

V Kočevju bodo gradili dom za učence

al bo pri novem vrtcu — V njem bo 72 ležišč

KOČEVJE — Čeprav je sedanji dom za učence v Kočevju, ki nosi ime mlademu heroju Dušanu Remihu, že skoraj dvajset let, ni več mermen, saj ne ustreza normativom bračevalne skupnosti Slovenije.

Učenci so pokazali, da bi bila ureditev doma predraga pa tudi gova zmogljivost bi bila prevelika, so se dogovorili da bodo zgradili dom, ki bo imel 72 ležišč v osteljnih sobah. Stal bo ob Cesti na lion blizu novega vrtca. Gradnja se predvidoma začela že spomladi.

Denar za gradnjo stanovanjskega doma bo zagotovljen iz sklada za dnjo in adaptacijo študentskih in školskih domov. Dom je premajhen, da bi imel svojo kuhinjo, zato se kočevske obojzobrazevalne organizacije dotarjajo o gradnji skupne kuhinje. Za n gradbeni del bi zagotvil denar tako, da bi odprodal sedanjo poslovno stavbo, osnovna šola Zborovoslanecv kočevje pa bo prispevala denar za novo kuhinjo.

J. P.

Danes nov podlistek!

Na sredinskih straneh našega dnevnika se je končal zanimivi podlistek T. Križnarja po Afriki, ki danes naprej boste na istem mestu lahko prebrali nov podlistek, »Dolga pot Gabrovih«. Gre za nekatere preurejene skrajšane zapiske Jožeta Ramovša, terapevta, ki je poagal kot strokovnjak nekaterim dolenskim družinam, da je izšla iz njih težav, ki jih prinaša s bojem alkoholizem. Imena in kraji so delno izmišljeni, vendar je za resnične dogodke in rešitve ljudi. Ker je alkoholizem v Dolenjskem precej razširjen, naj pa so poznane poti, ki vodijo iz tega družbenega zla, bo najbrž branje pripovedi, kako ga nekateri družini uspelo premagati, poučno in zanimivo za širši krog bralcev.

Skupaj ceneje kot vsak zase

Ukvarjanje na večino pobud MS ZKS Posavje za enotno reševanje skupnih zadev

REŽICE — Pogostna kritika je v Posavju le zalegla in naletela na neješa tla. Praksa kaže, da sicer ne teče vse gladko, da pa črnoglednost o temu ni več na mestu. Vedno več je skupnih akcij, ki jih je spodbudil občinski svet ZKS in ki se bo za njihovo uresničitev zavzemal še naprej. Letar sveta Vojko Dvojmoč je ob začetku novega leta naštel nekaj nalog, v regiji že zastavljene in so skupnega pomena za vse posavske občine.

Prve sodi predvsem uresničitev dogovorjenega programa gospodarske stabilizacije in odpravljanje težav pri razvoju Posavja je po mnenju mnenju zelo pomembno gospodarsko in prostorsko. Pri tem je napravljen korak pri rešitvi v teku je melioracija Krke in priprave za izgradnjo hidroelektrarne se začele.

Prvi korak je to, da se je v okviru podarske zbornice Posavja sestala komisija, ki bo ocenila, kaj je bilo iz tega programa gospodarske-socialnega razvoja Posavja izpeljano in kaj ne. Skupina bo ob enem dala, kaj ni uresničljivo, ter dala vse nove zamisli.

Pravstveno se lotevajo predlogov za realizacijo v praksi. Gre predvsem o tujne reševanje nekaterih strokovnih zadev opravlja vsaka občinska služba zase.

TEM VREME

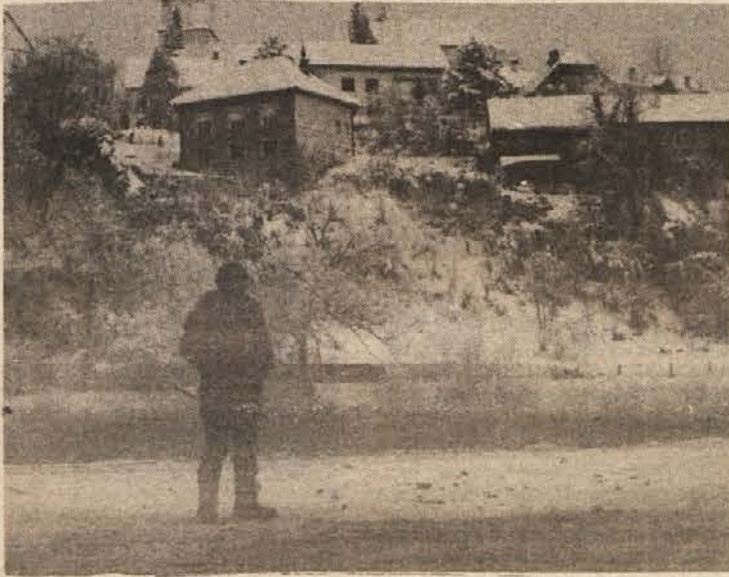
Ob koncu tedna bo prevladovalo deloma jasno, vendar vedno hladno vreme.

V Novem mestu nova fotogalerija

Razstava fotografij Branka Lenarta »Tito v reprodukcijah«

NOVO MESTO — V soboto, 5. januarja, zvečer so v Domu kulture odprli razstavo fotografij »Tito v reprodukcijah« graškega profesorja fotografije na tamkajšnji visoki šoli za fotografijo Branka Lenarta. Gre za cikel 40 fotografij, ki so nastale v štirih letih, ko je ustvarjalec obiskoval domovino. Lenart je Slovenec, ki pa že od otroštva živi v Avstriji.

Z otvoritvijo te razstave je prireditelj Foto-kino klub Novo mesto naznačil redno galerijsko dejavnost v novi fotogaleriji. Vodja galerije Bojan Radovič je povedal, da so si zastavili ambiciozen načrt vrste stalnih razstav, na katerih bodo predstavili tudi domače fotografske ustvarjalce. Fotografija je odprta vsak torek, petek, soboto in nedeljo od 16. do 20. ure. Vsak petek ob 18. uri pa je klubski dan, na katerega vabijo vse, ki jih zanima delo v fotografskem klubu.

SE BO PONOVILO LETO 1929? — Naše kraje je zajel pravi polarni mraz, ki ga že lahko primerjamo s tistim, ki je v začetku februarja 1929 leta zajel Evropo. Takrat je bila ena najhujših zim v celem tisočletju. V Sloveniji tedaj skorajda ni bilo kraja, ki bi bil »toplejši« od -25 stopinj, v mnogih krajih pa se je živo srebro spustilo celo pod -30 stopinj. Zemlja je zmrznila 1,3 m globoko, čez Krko pa so vozili z vozovi. V torek popoldan, ko sme v Kandiji posneli to fotografijo, je bilo v Novem mestu -23 stopinj, v Slovenski vasi na Kočevskem pa kar -32 stopinj. Led na Krki je bil nekaj metrov od brega že dovolj trden, da človek stoji na njem (na sliki), seveda pa ga kljub temu še ne priporočamo preizkušati. Več o mrazu na Dolenjskem preberite na zadnji strani. (Foto: Janez Pavlin)

Krupa nam je izostrila zavest

Območna vodna skupnost Dolenjske je sprejela poročilo o delu v minulem letu — Hitra pomoč Beli krajini — Kako prodreti v republiške načrte

NOVO MESTO — Ni še dolgo od tega, ko smo vsi obravnavali vodno skupnost kot skupnost za varstvo zraka in pod. Toda zadnji, za okolje in vode niti najmanj prijetni dogodki, so v naši zavesti nekaj premaknili. Skrb za čistejšo reko, za boljšo pitno vodo, nasploh za okolje, je s stranskih tirov prišla v ospredje družbenega interesa.

Najhujša katastrofa je lani prizadela Belo krajino, kjer je bila s polikloriranimi bifenili zastrupljena Krupa, pa v Novem mestu, kjer so imeli težave s čistilno napravo, in še kje. Območna vodna skupnost je — tako so ugotovljali na seji skupščine ob koncu leta —

POSVETI S SEKRETARJI ZK

NOVO MESTO — V zadnjih dneh pred iztekom starega leta je v Novem mestu predsedstvo občinskega komiteja ZK organiziralo posvet s sekretarji osnovnih organizacij. Ker je osnovnih organizacij čez 150, je bil posvet organiziran v več skupinah, kar je omogočalo bolj sproščeno razpravo. Obravnavali so aktivnosti komunistov po razpravah o predlogu sklepov 13. seje CK ZK in priprave na letne programske konference, ki se bodo vrstile med 1. januarjem in 15. februarjem.

v obih primerih hitro ukrepala in za saniranje obeh težav namenila 30 oziroma 20 milijonov dinarjev. Seveda je to lahko naredila, ker se je v preteklem letu nateklo več denarja, kakor so pričakovali kljub rebalansu plana. Nekaj denarja pa so namenili še za saniranje naprav, ki so bile poškodovane v lanskih poletnih neurjih, 10 milijonov dinarjev pa so prispevali za odpravljanje posledic nesreče pri Krškem, kjer so bili tudi ogroženi viri pitne vode.

Delegati na seji skupščine, zlasti pa namestnik predsednika skupščine

● Na seji skupščine je bilo slišati glas ribičev, katerih predstavniki je opozoril, da tudi Krki grozi katastrofa, saj je že krepko ogrožena flora in favna v njej. Predlagal je, naj se ustanovi odbor za čistejšo Krko ter več del in ukrepov, skaterimi naj bi zagotovili večjo zaščito vodnih tokov na območju Dolenjske.

Zveze vodnih skupnosti Slovenije Janca Mihevc, so menili, da smo na

SLOVENSKA NOČ V MÜNCHNU

MÜNCHEN — Januarja bo v Münchnu vrsta slovenskih prireditelj pod pokroviteljstvom Dušana Šinigoja, predsednika slovenskega izvršnega sveta in Franza Josefa Straussa, bavarskega ministrskega predsednika. Zaključna prireditev »Slovenska noč« pa bo 25. januarja v Olimpijski hali. To bo že peta tovrstna prireditev, vendar letos veliko obsejnejša, saj društvo Triglav praznuje 10-letnico.

Sprejet načrt za novo naselje v Dol. Toplicah

Spet so odprte razvojne možnosti tega kraja

DOL. TOPLICE — Na desnem bregu Sušice je predvideno novo naselje, v katerem bo blokovska gradnja zadostovala do leta 2000, zasebna pa za najmanj pet let. Dolenjske Toplice so po večletnih prizadevanjih le dobile zazidalni načrt, ki omogoča razvoj kraja.

»Na kamenju« je ime bodočemu naselju, ki bo brzkone kmalu začelo rasti na 106.000 m² površine, na kateri je predvidenih 19 dvonadstropnih stanovanjskih blokov, 22 vrstnih in 17 posamičnih zasebnih hiš, trgovina za osnovno preskrbo, gostinski objekt, tri delavnice za storitveno obrt in vrtec. Otroška igrišča bodo ob blokih, naselje pa bo popolno komunalno opremljeno.

Več let je vsa gradnja v Dolenjskih Toplicah čakala na zazidalni načrt, ki je bil v občinski skupščini sprejet konec lanskega decembra. Uresničitev celotne zamisli o naselju »Na kamenju« bo po sedanjih cenah veljala okrog 900 milijonov dinarjev, predvidena pa je postopna izgradnja naselja. Najprej bodo v gradnji zasebne stanovanjske hiše in nekaj blokov.

V Dolenjskih Toplicah, kjer zadnjih deset let ni bilo pravega razvoja samo zaradi manjkajočega zazidalnega načrta, so zlasti velike potrebe po stanovanjih, saj samo v zdravilišču potrebujejo okrog 30 družbenih stanovanj, zainteresirani za gradnjo pa so tudi v osnovni šoli, v čevljarstvu Bor, na postaji milice in v Gozdnem gospodarstvu.

R. B.

NAMESTO NOVOLETNIH ČESTITK

NOVO MESTO — Medobčinske družbenopolitične organizacije Dolenjske so namesto novoletnih čestitk namenile za nakup medicinskih instrumentov 10.000 din. Članom organizacij se ob tej priložnosti zahvaljujejo za sodelovanje v lanskem letu in jim želijo srečno 1985.

PRVI ODLOK O ZAŠČITI VODNEGA VIRA

ADLEŠIČI — Pred kratkim so v Črnomlju sprejeli odlok o zaščiti vodnega vira vodovoda Adlešiči z namenom, da tako zavarujejo vodni vir pred naključnim ali namernim onesnaževanjem, ki bi škodljivo vplivalo na higiensko neoporečnost ali kakovost pitne vode. To je prvi odlok v črnomljski občini za zaščito vodnega vira, pripravljajo pa tudi hidrološka poročila za ostale vodne vire v občini, tem poročilom pa bodo sledili odloki o zaščiti teh virov.

V IMV NE BO VRTCA

NOVO MESTO — Že lani je novomeška tovarna IMV ponudila otroškemu varstvu svoj prispevek k reševanju predvsem perečih problemov varstva zaposlenih v tej tovarni. Na razpelo so dali dve stavbi — nekdanji zasebni hiši, ki jih je tovarna odkupila za svoje potrebe, načrti za adaptacijo pa so pokazali, da bi bila preureditev dražja kot novogradnja. Vrh tega sta omenjeni stavbi v Žabji vasi predvideni za rušitev ob novih prostorskih potrebah IMV in bi tako vrtec tu le začasno deloval. Ob takih razmerah so se v skupnosti otroškega varstva skupno z IMV odločili to zamisel opustiti, predlagajo pa novogradnjo vrtca v Žabji vasi, kjer že raste eno največjih novih mestnih naselij.

Učitelji v tovarnah

Letošnje izobraževanje bo nekoliko drugačno

NOVO MESTO — Bližnje zimske šolske počitnice bodo prosvetni in pedagoški delavci iz novomeške občine izbrali tudi za družbenopolitično izobraževanje. Izobraževanje bo tokrat potekalo nekoliko drugače kot minula leta, ko so udeleženci prisluhnili predavanjem o zanimivih temah. Na predvideni dan, 25. januarja, bodo v skupinah po 30 do 50 učiteljev obiskali nekatere proizvodne delovne organizacije v Novem mestu, Žužemberku, Straži in Šentjernejju ter člani njihovih kolektivov izmenjali informacije in izkušnje vsak s svojega delovnega in interesnega področja. Glede na to, da se z letošnjim letom izteka za proizvodne in šolske organizacije prav gotovo zanimivo in poučno petletno razvojno obdobje, obenem pa bo to leto posvečeno pripravam na novo »petletko«, bo izmenjava izkušenj koristna za oboje. Kajpak se tudi letos ob koncu delovnega programa obeta kulturni spored razvedrilne narave.

BERITE DANES!

na 4. strani:
● V vrtcih že veljajo nove cene

na 5. strani:
● Telefon pomeni veliko, še več pa solidarnost

na 6. strani:
● Leto boja za kakovost

na 7. strani:
● Že tisoči obiskali Jakčev dom

na 8. strani:
● »Tudi Romi smo dobri delavci«

na 9. strani:
● Najslabša je polresnica
● Komentarji Dolenjskega lista

na 11. strani:
● Nov podlistek: Dolga pot Gabrovih

na 12. strani:
● V gradu morilo koristoljubje

na 20. strani:
● Mraz je res prišel z Arktike

IGK bo prenehala z delom

Konec proizvodnje keramičnih ploščic v Račjem selu pri Trebnjem — Nov proizvodni program

RAČJE SELO — Delavski svet delovne organizacije Novoles je tik pred novim letom sprejel odločitev, da Industrija gradbene keramike preneha z delom. To naj bi se zgodilo v prvem četrtletju, v tem času pa bodo pripravljene tudi projekti preusmeritve v lesno proizvodnjo. Sicer pa vzrokov za tako odločitev, ki je zorela od lani

aprila, menda ni potrebno več ponašati. Izguba je kljub vrsti ukrepov še naraščala, saj stroškov za energijo in surovine niso mogli pokriti niti s povečano proizvodnjo niti s povišanimi cenami. Z novim proizvodnim programom bo Novoles zaposlil tudi vse delavce, ki so doslej delali v IGK.

NOVOLETNI KONCERT — Seviška gasilska delavska godba se je tudi tokrat pred polno dvorano izkazala z novoletnim koncertom. Kapelnik Mirko Horvatič je najprizadenejšim podelil priznanja. Prejel ga je tudi klarinetist Ludvik Žuraj ml. (ne levi). (Foto: A. Železnik).

Obrtniki za bolnišnico

Novomeški obrtniki darujejo 4,4 milijona dinarjev za posodobitev »šok« sobe na internem oddelku

NOVO MESTO — Obrtna zadruga Hrast je s pomočjo obrtnega združenja Novo mesto sredi zbiralne akcije med novomeškimi obrtniki, ki bodo prispevali vsa instalacijska in gradbena dela za posodobitev prostorov za intenzivno nego na internem oddelku bolnišnice. Humana akcija se bo nadaljevala v združenem delu, ki naj bi prispevalo za opremo.

Ob dejstvu, da so sedanji prostori — 2 sobi, namenjeni hudim bolnikom na intenzivni negi v novomeški bolnišnici — zastareli, povsem neprimerni za sedanji čas in da bolnišnica nima sredstev, so priskočili na pomoč novomeški obrtniki.

Po dogovoru med Obrtno zadrugo Hrast, občinsko skupščino in bolnišnico bodo v dveh mesecih opravili vsa potrebna posodobitvena dela po načrtih Medica inženiringa iz Ljubljane in Sanolabora iz Ljubljane.

Lastniki obrtnih delavnic bodo iz dohodka zbrali 4,4 milijona dinarjev, kolikor po predračunu veljajo potrebna posodobitvena dela. Občinska skupščina — davčna uprava pa jim zagotavlja, da bodo darovani zneski do konca januarja 1985 šteti kot odbitna postavka pri njihovem dohodku za preteklo leto.

Pogovori pa že tečejo, da bi zbiralno akcijo nadaljevali še v združenem delu.

ZA NAJMLAJŠE

NOVO MESTO — Občinska Zveza prijateljev mladine organizira vsako nedeljo ob 10. uri v Krkinem klubu urice razvedrila za predšolske otroke. Program je pester in zanimiv.

Izvozniku pustiti več deviz

Medobčinska sveta SZDL in ZSS ljubljanske regije o gospodarjenju v letu 1984 in o razvoju

LJUBLJANA — Poslovno leto 1984 smo zaključili še kar uspešno, zato lahko v letu 1985 hitreje rešujemo nekatere najbolj pereče zadeve. Kar 22 odst. zaposlenih v ljubljanski regiji namreč posluje pod nenormalnimi pogoji, se pravi, da poslujejo njihove delovne organizacije z izgubo ali na robu rentabilnosti, oziroma znašajo povprečni osebni dohodki pod 20.000 din. Odpravi teh težav bo treba posvetiti največ pozornosti.

To je ugotovil podpredsednik Medobčinske gospodarske zbornice Jože Drnovšek na skupni seji medobčinskih svetov SZDL in ZSS ljubljanske regije 25. decembra.

V razpravi je bilo povedanih precej že dolgo znanih in neštetokrat ponovljenih dejstev o slabostih pri obravnavi zaključnih računov, pri delu samoupravne delavske kontrole, pri

VESELJE NA SUHORJU — Ze štiriindvajseti zapored je pokrovitelj Šole na Suhorju, ljubljanski Jugotekstil — Impex, za novo leto obdaril učence te podružnične šole. Tokrat je Jugotekstilov dedek Mrz vsakemu od 54 šolarjev prinesel trenirko in seveda novoletne sladkarije. Pokrovitelje iz Ljubljane, ki že vseh 24 let z gledno in res darežljivo skrbijo za suhorsko šolo, so domačini po gostoljubni belokranjski navadi pogostili z domačimi jedmi in metliško črnino, seveda veselje ni minilo brez plesa. (Foto: A. Bartelj)

Planska izhodišča so že znana

Delegati o poslovanju stanovanjske skupnosti do konca septembra 1984

NOVO MESTO — Na delegatskem rešetu novomeške stanovanjske skupnosti malo pred koncem preteklega leta je bilo tudi poslovno poročilo skupnosti za prvo devetmesečje 1984. V tem času je bil dograjen blok H s 66 stanovanji v soseski Irča vas — Brod, do konca leta pa so predali še ključe 65 stanovanj v bloku A. V gradnji je blok B s 85 stanovanji, ki bo vseljiv letos, ko naj bi pričeli graditi še 3 bloke s skupaj 150 stanovanji v tej soseski. To je trenutno tudi vse od družbeno usmerjene blakovne gradnje v občini.

V skladu združenih sredstev za vzajemnost se je v prvih 9 mesecih 1984 nabralo dobrih 69 milijonov din, v celem letu 1984 pa naj bi bilo za posojila delovnim organizacijam in delavcem za nakup stanovanj in gradnjo hiš na voljo 162,5 milijona din. Do konca septembra so odobrili posojilo 16 organizacijam v skupnem znesku nekaj nad 43 milijonov din za nakup 42 stanovanj, 43 milijonov pa delavcem za nakup stanovanja, gradnjo ali prenovo hiše. Največ, 33 milijonov, so razdelili 95 delavcem kot posojilo za gradnjo hiše. Sklad za solidarnost je v tem času razpolagal s 126,5 milijoni dinarjev. Iz teh sredstev je pridobil 13 novih solidarnostnih stanovanj, letos pa naj bi kupil 35 do 40 novih solidarnostnih stanovanj. Iz tega sklada gre denar

Tako zbrana sredstva bi bila namenjena nakupu sodobne medicinske opreme za ta oddelk. K. B.

Upokojencem primerno pokojnino!

Socialna pomoč za delavca, ki je 40 let delal, bi bila žalitev

LJUBLJANA — Pokojnina delavke oz. delavca, ki sta se upokojila s 35 oz. 40 leti delovne dobe, mora biti taka, da bo omogočala normalno življenje. Nepravilno do takih upokojencev bi bilo, če bi jim bile potrebne za normalno življenje razne socialne pomoči.

To je med razpravo o uresničevanju stališč s področja socialne politike poudarilo več razpravljalcev na zadnji skupni seji Medobčinskega sveta SZDL in ZS ljubljanske regije.

Poudarjeno je bilo tudi, da sedanji način obračunavanja nadomestila osebnega dohodka za čas bolniške ni pravičen, kar velja še posebno za tiste, ki bolujejo dalj časa. Nadomestilo znaša namreč okoli 80 ali 90 odst. povprečnega osebnega dohodka v prejšnjem letu. Ker zaradi inflacije osebni dohodki v letu dni porastejo za blizu 50 odst., pomeni to, da dobi bolnik le okoli polovice tistega osebnega dohodka, ki bi ga dobil, če bi redno delal.

J. P.

Dosti zimske počitniške zabave

V novomeški občini bogat program

NOVO MESTO — Občinska zveza prijateljev mladine Novo mesto je v letošnjih šolskih zimskih počitnicah s pomočjo več kot 20 nosilcev raznih dejavnosti pripravila pester program kulturnih, športnih in drugih aktivnosti za šolanje in cicibane.

V vseh vzgojno-razvojnih ustanovah pripravljajo med 16. in 23. januarjem v dopoldanskem času lutkovne igrice, risane filme, ure pravljic ali družabne igre. V Domu kulture bodo skoro vsak dan dopoldanske filmske predstave, včasih pa še popoldne, otroške in mladinske filme pa bodo predvajali tudi v Dol. Toplicah.

Pionirska knjižnica in Ljudska knjižnica v Šentjurneju se v program vključujeta z organizacijo ur pravljic, po šolah pa organizirajo smučarske tečaje, izlete in pohode.

Posebej velja omeniti Krkin klub, ki bo vsak dan, razen sobote in nedelje, med 10. in 13. uro odprl vrata za udeležence različnih aktivnosti, ki jih bodo vodile učence zadnjih letnikov. Svoje programe nudijo še planinci in taborniki, šahisti in drugi športni klubi in smučarski klub ROG, plesni klub pa modelarji, radio klub, fotokino klub. Verjetno pa bo za mnoge zanimivo računalništvo, ki bo organizirano tudi v Krkinem klubu.

V šolah bodo otrokom vse na voljo, tako da bodo starši lahko seznanjeni, kje se bo zadrževal njihov otrok, ko bodo sami na delu.

RAZPRAVLJALI O MLADIH

TREBNJE — Pretekli ponedeljek je bila v Trebnjem seja občinskega komiteja ZK. Na seji je bila osrednja točka dnevnega reda problematika delovanja mladih. Razpravljali so poudarili, da bo potrebno mladini posvetiti več pozornosti in jo še bolj pritegniti k delu. Ko so govorili o resoluciji za letošnje leto, so med drugim poudarili, da bo vsekakor potrebno povečati proizvodnjo, če naj bo ustavljeno nadaljnje padanje življenjske ravni in skupne porabe. Več o razpravi na seji v naslednji številki.

Neznanka je le usoda IMV

V občinski resoluciji za leto 1985 je predvidena 2,5-odstotna rast industrijske proizvodnje, če...

NOVO MESTO — Lani 26. decembra so zbori občinske skupščine sprejeli občinsko resolucijo za leto 1985 in smernice za družbeni plan v obdobju 1986 — 1990.

Medtem ko je predvidena 2-odstotna rast družbenega proizvoda v letu 1985 in povečanje industrijske proizvodnje za 2,5 odst., rast kmetijske

proizvodnje in obrti za 4 odst., trgovine, prometa in zveze za 3 odst., pa bosta gradbeništvo in vodno gospodarstvo ohranila le raven iz preteklega leta. V načrtovanju izvoza so Novomeščani gledali na že doseženo raven ocenili, da v letu 1985 ne bo možno za več kot 6 odst. povečati izvoz, čeprav je v republiki načrtana 12-odstotna rast.

Že v javni razpravi je bila vrsta pripomb na besedilo resolucije. Večina je bila tudi upoštevana, zato ob sprejetju tega pomembnega dokumenta ni bilo več tehtne razprave z dodatnimi pripombami. Delegati so ocenili, da je postavljene cilje možno doseči, čeprav gre v novomeškem primeru, denimo v kmetijstvu in rasti industrije, za večji vzpon, kot ga predvideva republiška resolucija. Pri rasti industrijske proizvodnje pa ostaja »če« — gre namreč za IMV. V resoluciji je zapisano, da bo ta cilj dosegljiv le ob predpostavki, da bo sanacijsko-razvojni program IMV uspešno izveden. V zvezi s tem pa do zasedanja občinske skupščine ni bilo nič novega in dokončnega. Pogovore glede bodočnosti IMV nadaljujejo.

Kar pa zadeva osebne dohodke zaposlenih, je v resoluciji za l. 1985 zapisano, da bodo sredstva za te namene zaostajala za 10 odst. za rastjo dohodka in se bodo nominalno povečala za 46,8 odst. Piše pa tudi, da morajo osebni dohodki postati temeljni stimulativni element za doseganje boljših proizvodnih rezultatov, kar zahteva izvedbo dela k marsikateri spremembi v nagrajevanju znotraj kolektiva.

R. BAČER

NAŠA ANKETA

-Zakon »pripel« voznike

»Voznik in oseba, ki se vozi v motornem vozilu, ki ima vgrajene varnostne pasove, morata biti privezana z njimi, dokler vozi vozilo v prometu na javni cesti. Voznik in oseba, ki se med vožnjo ne privežeta z varnostnimi pasovi, se kaznujeta takoj na mestu z denarno kaznijo 100 dinarjev. Če je s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za drugega udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, se storilec kaznuje z denarno kaznijo od 200 do 500 dinarjev. Določba se bo uporabljala od 1. januarja 1985.« Tako zakon o temeljni varnosti cestnega prometa. Upajmo, da so naši ljudje še toliko redoljubni, da bodo — vsaj zaradi kazni — spoštovali zakon, čeprav se mnogi očitno ne navdušujejo nad obveznim privezovanjem v avtu in jih nobene smrtne statistike o prometnih nesrečah in mnenja strokovnjakov ne prepričajo. Dokler ni bilo obvezno, se je z varnostnim pasom namreč privezovalo redno le 10 odst. voznikov, občasno pa polovica.

ALBINCA LIČEN, referent za registracije motornih vozil pri Avtu Kočevje: »Menim, da je ukrep o obveznem privezovanju zelo pameten, ker imamo pri nas zelo slabe ceste in lahko hitro pride do nesreče. Tudi sama sem že imela prometno nesrečo, in če bi bila takrat privezana s pasom, ne bi utrpela tako hudih poškodb, kot sem jih. Vendar se tudi po tej hudi izkušnji nisem vedno privezovala, zdaj, ko je obvezno, pa se bom.«

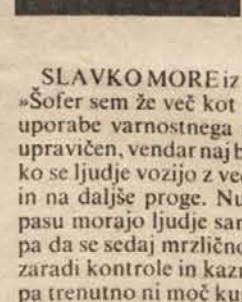
ZORKO PUCER, strojni ključavničar v RIKO, Ribnica: »Menim, da obvezno privezovanje z varnostnim pasom ni v redu. Jaz sem še doslej včasih privezal, včasih pa ne. Če bi jaz odločil o tem, bi pustil ljudem svobodno izbiro: kdor se želi privezovati, naj se, kdor pa je iz kakršnegakoli vzroka proti privezovanju, naj se ne.«

IVAN GLAS, uslužbenec iz Sel pri Brežicah: »Z ženo se vsak dan zavtom voziva na delo v Brežice. Do zdaj se nisva nikoli privezovala, ker se jaz zaradi tega ne počutim nič bolj varnega. Od novega leta naprej se oba privezujeva z varnostnim pasom. Zakon je zakon in prav je, da ga vozniki spoštujemo, saj je bil sprejet z namenom, da bi obvaroval čimveč življenj v prometnih nesrečah.«

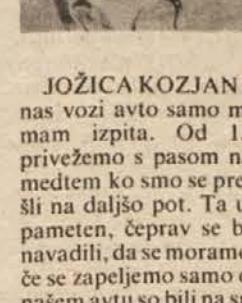

MARIJA MIKEC, knjigovodkinja OD v mirenski Dani: »Varnostni pas ni koristen v vsakem primeru, čeprav je verjetno več primerov, ko pride prav. Jaz se doslej nisem privezovala, poslej se pa bom, čeprav mi je to zorno, saj menim, da se je treba držati pravil. Mislim, da bodo tudi drugi ravnali tako, saj je odredba namenjena večji varnosti v prometu.«

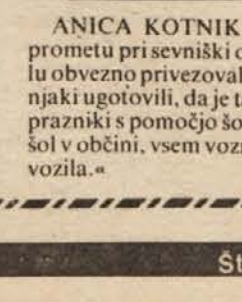
SLAVKO MORE iz Novega mesta: »Šofer sem že več kot 20 let in ukrep uporabe varnostnega pasu se mi zdi upravičen, vendar naj bi veljal le tedaj, ko se ljudje vozijo z večjimi hitrostmi in na daljše proge. Nujnost uporabe pasu morajo ljudje sami spoznati, ne pa da se sedaj mrzlično privezujejo le zaradi kontrole in kazni. V trgovinah pa trenutno ni moč kupiti ni najbolj preprostega pasu.«

MARKO KRAŠEVEC, direktor črnomaljske uprave za družbene prihodke: »Doslej nisem uporabljal varnostnega pasu, odslej pa se bom, ker je obvezno, pač privezoval. Vprašanje je le, kako je potem lahko v manjših avtomobilih, kot je moj fičko, vožnja sploh še udobna. Seveda pri tem ukrepu nismo bili dovolj dosledni. Zakonodajalec bi moral že v času, ko je razpisal uporabo varnostnih pasov, zahtevati, da bi bili v avtomobile vseh vrst vgrajeni tudi vzglavniki.«

JOŽICA KOZJAN iz Metlike: »Pri nas vozi avto samo mož, ker jaz nimam izpita. Od 1. januarja se privežemo s pasom na vsaki vožnji, medtem ko smo se prej samo, če smo šli na daljšo pot. Ta ukrep se mi zdi pameten, čeprav se bomo vsi težko navadili, da se moramo privezati, tudi če se zapeljemo samo okoli ovinka. V našem avtu so bili na srečo že vgrajeni avtomatski pasovi in naslonjalo za glavo.«

MIHA ROSTOHAR, psiholog iz Krškega: »Varnostni pasovi so koristni, vprašanje pa je, če so se jim ljudje sposobni prilagoditi tako na hitro. Doma imam dva avtomobila. Starejši je bil registriran pred letom 1971 in varnostni pasovi niso potrebni, v drugem pa sem na daljših razdaljah že doslej uporabljal pas. Toda nimam vzglavnikov in je avto še bolj nevaren...«

ANICA KOTNIK, tajnica sveta za vzgojo in preventivo v prometu pri sevnjski občini: »V bodoče se bomo torej v avtomobilu obvezno privezovali. To zahteva predpis, poleg tega so strokovnjaki ugotovili, da je tako bolj varno. Naš svet je pred novoletnimi prazniki s pomočjo šolarjev, članov prometnih krožkov osnovnih šol v občini, vsem voznikom delil pismena opozorila na parkirana vozila.«

Ljubljansko pismo

Trg bo vse bolj ločeval slabe od dobrih

Naloge v letu 1985

LJUBLJANA — Odkar smo slišali ali prebrali govore različnih uglednih mož ob novem letu, nam je postalo povsem jasno, da bomo letos dosegli kakovosten napredek v razvoju gospodarstva samo, če bomo povečali obseg proizvodnje in izvoza, predvsem pa bolj gospodarno kot doslej ravnali s surovinami, energijo, bolj izkoriščali proizvodne zmogljivosti, upoštevali in izkoristili znanje in sposobnost vsakega posameznika in vseh ljudi.

Pred nami pa je še vrsta drugih pomembnih nalog. Čaka nas soočenje z delovanjem novih ukrepov za bolj stvarno ugotavljanje dohodka, začetek urejanja težavnega problema tečajnih razlik in nujno povečevanje lastnih obratnih sredstev (z lastnimi silami). Čaka nas tudi idejni spopad s tistimi, ki ne morejo ali ne želijo razumeti, da uveljavljanje trga tudi neusmiljeno razkriva razlike med uspešnostjo posameznih organizacij združenega dela. Temeljno merilo za družbeno potrebnost proizvodnje in s tem njeno upravičenost postaja tudi pri nas trg. Spremembe kakovosti gospodarjenja bomo dosegli le, če bomo brez prizanašanja sebi in brez pritiska na ekonomsko politiko uveljavljali takšne kriterije produktivnosti in ekonomičnosti, kakršni veljajo na svetovnem trgu.

Spremembe bo doživel tudi devizni sistem. O njem in njegovi dograditvi obstajajo najbolj nasprotujoče si ocene. Slišati jih je bilo tudi v razpravah o sklepih 13. plenuma centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. O tem je Andrej Marinc, predsednik CK ZKS, na 13. seji CK ZKS rekel takole:

»Prav je, da zastopamo načelna stališča, ki objektivno ustrezajo delavcem v celotnem sistemu združenega dela in ki zagotavljajo družbeni napredek. Očitno bi bilo skrajno škodljivo odstopiti od načela, da imajo tiste organizacije združenega dela, ki devize v celotnem proizvodnem in reprodukcijskem procesu ustvarijo, pravico, da jih uporabijo po dogovorjenih kriterijih za svoje obveznosti do tujine in reprodukcijske potrebe. Da jih imajo zlasti pravico združevati za modernizacijo in za nove skupne proizvodne in izvozne programe in da jih obvezno združujejo za skupno dogovorjene družbene potrebe. Prepričati je potrebno vsakršne špekulacije in zagotoviti učinkovito uveljavljanje dinarja kot edinega plačilnega sredstva v Jugoslaviji. Dolžni smo storiti vse, da bo gospodarstvo imelo materialni interes za izvoz in stabilnejše pogoje gospodarjenja, vključno z devizami.

Kdor bi želel sprejeti v temelju drugačne usmeritve, ki niso skladne s sistemom združenega dela in ustavnim položajem delavcev v njem, se mora zavedati vseh usodnih posledic — tako za likvidnost, države kot za smeri razvoja družbenih odnosov.«

Osnovni idejni spred z vsemi posledicami, pozitivnimi in negativnimi, poteka zdaj med etatizmom in samoupravljanjem. Njegova vsebina je presežna vrednost. Kdo bo gospodaril z njo — to je bistvo razrednega vprašanja tudi v razmerah socialističnega samoupravljanja. Če imamo jasno naravnani kriterij o tem, da je ustvarjalec presežne vrednosti delavec v najširšem pomenu besede, potem za vse, ki socialistično mislijo, ni negotovosti, kako delovati na vseh ravneh in v vseh okoliščinah, reševati konkretne družbene probleme.

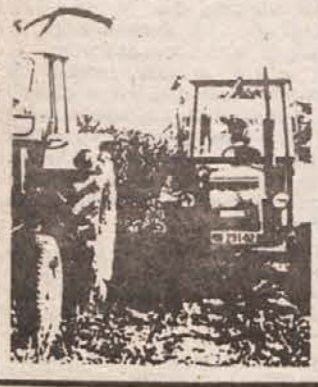
VINKO BLATNIK

VOJAKI NA OBISKU

V torek, 25. decembra, so našo šolo obiskali vojaki iz kasarne Milana Majcna v Novem mestu. Pripravili so nam priručnik program. Pevski zbor je zapel nekaj partizanskih pesmi, njihov violonist pa nam je zaigral čudovit čardaš. Ogledali smo si tudi film o ladji Galeb, s katero je tovariš Tito plul po poteh miru in enakopravnosti med narodi. Najmlajšim je zelo ugajala risanka o gumbu.

SONJA ŽAGAR

Kmetijstvo

Priznanja za pomoč pri obnovi vinogradov

Prostovoljci so sadili vinsko trto na 50 ha

BREŽICE — V Slovinovi sejni dvorani so se konec leta s priznanji oddolžili vsem delovnim kolektivom za pomoč pri nadaljevanju obnove od toče uničenih vinogradov. Slovesnost je bila na isti dan kot leto dni poprej. Tokrat so že lahko več povedali o uspehih obnove s pomočjo prostovoljcev iz brežiške in sosednjih občin. Trte so lani ozelenele in z njih so poskusili že prve jagode. Del opušteneh vinogradov so še zasadili. Zdjaj je obnovljenih 16 hektarov nasadov v družbenem in 35 hektarov v zasebnem sektorju. Plan obnove je bil dosežen z 92,46 odst. Slabo vreme je lani nekajkrat ponagajalo in nekaterim kolektivom preprečilo delovno akcijo, zato se je sajenje trt pomaknilo na kasnejše obdobje.

Predstavniki Slovinova so pred-novolentem srečanju s prostovoljci pri obnovi poudarili, da cenijo njihovo pomoč, za kar so izrekli priznanja kolektivom Splošne bolnice, strokovne službe SIS za zaposlovanje, osnovne šole Bizeljski in Brežice, srednje šole Brežice, vrtca Brežice in strokovne službe SIS materialne proizvodnje. Priznanja so podelili tudi občinskim vodstvom DPO in se posebej zahvalili svetu Zveze sindikatov in izvršnemu svetu občinske skupščine za organizacijo in vodenje akcije.

Sejmišča

NOVO MESTO — Skoraj sibirski mraz v zadnjih dneh je krojil tudi ponedeljkov sem. Rejci so pripeljali vsega 70 prašičev, od tega 30, starih od 7 do 10 tednov, in 40, starih od 10 do 12 tednov. Prodali so le 4 živali. Zanje je bilo treba odšteti 8 tisočakov. Naprodaj je bilo še 9 glav govedu, ki so vse menjale lastnika. Cena je bila 180 do 200 din za kilogram žive teže.

BREŽICE — Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 272 pujskov, starih do 3 mesece. Lastniki so prodali 137 živali, in sicer po 300 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Izkušnja, stara sto let

Naši predniki pred sto leti že niso poznali umetnih gnojil. Pač, Matija Vertovec govori v svoji prvi slovenski »Kmetijski kemiji« o apnu, gipsu in guanu in tudi prve angleške tovarne so tedaj že mlele superfosfat iz kosti, toda vse to je bilo toliko kot nič. Poglavitno gnojilo je bil in še dolgo ostal hlevski gnoj. V vsakem kmetijskem priložniku so bila navodila, kako prav ravnati z njim.

Potem se je Fritzu Haberju in Carlu Boschu posrečilo na videz nemogoče: izumila sta industrijski postopek za spojitev dušika iz zraka in vodika, s tem odprla možnost za industrijsko izdelovanje dušika in gnojil in zadostila obupni potrebi po gnojilih. Lahko bi rekli, da sta s tem človeštvo rešila lakote.

Po tem velikem dejanju se je poraba mineralnih gnojil neverjetno naglo povečevala, z njo pa tudi pridelki. Hlevski gnoj in druga organska gnojila so vse bolj ostajala v senci in kazalo je že, da se bo dalo shajati brez njih. Čas je vse postavil na svoje mesto. Brez organskih gnojil ni trajne rodovitnosti, ni dobre strukture zemlje, ni humusa brez mineralnih gnojil pa ni visokih pridelkov. Spet so aktualni nasveti o pravilni hrambi hlevskega gnoja in pravilni pripravi gnojevke ali komposta.

● Za vsakega kmetovalca je osrednje vprašanje, kakšno razmerje bo zanj najboljšje, zlasti iz vidika stroškov. Zavod za živilorejo in veterinarstvo iz Celja pravi v svojih navodilih (zakle (pri tem pa upošteva povprečno našo kmetijo, ki redi eno do dve glavi velike živine na hektar):

Na srednje intenzivni kmetiji predstavljajo hlevski gnoj in druga organska gnojila dve tretjini potrebe po gnojilih. Eno tretjino je treba dokupiti, predvsem v obliki dušičnih in fosforčnih gnojil. Če se le da, je treba gnojiti na osnovi kemične analize zemlje. Zlasti dušik je nepogrešljiv, saj ga iz hlevskega gnoja približno pol izhlapi, medtem ko je učinkovit fosforja in kalija v domačih gnojilih enak učinku v kupljenih. Dobro je tudi vedeti, da daje na leto ena glava velike živine (500 kg teška žival) s hlevskim gnojem in gnojnikom 40 kg dušika 25 kg fosfornega oksida in 100 kalijevega oksida.

Inž. M. L.

Njive na zamočvirjenem svetu

Na Mokrem polju se letos začnejo hidromelioracijska dela na 113 ha in prve komasacije okrog Polhovice in Gradišča — Zanimanje že tudi drugje

MOKRO POLJE — Ni več dvoma, da bo vrsto let načrtovani projekt za melioracijo zamočvirjenih zemljišč na Mokrem polju uresničen. Investicijski osnovni del za odvodnjavanje je Območna vodna skupnost Dolenjske, vseh ostalih del pa Kmetijska zadruga Krka — TZO Sentejnerje.

S sprejetjem občinskega odloka o uvedbi melioracijskega postopka na

območju Mokrega polja je bilo pretrgano večletno brezplodno sestankovanje in prepričevanje, v katerem je celotno akcijo za pridobitev dobrih obdelovalnih površin zaviralo le nekaj posameznikov, ki se s kmetijstvom niti ne bavijo.

Površine, določene za melioracijo, so deloma zasebne, deloma družbene.

ODLAŠATI S SEKANJEM KOSTANJA, KOLIKOR SE LE DA

ČRNOMELJ — Na nedavni seji zborna združenega dela črnomaljske občinske skupščine je delegate zanimalo, kako je z boleznijo kostanja v Beli krajini. Iz črnomaljskega tozda Gozdarstvo so pojasnili, da je v Beli krajini kostanjev rak že tri desetletja, intenzivneje pa se pojavlja zadnjih deset let. Stara drevesa so za bolezen skorajda neobčutljiva, od mladih pa jih je bolnih okrog polovica. V Beli krajini nimajo programa za večjo sečnjo kostanja, menijo pa, da je gospodarno odlašati s posekom, kolikor se le da, kajti po sedmih do osmih letih rasti je kostanjev les primeren za kole, po dveh desetletjih pa za električne drogeve.

vendar je teh od skupne površine 118 hektarov samo 23 hektarov. Melioracijski bodo izvajali z enkratnim posegom hkrati na celotnem območju in bo končana spomladi 1986. Hkrati pa bo potekala tudi komasacija, ki pa jo bodo glede na prvikat primer v občini še posebej skrbno pripravili.

Od celotne investicije bo 80 odst. sredstev prispevala brezplačno Zveza vodnih skupnosti Slovenije, za 20 odst. predračunske vrednosti del pa bo investitor dobil kredit pri Temeljni dolenjski banki. S svojimi sredstvi bo sodelovala tudi kmetijsko zemljiška skupnost, predvsem pri financiranju investicijskih priprav. R. BAČER

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — Izredno nizke temperature so zadržale na ponedeljkov tržni dan prodajalce in kupce, tako da je bila tržnica skoro prazna. Še prodajalci stalnih stoječ na prostem so morali popustiti pred mrazom, ki jim je že naredil dokaj škodo. Še najbolje je ta čas založen kioski kmetijske zadruge, pa tudi v tem zaprtjem prostoru zmrzali niso povsem ušli nekateri pridelki. Pomaranče, limone in mandarine so se podražili takoj po novem letu, kupci pa zaenkrat še segajo po njih.

Za ohranitev črede gre

Priporočila izvršnega sveta SRS za olajšave živinorejcem — Banke z ugodnejšimi obrestmi

SLOVENIJA — Povečanje cen mineralnih gnojil, zaščitenih sredstev, koruze, beljakovinskih sestavin in obresti za kredite je ob nespremenjenih odkupnih cenah živine in mesa naglo poslabšal gospodarski položaj rejcev živine in tudi mesnopridelovalne industrije. Ta nesorazmerja med cenami že povzročajo izgube, ogrožajo pa tudi stalaž osnovne črede.

Ker je osnovna čreda eno izmed nacionalnih bogastev, ki ga ni mogoče obnoviti preko noči, je slovenski izvršni svet sprejel ukrepe, s katerimi naj bi olajšali položaj živinorejcev. Dosedanji ukrepi, med njimi tudi dogovor o odkupu koruze, še niso dali rezultatov. Zato slovenski izvršni svet priporoča občinskim skladom za intervencije v proizvodnji hrane, izvršnim svetom, organizacijam združenega dela, bankam, SISEOT in drugim, naj z nekaterimi ukrepi položaj živinorejcev vsaj olajšajo.

Občinski skladi za intervencije naj bi petino ostanka sredstev namenili za regresiranje obresti pri kreditiranju prijre mesa govedu in prašičev. Izvršni sveti občin naj namenijo vsa razpoložljiva sredstva iz preteklega leta, ki so bila načrtovana kot namenska sredstva za intervencije v porabi hrane, za pokrivanje razlik v cenah junčega in sviniskega mesa. Banke, ki so v

preteklem letu že sprejele nekatere ukrepe, naj bi v tem letu nudile ugodnejše kreditne pogoje za proizvodnjo, odkup in zaloge kmetijskih proizvodov. Povečati oziroma spodbujati bo potrebno tudi izvoz, interesna skupnost Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino pa naj poveča razpolagalno pravico do deviz kmetijskim organizacijam na 75 odst. Tudi zvezna skupnost za cene naj bi pri pripravi izhodišč za cene v tem letu upoštevala diferencirano politiko cen glede na kvaliteto mesa in glede na tržne zakonitosti. Svoje naj bi prispevali tudi izvršni svet z zmanjšanjem carinskih in drugih uvoznih dajatev in drugimi ukrepi.

Ureja: Tit Doberšek

Ne bo tedna dolenjskega cvička

Upravni odbor Društva vinogradnikov Dolenjske je na seji 16. decembra lani razpravljal o programu dela društva in sprejel naslednje smernice:

Glavno delo je pri podružnicah
Do 28. februarja morajo podružnice sklicati zbere vinogradnikov, na katerih bodo izvolili delegate za skupščino delegatov za naslednja štiri leta. Prav tako morajo podružnice do tega dne opraviti oceno vina svojih članov, saj je to delo eno izmed osnovnih dejavnosti podružnic. Podružnice bodo priredile obširnejše prireditve po oceni vina s poskusno pozitivno ocenjenih vzorcev. To bo takoj po opravljeni oceni vina ali pa pozneje preko leta in v obliki posebne prireditve z zabavnim programom in strokovnim predavanjem. Ocena vina mora biti opravljena po pravilniku. Za oceno vina na podružnici mora dati vsak član 2 l vina od vsakega vzorca (cviček, belo vino, črna), za stroške ocene pa mora plačati za vsak vzorec 100 din.

Tedna dolenjskega cvička ne bo
Predsednik upravnega odbora društva je člane odbora seznanil s stališčem pristojnih ljudi v Novem mestu, da prireditve Teden dolenjskega cvička iz znanih razlogov ni mogoče več imeti v športni dvorani. Zato je upravni odbor društva sklenil, da v letu 1985 Teden dolenjskega cvička, združenega s sprevedom vinogradnikov skozi Novo mesto, ne bo. Po mnenju članov upravnega odbora je vzrok za ta sklep v tem, ker odgovorni ljudje v Novem mestu za to prireditve ne kažejo zanimanja, po pisanju nekaterih pa je soditi, da so še vedno ljudje, ki uvrščajo dolenjske vinograde med manj vredne. Proti tej manjvrednosti se bori le društvo vinograd-

nikov, pri tem pa nima podpore od dolenjskih delegatov in vodilnih oseb.

Glavna ocena in pokušnja najboljših vin bo

Upravni odbor društva je sklenil, da skladno s pravili društva opravi prerez in glavno oceno vzorcev vina po pravilniku na srednji kmetijski Soli Grm do 10. marca. Po oceni bo javna razstava in pokušnja na glavni oceni ocenjenih vin. Izdali bodo tudi Bilten z navedbo ocenjenih vzorcev vina po podružnicah in na glavni oceni. Rok za dostavo vzorcev vin za glavno oceno je 5. marec, predložiti pa je treba 3 litre za vsak vzorec. Ta vzorec bo za oceno na glavni oceni in za razstavo, to je javno pokušnjo vzorcev ocenjenih vin po podružnicah. Vsak, kdor da vzorec za glavno oceno vina po pogojih pravilnika v količini 3 litrov, doplača za stroške ocene za vsak vzorec še 200 din.

Cene vina
Nekateri člani društva so od upravnega odbora zahtevali, naj v imenu društva zavzame ustrezno stališče do cene letošnjega pridelka vina pri pridelovalcih.

Po razpravi je upravni odbor sprejel stališče, da je primerna sedanja cena za dolenjska vina letnika 1984 pri pridelovalcih glede na kvaliteto 100 do 140 din za liter odprtega vina, oziroma polovico prodajne cene vina v gostinskih lokalih. Tako naj bi znašala cena za liter dolenjskega cvička 100 do 120 din, za liter modre frankinje in belega vina pa 120 do 140 din.

Zasebni vinogradniki se ne navdušujejo za pretirano draženje vina v gostinskih lokalih in trgovinah (mnoge delovne organizacije pri tem pretiravajo), ker sodijo, da je odkupna moč delovnih ljudi iz dneva v dan manjša in se bodo uživanju dragega vina odpovedali. To pomeni, da draženja vina ni mogoče povečevati v nedogled.

T. DOBERŠEK, tajnik društva

Več hrane in silosov

Metlika: letos za 3 odstotke večji pridelek

METLIKA — Po resoluciji naj bi bila kmetijska proizvodnja v metliški občini letos za 3 odstotke večja kot lani. Kmetijci mislijo, da je to možno uresničiti, vendar morajo biti za to zagotovljeni ekonomski pogoji.

Tako načrtujejo za letošnje leto kakih 800 ton odkupa krompirja (lani 600

ton), 370 ton pšenice, kolikor znaša obveznost občine (lani preko 400 ton), 1.850.000 litrov mleka. Za mlekov metliški občini ugotavljajo, da se odkup povečuje, kar v prvi vrsti pripisujejo dejstvu, da je pridelava mleka spet ekonomsko zanimiva, pripomogla pa je tudi lanska dolga jesen, ko so kmetje lahko v pozno jesen krmili živino s krmnimi dosevki. Računajo, da bodo letos iz občine odkupili kakih 2.400 ton grozda, na usmerjenih kmetijah naj bi zredili 2.200 mesnatih prašičev ter okoli 1.000 glav mlade pitane živine.

Lani so v tej belokranjski občini kmetje nanovo zgradili 2.000 kubikov silosov, tako da imajo sedaj v občini kmetje okoli 6.000 kubikov silosov, ki so zaradi dobrega pridelka silažne koruze tudi polni. Iz sklada za intervencije v kmetijstvu so kmetje dobili po 500 dinarjev za kubik na novo zgrajenega silosa, poleg tega pa so bili deležni ugodnih posojil s 13-odstotnimi obrestmi. Toliko ali celo nekaj več nepovratnega denarja bodo skušali v občini zagotoviti tudi v tem letu.

A. B.

Na steljnikih do lastne krme

Črnomaljska zadruga meliorirala 178 ha zemljišč na Lokvah in v Dragatušu

ČRNOMELJ — Leta 1959 je črnomaljska kmetijska zadruga začela na svojih posevstvih v Lokvah in Dragatušu s kultiviranjem zemljišč, a dela zaradi pomanjkanja denarja niso bila dokončana. Zato se je tozda Živiloreja, ki upravlja z obratoma, vrsto let boril s težavami zaradi slabih pridelkov krme na eni strani in neuskajenih cen živine na drugi. Lani so se odločili, da dokončajo pred dvema desetletjema in pol začeto delo, s tem pa bodo zagotovili dovolj kvalitetne doma pridelane krme za vse leto.

Agromelioracijski del lani niso zaključili, ampak se bodo nadaljevala tudi letos. Izdelali so investicijski elaborat, opravili analize tal in naredili načrt za komunikacijsko ureditev na obratih. Tu gre predvsem za ceste. Čeprav so z elaborati predvideli, da bodo stroški agromelioracij veljali 32,46 milijona dinarjev, so na natečaju pridobili manj sredstev, ki jih je sicer zagotovila

na kateri bodo opravili posege, zaradi tega manjša, manjša bodo le vlaganja.

Sečnjaj tla apnajo, in sicer potrosijo po 1.500 kilogramov apna na hektar, pripravljajo pa žg zalogo mineralnih gnojil, ki jih bodo uporabili spomladi. Delavci Goka so že začeli urejati ceste na obratu v Dragatušu, pozneje pa bodo krčili tudi steljnike za nova polja. Tako bodo pridobili 30 hektarov zemljišč, ki so bila zaraščena s stveljo ali grmičevjem ali pa jih kmetijska zadruga

Zveza vodnih skupnosti iz Ljubljane. Vendar to ne pomeni, da bo površina,

Vzgojil slovenko

Pri Alojzu Fornazariču, enem najstarejših članov Sadjarskega društva Slovenije

Čeprav skrita za hribčkom na Resi pri Krškem, je domačija Alojza Fornazariča znana vsem sadjarjem daleč naokoli. Že prvi vtis pove obiskovalcu, da je tu doma gospodar, ki ni samo ljubitelj, temveč tudi strokovnjak sadjarske stroke.

Že kot dijak kmetijske šole je prepotoval večji del Evrope z namenom, da bi se naučil čimveč sadjarskih veščin, ki si jih je potem še izpopolnjeval v dolgoletnem sadjarskem delu. Z vzgojo nove sorte breskve, ki jo je poimenoval slovenka, je dokazal sebi in drugim, da se je razvil v resničnega mojstra na svojem področju. Kot sadjarskega strokovnjaka so ga zato vabili na številne kongrese in razstave doma in v tujini.

Alojzovo sobo v pritličju krasijo številna priznanja in diplome, med njimi tudi nagrada Kidričevega sklada, ki jo je dobil za vzgojo nove sorte breskve. Kljub temu ostaja Alojz skromen mož, ki se v prostem času rad bavi z lovom. Ko sem ga na koncu najinega prijetnega razgovora povprašala o njegovih načrtih, je optimistično odvrnil: »Kljub svojim 83 letom še vedno ne nameram vreči puške v koruzo. S časom je treba iti naprej!«

ALENKA MARTINC

ČETRTKOV INTERVJU

V nemogočih razmerah

Osrednjo regijsko lekarno v Novem mestu je potrebno urediti v roku enega leta

Dolenjske lekarnice poslujejo kot tozd Zdravstvenega centra Novo mesto...

Medtem ko imajo v drugih krajih, kot v Trebnjem, Črnomlju in Metliki...

Jana Fortuna

R. BAČER

lekarna izgubila se laboratorij — bil je najemniški in neustrezen prostor...

Ob zadnji večji adaptaciji novomeške lekarnice je bilo rečeno, da bo po obnovi poslovala tik zraven...

Taka je bila zamisel, ki pa se je izkazala za neuresničljivo. Vmes je namreč delovni prostor za pripravo zdravil...

Zadnja verifikacija je pogojna. Ali že obstaja zamisel za rešitev problema?

Zamisel o gradnji nove lekarnice, ki bi ustrezala sedanjim razmeram in potrebam Novega mesta...

Kakšne so siceršnje težave dolenjskih lekarn? So založene z zdravili?

Niti takrat, ko je bila oskrba z zdravili najbolj problematična, v dolenjskih lekarnah ni manjkalo življenjsko pomembnih zdravil...

V vrtcih že veljajo nove cene

1. januarja so se vrtci podražili poprečno za 20 odst. — Letos novogradnji ne bo, s preurejanjem prostorov pa bo možno pridobiti nekaj novih mest

NOVO MESTO — Ob splošni rasti cen se podražitvam v vzgojno-varstvenih ustanovah novomeške občine ne da izogniti...

Na zadnji seji v letu 1984 so delegati skupščine otroškega varstva obravnavali finančni položaj po stanju 30. novembra...

Še vedno pa ostane v veljavi plačevanje prispevka staršev po lestvici, ki

Se tega zavedajo?

Ob novi zakonodaji glede poklicnih obolenj

Ena sama hujša nesreča pri delu bo v letu 1985, ko začne veljati nova zakonodaja, lahko spravila na rob propada manjšo delovno organizacijo...

Gre za to, da stroške zdravstvenih storitev v primerih poklicnih obolenj, nesreč pri delu in nadomestila osebnih dohodkov za čas bolniške trazen v primeru nege družinskega člana prevzema v svoje breme združeno delo...

V delovnih organizacijah bodo morali v zvezi s tem spremeniti svoje samoupravne akte in prilagoditi plane. V združenem delu bi lahko šlo za dodatno obremenitev, čeprav je na ta račun prispevna stopnja za 0,30 odst. zmanjšana...

Običajno se zavemo moči novega predpisa šele takrat, ko nas udari po glavi. Verjetno so se znali v večjih delovnih organizacijah ustrezno pripraviti, prav tako verjetno pa je, da manjši kolektivi s slabo kadrovsko zasedbo ob sprotnih tegobah o tem niso veliko razmišljali...

R. BAČER

OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIŽA NOVO MESTO

NOVO MESTO — V skladu z drage medicinske instrumente so prispevali sosedje iz Smihela št. 54 — namesto cvetja na grob pokojne Marije Sitar — 6.100 din; delavci Tiskarne Novo mesto — namesto venca za pokojnega Ivana Slapnika 5.600 din; družina Pečar — namesto cvetja na grob pokojne Juste Andoljšek 3.000,00 din; Tone Škerlj — namesto novoletnih čestitk 3.000 din, občinski odbor Rdečega križa Novo mesto — namesto venca na grob pokojne Juste Andoljšek 5.000 din. Vsem darovalcem iskrena hvala.

Pretesen metliški dom počitka

V domu počitka 160 oskrbovancev; če bi lahko vzeli vse, ki se zanimajo, bi jih bilo že 200 — Načrti za 38 novih postelj na podstrešju — Teško delo, slabi OD

METLIKA — Metliški dom počitka je že dalj časa zaseden do zadnjega ležišča. Še več: vsaj 20 je prosilec, ki bi radi takoj prišli v dom, če pa bi lani lahko vzeli vse, ki so želeli priti v metliški dom, bi danes število oskrbovancev že presegle 200, medtem ko jih je sedaj 160.

Največ prosilcev je iz črnomalske in metliške občine, precejšen pritisk je iz sosednjih hrvaških obkolpskih krajev, zanimajo pa se tudi iz novomeške in trebanjske občine pa celo iz ribniškega konca...

A. BARTEJ

upošteva dohodek na člana družine. Delegati so razpravljali še o planskih izhodiščih za leto 1985. Očitno je, da so v Novem mestu še vedno največje potrebe po organiziranem varstvu predškolskih otrok, posebno v večjih

Ker strokovna služba doslej na objavljena gradiva še nikdar ni dobila toliko vprašanj in včasih glasnih zahtev po pojasnitvah kot ob nedavno objavljenih poprečnih osebnih dohodkov zaposlenih v vzgojno-varstvenih zavodih, so tokrat dali dodatno pojasnilo. Razburjanje je bilo povsem neupravičeno, saj se je izkazalo, da delegati niso prebrali vsega gradiva, kjer je jasno pisalo, da gre za poprečja bruto ne pa neto osebnih dohodkov, kar je velika razlika.

stanovanjskih naselij. V novomeške vrtce pa je vključenih tudi 200 otrok, ki jih starši vsak dan prevažajo spetoma na delo iz Brusnic, Škocjana, Mirne peči, Prečne in Šmarjete.

V letu 1985 gradnja novih vrtcev glede na razpoložljiva sredstva ne bo možna, obstaja pa možnost, da bi z

Naravnost in konkretno

Metliški borci živo in prizadeto o vseh stvareh, ki težijo občino pa tudi širšo skupnost — IMV in Krupa

METLIKA — Zadnja seja občinskega odbora ZZB NOV Metlika je spet pokazala, da borci živo zanimajo vse stvari, ki se dogajajo v tej belokranjski občini. Pa ne samo te, saj borci radi posežejo tudi širše in prizadeto razpravljajo tako o težavah kot o uspehih celotne naše skupnosti. Za razliko od marsikoga drugega pa borci o vsem razpravljajo zelo odkrito, naravnost, konkretno in svojih misli ne zavijajo v olepšujoče besede.

Zato se sem patja zgodi, da razprava izgubi svoj urejeni in nadzorovani tok in se spremeni v vehementno govorjenje kar povprek s številnimi medklici in pripombami. Prav tako lahko pride do tega, da kdo v takem

zdrujevanjem amortizacije vrtcev in s sredstvi združenega dela preurejati prostore za potrebe družbenega varstva otrok. Predvideno je, da bo letos v organizirano varstvo zajetih 2.300 otrok. Poleg oddelkov, ki so delali že lani, bodo letos delovali še: na Otočcu 2 oddelka vse leto, v Mirni peči 1 oddelke vse leto, v Stopičah pa dva oddelka od 1. septembra dalje. Na Dolžu in na Dvoru dobijo 1 oddelke celoletne male šole.

Razen tega so v planu za leto 1985 priprave za investicijsko dokumentacijo za gradnjo vrtca v Žabji vasi, Irči vasi in Brusnicah. Na področju družinskega varstva je predvideno nekaj več varuhinj, širile pa se bodo tudi druge oblike vzgoje in varstva otrok. Več potujočih vrtcev in cibicahovih ur omogoča večje število strokovnega kadra v vrtcih.

BELA CERKEV DOBI ŠE ENO VAS

BELA CERKEV — Družinska vas, ki je doslej spadala h krajevni skupnosti Šmarjeta, je v uradnem postopku dosegla svoje: spada h krajevni skupnosti Bela cerkev. Krajanje menijo, da bo zanje posledje ugodnejše, zato so dali pobudo za spremembo odloka o razvrstitvi naselij, delegati občinske skupščine pa so na zadnji decembrski seji to potrdili.

razgretem ozračju »mahne mimo«, a nič zato, tudi takrat odkrito in jasno pove svoje mnenje, pri katerem pa, če mu dokazuje nasprotno, trmasto in užaljeno ne vztraja.

Tako so na tej seji spregovorili tudi o metliških izgubarjih Pionirju in Metku. Ko je beseda tekla o resoluciji, so pripomnili, da se v resolucijah nekatere stvari pojavljajo iz leta v leto, učinka pa ni. Njihovo pripombo, da je treba občinsko resolucijo za letos zastaviti pogumneje, tako, da se bo treba za njeno uresničitev dejansko boriti, so upoštevali. Ustavili so se tudi pri suhorskem IMV in pri tem bolnem medregijskem velikemu sploh. Borci skrbijo usoda 230-članskega suhorskega kolektiva, ne razumejo pa, kako da je pri reševanju IMV tako malo narejenega, čeprav so se težave pokazale že pred štirimi leti. »Na vsakem koraku se govori o IMV, v vsaki gostilni ljudje kritizirajo počasno in neučinkovito urejanje težav, delavci so nezadovoljni, nejevoljna med ljudmi kviri politične razmere. IMV je v petih občinah in v vsaki so tudi ljudje, ki so odgovorni in plačani za to, da bi naredili nekaj, da bi se stanje izboljšalo, v resnici pa je vedno slabše. Prav tako mora tudi republika jasno povedati, kaj bo z IMV,« ogorčeno zahtevajo metliški borci.

Precej živahna je bila tudi razprava, ko je beseda nanesla na zastavljeno Krupo. Borci menijo, da so ljudje o tem preslabo obveščeni, da je treba o tem bolj na široko pisati, saj se med ljudmi pojavljajo vse mogoče govorice, tudi take, da je strup lahko prišel še v druge studence. Zanima jih, kako nameravajo, če se sploh da, Krupo očistiti, od kod bo sedaj Bela krajina dobivala pitno vodo itd., itd.

Zelo so borci občutljivi za vprašanje čuvanja družbene lastnine. »Z družbeno lastnino se ne gospodari tako, kot bi se moralo, pa naj gre za vzdrževanje in ohranjanje hiš ali za odnos do dela in materiala, ko marsikdaj iz dobrega materiala delajo slabe izdelke. Take stvari bi morala naša družba bolj kaznovati,« se zavzemajo. Prav tako se borci zavzemajo za gradnjo nove telovadnice v Metliki, »saj bo neposredno služila našim vnucom!« so poudarili, in za nov samoprispevek, »saj so dosedanja ogromno pripomogli napredku naše občine.«

Seveda so spregovorili tudi o svojih borčevskih težavah, o skrbi za borce, ki so vedno starejši in bolj onemogli, denarja pa je vedno manj. Tako je bilo predlani na klimatskem zdravljenju 50 do 60 borcev, lani samo 33, povprečna priznavalnost, ki jo dobiva 430 borcev v metliški občini, znaša za lani okoli 4.000 dinarjev, kar je pod republiškim povprečjem. In še za to so se zavzeli: da bi imeli borci v metliškem borčevskem dispanzerju prednost, da jim ne bi bilo treba dalj časa čakati, kajti njihov zdravnik dela tudi za druge občane.

A. BARTEJ

Ena gospa je rekla, da se bo vpisala v društvo čarovnikov. Tisti, ki se je ob koncu leta zatekel v Novo mesto, je otrokom čaral po 14 jurjev na minuto.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 27. 12. 1984 do 2. 1. 1985 so v novomeški porodnišnici rodile: Alibna Franko iz Velikih Brusnic — Anito, Nevenka Vrbanec iz Hrsine — Tihomira, Spasena Davidovič iz Zabje vasi — Miroslava, Slavojka Subotič iz Kota pri Semiču — Diano, Milena Dular iz Smolenje vasi — Tino, Jerneja Kučič iz Kostanjevca — Natašo, Darinka Žagar iz Podturna — Majo, Zdenka Pezdirc iz Dolenje vasi — Anjo, Dragica Bogovič iz Metlike — Damirja, Irena Matkovič iz Črmošnjic — Nadjo, Bernarda Keše iz Krkega — Iztoka, Jelka Kirm iz Brezovice — Marjana, Rezka Kramarič iz Dolnje Pake — Mateja, Jožica Smolič iz Velike Luke — Jano, Slavica Hrovat iz Krmeja — Alena, Irena Brula s Taljšega vrha — Sonjo, Milka Lindič Potočne vasi — Gregorja, Sonja Dražmerič iz Črnomlja — Ines, Marija Brula iz Jelševnika — Anjo in Marija Pember iz Požunov — Danijela.

IZ NOVEGA MESTA: Djena Zulič iz Šegove 6 — Anelo, Marija Staniša, V. Brezov log 50 — Robija, Mateja Turk iz Adamičeve 51 — Moniko, Nada Jakše s Ceste brigad 15 — Jureta, Bernarda Mesojedec s Partizanske 29 — Nives in Jožica Grubar iz Kristanove 14 — Neno. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

NOVOLETNA MRZLICA JE že pozabljena, življenje teče po ustaljenih tirnicah, možgani so se prevetrili od alkoholnih hlapov in metliški kulturni delavci načrtujejo letošnje prireditve. Prva bo že ob koncu januarja, in sicer v hotelu Bela krajina, kjer bodo predstavili pesniško antologijo Pesmi dolenjske dežele. Na večer klanjov povabiti nekaj avtorjev, ki imajo v zbirki objavljene pesmi, prireditve pa bodo popestrili še z glasbeniki, recitatorji in pevci. Izkušnje s podobnimi prireditvami kažejo, da bo hotel premajhen za vse, ki bi bili radi prisotni.

KLJUB TEMU, DA JE NOVOLETNO NORENJE že skoraj pozabljeno, zapišimo, da so ga Metličani preživeli dokaj veselo. Pelo, jedlo, pilo, plesalo in streljalo se je, gostilne, hotele in moteli so bili nabasano polni, četudi je veliko ljudi preživelo najdaljšo noč kar doma.

DOLGO ISKANJE — Delegate zborov Črnomaljske občinske skupščine je na zadnji seji — kot že nekajkrat doslej — zopet »tiščal« promet. Tokrat sta jim bili — tudi ne prvič — trn v peti »preljudniji« ulici Pod smreko in Partizanska cesta v Črnomlju, po katerih so si mnogi privoščili nedovoljen obvoz, ko so prekopali glavno mestno ulico. Ko so delegati želeli vedeti, kdaj bosta cesti zakrpani, je bilo v odgovor slišati nekaj o krivicah in nekivicah. Pa je eden od delegatov jasno povedal, da na koncu že pozabijo, da morajo ceste popraviti. Resnica pa je, da bo potrebno prej zakrpati luknje kje drugje (z denarjem seveda), potem pa bodo prišle šele na vrsto tudi tiste na cestah.

ŠOTORI NAMESTO STANOVANJ? — Razpravljalec na zadnji seji občinske konference SZDL v preteklem letu pa so božskrbela družbena stanovanja v blokih, do katerih se stanovalci obnašajo tako mačehovsko, da jih bodo v nekaj letih uničili, če bodo tako »uspešno« kot doslej nadaljevali s svojim »delom«. »Potem bomo morali dati čez nekaj let te ljudi pod šotore,« je menil eden od prisotnih na seji.

VESELI VEČER

V počastitev novega leta je bil 22. decembra v kulturnem domu v Adlešičih vesel večer. Pripravila ga je mlajša dramska skupina. Program je bil zelo vesel, zaključili pa so z nagradnim kvizom. Žal je bilo bolj malo obiskovalcev.

Ribniški zobotrebci

VOJAKI RAZVESELJEVALI — Običaj je že, da popularni vojaški ansambel SMB ribniške vojašnice pred novoletnimi prazniki obiskuje večje kraje v okolici in igra solarjem, mladini in odraslim. V ribniški občini so pred novim letom obiskali poleg Ribnice še Loški potok in Sodražico. V kočevski občini so nastopili v Kočevju, Mozlju in Kočevski reki. Prvič so nastopili na lgu pri Ljubljani.

BOLJŠI POGOJI — Delavci kočevskega tozda Cestnega podjetja, zaposleni v oddelku v ribniški občini, so dobili ob koncu minulega leta novo montažno zgradbo, kjer so občutno boljše razmere za bivanje.

STANARINE ŠE PO STAREM — Predvideno je bilo, da se bodo stanarine v ribniški občini z novim letom povečale za 30 odstotkov, nato pa še v sredini leta za 26 odstotkov. Vendar s podražitvijo vsaj za prve tri letošnje mesece ne bo nič, ker je skupščina samoupravne stanovanjske skupnosti ni izglasovala. Tako bo do podražitve prišlo s 1. aprilom letos ali pa celo šele s 1. julijem, kar je odvisno od skupščine SSS. Kot smo izvedeli pri SSS, bo takrat znašala podražitev okoli 60 odstotkov.

Drobne iz Kočevja

ZMANJKALO JE — Pred novoletnimi prazniki je v Kočevju zmanjkalo značilno novoletnega blaga, kot so balončki za napihovanje, »rakete« (razpršilne iskricke), in celo novoletnih vizitk ter čestitk.

POKALO KOT NA FRONTI — Medtem ko je prejšnja leta za novo leto pokalo predvsem zunaj hiš, so letos metali petarde v hodnike stanovanjskih blokov. Najbolj iznajdljivi »inovatorji« so petarde celo privezali na kljuko stanovanj.

PLES ZA ŠOLARJE — Okoli 80 učencev osmih razredov kočevske šole Zbora odposlancev zaključuje plesni tečaj. Med šolskimi počitnicami se bo začel tečaj za učence sedmih razredov. Prijavljenih je že 83, kar je precej več kot za mladinski delovno brigado. Užili jih bo študent Robert Radosavljevič.

ŠE DVA TEČAJA — Med šolskimi počitnicami bosta še dva tečaja za učence osnovne šole. Tečaj za vožnjo kolesa s pomožnim motorjem pripravila AMD, zanj pa je že 71 prijav. Smučarski tečaj bo od 14. do 19. januarja, organizirata ga SSD v sodelovanju s kočevskim smučarskim klubom, ce-na zanj pa je 1.900 din za udeležbo.

Trebanjske iveri

GORE SMETI SO OBELEŽILE JUBILEJ — Letos prvega januarja je preteklo natanko leto dni, odkar je bila v Trebnjem ustanovljena Komunala. Proslave ob tem prazniku pa so se očitno začele že lani. Vrtilom komunalcem ali članom delovne enote Snaga se namreč ni dalo odvažati smeti in besni Trebanjci so hoteli smeti voziti kar pred sedež podjetja. Po drugi strani je pa tudi res, da Komunala nima denarja, s katerim bi nabavila voz za odvažanje smeti, da je sedanje smetišče že premajhno itd. Skratka, trebanjski komunalni voz je že precej zamotan in nekdo ga bo moral presekat.

BREZ NAGRAD ZA INOVATORJE — Trebanjska raziskovalna skupnost je že lani razposlala vprašalne pole po organizacijah združenega dela, s katerimi je želela izvedeti, ali je med delavci — inovatorji kdo primeren za nagrado. Žal skupnosti ni prejela niti enega odgovora. Tako nima komu podeliti nagrade. Razen, če se ne bi odločili za nagrado prav tej izjemni malobitnosti do inovatorjev...

IZ NAŠIH OBČIN

Spremembe v črnomaljskem izvršnem svetu

Predsednik postal Jože Mrzljak, podpredsednik pa Jože Petrovič

ČRNOMELJ — Zaradi razrešitve Janka Gladka, dosedanjega predsednika črnomaljskega izvršnega sveta, ki je postal direktor Belta, so v Črnomlju izvolili nov izvršni svet. Predsednik je Jože Mrzljak, dosedanjí predsednik komiteja za družbeni razvoj, podpredsednik pa Jože Petrovič, dosedanjí namestnik predsednika komiteja za družbeni razvoj, ki je sedaj postal predsednik tega komiteja, v izvršnem svetu pa je zadolžen za področje gospodarstva, družbenopolitičnega sistema in kadrovske politike. Za namestnika predsednika komiteja za družbeni razvoj pa je bil imenovan Ferdinand Korošec.

Večini članov izvršnega sveta se je mandat le podaljšal do leta 1986, razen pri tistih, kjer so bile spremembe nujne.

Tako je član IS za področje gospodarstva namesto Jožeta Cesarja postal Milan Golobič, za področje kmetijstva, gozdarstva in financ namesto Ane Kapele Martin Janžekovič, za področje trgovine, gostinstva in turizma pa namesto Marjana Hutarja Valentin Papež.

ZIDANICE NAJ SE LOČIJO OD VIKENDOV!

ČRNOMELJ — Ko so delegati zborov črnomaljske občinske skupščine obravnavali osnutek dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1985 ter predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov so pripomnili, da bi morali v predlogu vsekakor upoštevati specifičnost Bele krajine oz. vse Dolenjske in pri davkih ne enačiti naših zidanic z vikendi, ki se zares uporabljajo le za oddih in rekreacijo. Prav tako so bili mnenja, naj se v zidanicah ne bi oddavčevali tisti prostori, ki so namenjeni za prehranjevanje in umivanje ljudi. Prav takšno pobudo je črnomaljska uprava za družbene prihodke že pred sejo posredovala republiškim organom.

Potrebno bo več vode

Kakovostno vodo je možno črpati le iz globin

KOČEVJE — Na predlagane smernice za bodoči srednjeročni plan občine Kočevje je bilo nekaj pripomb. Ker je zdrave pitne vode vedno manj, prislulimo tokrat pripombam, ki se nanašajo na vodno gospodarstvo.

Nekdanji vodovodni sistem v Slovenski vasi bo potrebno obnoviti in usposobiti za samostojni sistem, ki bo oskrboval prebivalstvo severozahodnega dela Kočevja, krajevno skupnost

● Predlagano je bilo tudi, naj bi del rudniškega jezera in njegove okolice zavarovali oz. spremenili v rezervat za ptice. Nosilec razvoja jezera je Oprema, ki bo v kratkem pripravila idejni načrt njegove ureditve. Že v prvem tromesečju letos bo ta načrt predvidoma dan tudi v javno razpravo.

Stara cerkev in del KS Šalka vas. Hitra ureditev tega sistema bo preprečila pomanjkanje pitne vode v Kočevju.

Martin Ilenič

Manjkajo puške

ČRNOMELJ — Martin Ilenič, učence 3. letnika črnomaljske kovinarske šole, ima čudna konjička, ki — če smo nekoliko hudomušni — razen hrupa nimata prav nič skupnega. Martin peto leto obiskuje glasbeno šolo, v mestni godbi na pihala igra klarinet, v črnomaljskem big bandu pa prime v roke tudi tenor saksofon.

A še preden se je odločil za glasbeno šolo in priključena instrumenta, je Ilenič postal član občinske strelske zveze. Prav gotovo je najbolj ponosen na svoj zadnji uspeh — prvo mesto na občinskem strelskem tekmovanju. Toda Martin, ki ga vsi poznajo po njegovi delavnosti in skromnosti, ni hotel veliko govoriti o sebi, pač pa se je bolj razgovoril o delu obrambnega in strelskega krožka na črnomaljski srednji šoli Edvarda Kardašja.

»Obrambni krožek zaenkrat ureja le stencas, pretekla leta pa so ob obrambnih dnevih člani ostalih učencem predstavili tudi orožje. Strelski krožek, v katerem okrog 30 članov, ima treninge, torej streljanje na tarče, enkrat na teden. Naboje in tarče nam priskrbi šola, večji problem pa so puške. Res, da jih imamo 15, a so stare in zato nič kaj prida.« potoži Ilenič.

A kljub temu, da se ne morejo pohvaliti s kvalitetnimi puškami, črnomaljski srednješolci na tekmovanjih zaradi svojih rezultatov ne zardevajo. Tako so bili v lanskem šolskem letu na območnem tekmovanju prvi, a tudi na nedavnem republiškem prvenstvu so med teritorialnimi enotami dosegli 6. mesto.

B. M.

Neodgovornost ima ime in priimek

Na programski seji občinske konference SZDL poudarili, da nekatere probleme ponavljajo iz leta v leto, rešitev pa ni — Več neposrednih stikov

ČRNOMELJ — Razprava na programski seji črnomaljske občinske konference SZDL, ki je bila konec decembra, je pokazala probleme, ki jih v občini najbolj občutijo. To so težave na področju stanovanjske problematike, informiranja, kulture, vzgoje in izobraževanja, kjer pa črnomaljska občina ni izjema.

Delegati so se spraševali, ali so v minulnem letu pri delu naredili korak naprej, in vsaj za informiranje ugotovili, da se hibe pri obveščanju občanov vse preveč ponavljajo. Marsikatero napako bi gotovo odpravili z osebnimi stiki, z razpravami, nikakor pa ne s kampanjskim delom, ki ga je še vedno preveč. Kritika je bila naperjena tudi proti televiziji, ki ne pokriva dovolj dogajanj v občini, kar pa po besedah delegatov ne velja za Dolenski list, kjer so

vidni premiki na boljše. Obsodili pa so nekatera druga sredstva obveščanja, katerih obveščanje je odmaknjeno, včasih celo apolitično.

Tudi pri iskanju odgovornosti je vse preveč posplošenih ugotovitev. Velikokrat namreč zmanjka moči, da bi (ne)odgovorni dobili tudi ime in priimek. Prav gotovo gre za odgovornost, a tudi vzgojo stanovalcev v družbenih stanovanjih, pa najsi gre za plačevanje stanarin, ogrevanja, preseljevanja iz stanovanja v stanovanje ali za samo vzdrževanje stanovanjskih blokov in njihove okolice.

Učitelji kot tudi vzgojitelji so opozorili na pereč socialni status, iz srednje šole pa so opozorili tudi na nezasedenost šole ter na to, da je

JANUARJA SPREJEM PROSTORSKEGA DELA

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini so pred sprejemom prostorskega dela družbenega plana. Sprejem tega dela družbenega plana se je nekoliko zavlekel tudi zato, ker so se v razpravah izpostavila nekatera vprašanja, ki jih bodo dokončno razčistili na januarski seji zborov občinske skupščine. Gre predvsem za vprašanje lokacije centralne deponije komunalnih odpadkov, ki naj bi bila v krajevni skupnosti Dragutaš, ter za kamping ob Kolpi, ki ga želi Belt zgraditi v krajevni skupnosti Griblje.

DVA ŽE DAROVALA

KOČEVJE — Na pobudo sveta staršev je osnovna šola Zbora odposlancev Kočevja zaprosila organizacijo združenega dela za pomoč pri nabavi učbenikov, knjig in učil. Do zdaj sta se prošnji odzvali osnovni organizaciji sindikata DO Oprema, ki je šoli že nakazala 30.000 din, in DO Ljubljanske meglekarne, obrat Kočevje, ki je nakazala 2.000 din. Zbiralna akcija še ni končana.

Na Grmadi bo prijetneje

Turistični dom slavi 25-letnico — Nova stavba že pod streho — V načrtu nova cesta do doma

VELIKE POLJANE — Pri turističnem domu na Grmadi v ribniški občini so prizadevni domači turistični delavci ob denarni pomoči Rika (100.000 din) spravili pred koncem leta pod streho novo stavbo,

ki bo veliko prispevala k boljši turistični ponudbi.

Pridne Poljance čaka še več drugega dela. Uredili bodo prostor okoli doma, popravili in povečali plesišče, obnovili sedanjo kuhinjo in stavbo. V krajevni skupnosti Velike Poljane se dogovarjajo o popravilu sedanje ceste do turističnega doma oziroma o gradnji nove. Po enem od predlogov naj bi novo cesto speljali skozi vas Škrajnek in tako olajšali pot proti Velikim Laščam in še nekaterim vsem. Tako speljana cesta bi bila za 2 km daljša od sedanje, z dostop do Grmade pa bi bil veliko lažji.

Turistični dom na Grmadi nad Ortnekom je ena najlepših in najbolj obiskanih turističnih postojank v ribniški občini. Stoji 887 m visoko. Od njega je lep razgled, ob ugodnem vremenu se od tam vidi Triglav.

Vsako leto so pri turističnem domu na Grmadi, ki slavi letos 25-letnico obstrja, tri večje turistične prireditve. Prvega maja je otvoritev turistične sezone. Tradicionalno srečanje dolenjskih turistov in turističnih delavcev je tu vsako prvo nedeljo v avgustu.

M. GLAVONJIC

Najlepši Dedek

Žal je odlične prireditve dedka Mrza lahko videlo le malo otrok

KOČEVJE — Tako lepih in prijetnih novoletnih prireditev za otroke, kot so bile ob tem novem letu, v Kočevju še ni bilo.

Novoletni semenj na ploščadi pred samskim blokom in vsi nastopi ter prireditve dedka Mrza in »njegovih« skupin na posebnem odru pred samskim blokom — vse to je bila prava paša za mlade in starejše. Krajevna skupnost Kočevje — mesto, ki je letos organizirala te prireditve, zasluži pohvalo.

Edina pomanjkljivost je bila, da je nastope na odru in lutkovnem odru videlo razmeroma malo otrok. Ploščad je sicer velika in oder je bil kar visok, vendar so nastope videli le otroci, ki so stali v prvih vrstah in tisti, ki so jih imeli starši na ramenih. Med gledalci je bilo namreč veliko staršev, ki so zastirali pogled drugim otrokom. Te pomanjkljivosti pa se na tem prostoru ne da odpraviti in tudi na drugih prostorih sredi mesta ne. Otroci bi laže videli dedka Mrza in druge nastope, če bi bilo vse to v dvorani Seškovega doma. V domu ali okoli njega bi lahko uredili tudi semenj.

J. PRIMC

Telefon pomeni veliko, še več pa solidarnost

Krajevna skupnost Šentrupert je prejela priznanje Zvezne konference SZDL

ŠENTRUPERT — Med desetimi krajevnimi skupnostmi iz Slovenije, ki so prejele priznanje Zvezne konference SZDL Jugoslavije — diplomu samoupravljanja — je bila letos tudi krajevna skupnost Šentrupert. Ko je Franc Šetinc, predsednik republiške konference SZDL konec lanskega decembra podeljeval v Ljubljani ta priznanja, je med drugim dejal, da so prav te krajevne skupnosti lahko za vzor in vzorec, kako je mogoče demokratično izražati in usklajevati interese, povečevati možnosti občanov pri odločanju o skupnih družbenih vprašanjih.

Prispevek krajevne skupnosti Šentrupert k razvoju samoupravnih družbenih odnosov, humanizaciji življenja in dela, rasti družbenega standarda je nedvomno velik. Ko se je pred dvajsetimi leti zdela, da bo ta predel domala izumrl — ni bilo ne asfaltnih cest ne gradbenih zemljišč, da ne govorimo o tovarni, telefonu, vodovodu in še čem — so se pokazale možnosti razvoja prav z večjim samoupravljanjem. Samoupravljanje pa pomeni tudi združevanje dela in sredstev. In krajsani so pljuvali v roke, asfaltili naprej glavno cesto, potem še stranske,

naravoslovno-matematična usmeritev, ki so jo predlagali za šolsko leto 1985/86, izpadla iz programa. Zato jim je Jože Osterman iz republiške konference SZDL predlagal, da morajo odločno zahtevati radikalnejšo razpravo v mreži šol, ker pa prav to usmeritev zahteva več šol, bi morali iskati rešitev najprej v regiji.

Predstavniki sveta za znanost pri Socialistični zvezi je ugotovil, da je vse preveč delovnih organizacij zadovoljnih z obstoječim razvojem, k bolj kot na znanstvenih izsledkih temelji na izkušnjah. To pa se po njegovih besedah pozna tudi pri posegih v naravo. In ne nazadnje je v občini vpiljoč primer, ki opozarja na to, zastupljena Krupa, o kateri je bilo v gradivu in razpravi rečenega premalo oz. skoraj nič.

M. BEZEK

Dva nova mostova

Odpravljajo posledice jesenskega neurja

OSILNICA — Poročilo smo, da je jesensko neurje naredilo največ škoda v kočevski občini na območju KS Osilnica. Do novega leta je ponekod uspešno posledice neurja vsaj delno odpravili.

Tako sta že zgrajena nova mostova iz montažnih betonskih elementov čez Čabranko in Belico. Ob neurju je namreč narasla voda poškodovala oz. odnesla stara mostova čez Čabranko med Plešci in Strojici in čez Belico med Papeži in Bezgarji.

Popravljen je tudi že poškodovana cesta med Papeži in Zurgami, katere del je odneslo neurje. Utrjen je tudi nasip. Cesta je popravljena v makadamski izvedbi, ta del bodo asfaltili spomladi.

Investitor vsih teh del je SIS za komunalno in cestno dejavnost občine Kočevje.

Novoletni obračun

Ribnica: stabilizacijsko, a lepo v novo leto

RIBNICA — Novoletne prireditve v ribniški občini so se začele s praznovanji po delovnih organizacijah, ki jim pravijo novoletna srečanja.

Dedka Mrza so bili najbolj veseli najmlajši. Njegov obisk je bil tokrat drugačen kot prejšnja leta. Včasih je namreč delil darila le v ribniški dvorani športnega centra, tokrat pa je potoval po naseljih in jih tam delil.

Prireditve za otroke so trajale od 25. do 29. decembra. Dve največji sta bili v dvorani športnega centra in v domu TVD Partizana. Prireditve so bile tudi po ostalih krajih v občini. Za nakup daril za otroke so zaposleni v občini prispevali po 200 din.

Zaradi visokih ten je večina Ribničanov silvestrovala doma. Dve večji silvestrovanji sta bili v domu JLA in hotelu Jelka.

Marsikje samo iz rok v usta

V industriji med najuspešnejšimi Tovarna pohištva — Nekaj prijetnih presenečenj v kmetijstvu, kjer veliko obetajo nove plodne površine

BREŽICE — Na mejniku dveh srednjeročnih planskih obdobij se vsak delovni kolektiv najprej vpraša, kaj je uresničil in katere naloge prenaša v novi program. V vsakem uspehu je že del odgovora na vprašanje, kako naprej na tistih področjih, kjer naloge niso bile izpolnjene. To pomeni, da morajo vsi računati s težavami, in ne kar odnehati pred vsako oviro, ki jo lahko premagajo z znanjem in izkušnjami, z voljo in doslednostjo.

V kmetijstvu je bilo v letih 1981—1985 uresničenih precej zamisli za boljše izkoriščanje naravnih danosti, vrsta nalog pa še ostaja. Med največje uspehe sodi usposabljanje neplodnih zemljišč v rodovitne njive. Načrtovali so 100 hektarov, a meliorirali so jih 460. V Globokem so zgradili tudi nove hleve, v katerih je prostora za 2600 govejih pitalcev. Agraria je na svojih posevstih izpolnila načrte pri pridelovanju hmelja in pri vzreji živine, ni pa povečala nasadov sadnega drevja

in ni pomnožila kokoši nesnic za preskrbo z jajci. V tem obdobju tudi ni prišlo do raziskav termalne vode. Za nove vire tople vode iz zemeljskih globin so zainteresirani kmetijski in Čateške Toplice, zato vrtanj do tisoč metrov globine ne bodo smeli več odlagati.

V kooperaciji ocenjujejo, da so se za prašičih plan ni bil dosežen. Govod so kooperanti spitali le 900 glav namesto 1260 in mesnatih prašičev 2000 namesto 4500. Mleka so oddali 5,5 milijona litrov ali 200.000 litrov manj, kot so planirali. Slovin je pri kooperacijski vzreji mesa uresničil načrte, pri oddaji mleka pa se je za 20 odst. ustel. Količine so seveda precej manjše kot pri Agrarii, saj vključuje pretežno kmete iz vinogradnih predelov. Zadnje srednjeročno obdobje je bilo za vinogradništvo precej slabo zaradi pogostih naravnih tujm, zato so načrt izpolnili le s 73 odst.

V industriji je v celoti uresničil vse planske obveznosti le kolektiv Tovarna pohištva v Brežicah. Uspešno mu je realizirati količinsko proizvodnjo, izvoz in investicijski program. V tem času so uspešno vključili zraven tudi enoto v Dobovi, ki je prej živitarila kot Dekorles. V dobovski Livarni z izpolnjevanjem plana proizvodnega niso imeli težav, odložili pa so izgradnjo upravnih prostorov in družbe-

ne prehrane. V Trimu so iskali in še iščejo programe, s katerimi bi se lahko bolje prilagodili tržišču. V Tozdu za vzdrževanje voz v Dobovi so prenesli v novo obdobje vse investicije v povečanje proizvodnih prostorov, v Beti pa so naložbe v povečanje zmogljivosti uresničili do izteka minulega srednjeročnega obdobja. V Tozdu Orlica v Brežicah so odložili investicijo v izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev zaposlenih, medtem ko v Tovarni prikolic IMV na predvideno razširitev proizvodnje ni več mogoče računati. V občini iščejo zdaj rešitev v preusmeritvi. Opekarna in Rudnik sta, združena v ten tozd, uresničila nekaj skupnih nalog, nista pa odprla trgovine z gradbenim materialom, kot sta napovedovala. Neuresničene ostajajo torej predvsem investicije.

J. TEPEEY

NA VRSTI JE KOMASACIJA

BREŽICE — Do zdaj je bila združba zemljišč opravljena v Krški vasi in Skopcah na površini 340 hektarov, v novem srednjeročnem načrtu pa planira Kmetijska zemljiška skupnost komasacijo na območju Sromiljice. Gre za površino 460 hektarov, ki so jih na novo usposobili za kmetijstvo. Kasneje jih čaka združba zemljišč tudi na območju Dobove.

JANC NOVI SEKRETAR

KRŠKO — Delegati krške občinske skupščine so za novega sekretarja občinskega sekretariata za ljudsko obrambo imenovali 29-letnega inženirja organizacije dela Branka Janca, ki je bil doslej pri tem upravnem organu vodja referata za obrambne priprave in vzgojo.

Po jutru se dan pozna

Dobri izvozni uspehi krškega gospodarstva

KRŠKO — Če se po jutru dan pozna, kot pravi pregovor, krškim gospodarstvenikom letos ne bo trda predla. V enajstih lanskih mesecih so namreč z izvozom iztržili okrog 42 milijonov dolarjev, kar je za skoraj 16 odst. več kot leto poprej, predvsem pa so bistveno več (za 45,6 odst.!) zaslužili na konvertibilnih tržiščih.

Ob močno zmanjšanem uvozu, ki ga z izvozom krijejo kar 224-odstotno, ter s 3,9-odst. (z nuklearko pa skoraj 11-odstotni!) povečanjem fizičnega obsega proizvodnje so tudi obeti za dobre poslovne rezultate ob zaključnem računu in letos kar upravičeni.

Uspešno potekajo sanacijski programi oziroma preusmeritve proizvodnih programov v Novolesovih temeljnih organizacijah Bor in Lipa, z rdečimi številkami naj bi se več ne ubadali

Zdomci želijo zvedeti vse

Novoletna srečanja so premalo — V zadregi so najbolj tisti, ki se nameravajo vrniti

Zdomec Anton Furar iz Artičje pred petnajstimi leti odšel na delo v Nemčijo. Po poklicu je elektroinstalater, v tujini pa se je izpopolnil še v digitalni elektroniki. Muenchenska firma ga je med tem časom poslala tudi v Jugoslavijo, kjer je za zanj opravljal servise na njenih aparatih. Delal je na semaforih v Beogradu in napravah za avtomatsko štetje prometa.

Anton Furar

Družina je ostala doma. Žena je zaposlena v artistski osnovni šoli. Zdjaj tudi sam išče delo blizu doma. Vrniti se namerava še letos. Pred dvema letoma je razmišljal o samostojni obrti. Zahtevali so, da zgradi delavnico. Naložba vanjo bi mu pobrala preveč prihrankov, zato se je premislil. Spoznal je, da je lažje živeti od obresti, kot investirati. Sklenil se je zaposliti in se vrniti k družini takoj, ko bo našel primerno delo. Pogreša pa boljše informacije o možnostih za zaposlovanje, o spremembah carinskih, bančnih in drugih predpisov. Sestanki, na katere vabijo zdomec matične občine pred novim letom, so premalo. Zanje so ta pojasnila prepozna, zato meni, da bi bile zelo dobrodošle oblike trajnih živih stikov z domovino skozi vse leto. Do pojasnil bi zdomec radi prišli v tujini, preden prestopijo mejo, saj bi bilo potem veliko manj nesporazumov na carini, na občini, na skupnosti za invalidsko pokojninsko zavarovanje in še kje.

MIRA MIRT iz Brežic je glede tega popolnoma enakih misli. Informacije, ki jih dobivajo zdomeci v Nemčiji, so po njenem mnenju preskope in premalo poljudne. Večina ljudi ne razume zapletene izrazoslovja in po svoje tolmači novosti v domovini.

Mirtova je prepričana, da so delavci zelo pomanjkljivo informirani o tem, kaj vse si morajo urediti za stalno vrnitev. In tako mnogi zaupajo delu v tujini prej, preden imajo v rokah vse papirje za opravljanje samostojne obrti ali pa zagotovilo za zaposlitev. Mira živi trenutno od svojih prihrankov. Doma je od lanskega avgusta. V ZRN je vodila administracijo za bencinsko črpalno k delavnico. Tukaj bi prišla za vsako delo, tudi za čistilko bi šla, če bi ji ponudili trajnejšo zaposlitev. Na voljo je imela le kratko nekajtedensko nadomeščanje, zato je sklenila najprej dokončati izpite za prodajalko knjigotrske stroke, za kar se je šola pred odhodom v tujino. Tam je bila sedem let. Vrnila se je s hčerko.

Mira Mirt

ki je zdaj stara osem let in obiskuje prvi razred osnovne šole. Po ločitvi z možem mora skrbeti tudi zanj, zato upa, da bo kmalu dokončala prekinjeno šolo in potem zaradi znanja nemščine dobila mesto v čateških Termah. V Nemčiji je obiskovala večerno šolo in se učila tudi angleški in francoski jezik.

J. TEPEEY

OBČINSKI PRORAČUN OB STARO MILIJARDO?

KRŠKO — Tako imenovana splošna poraba v krški občini se bo znižala v precejšnji zagati, ko bo moral začeti občinski izvršni svet odjavljati navidezno prijavljene avtoprevoznike. Po oceni občinske uprave za družbene prihodke bo pomenil izpad dohodka okoli 10 milijonov dinarjev, oziroma staro milijardo. Le kako zakrpati precejšnjo luknjo v občinskem proračunu in poskrbeti, da ne bodo »pravovernosti« Krčanov izkoristili drugi? To pa je drugo vprašanje.

DAVKARJI PRVIČ POGORELI

SEVNICA — Delegati, posebno iz zbora krajevnih skupnosti, so si na zadnji lanski seji vseh treh zborov občinske skupščine očitno dali duška ob nezadovoljstvu s predvideno davčno politiko. Sprejet ni bil namreč niti osnutek dogovora o novi davčni politiki! Ni pomagalo niti to, da bi dogovor le sprejeli, češ, saj je še dolgo pot do predloga! »Zakaj ostanejo notri traktorji, če pravite, da nanje ne bo davka, če jih bodo uporabljali v kmetijstvu,« so se jezili delegati. Ne manjka tudi drugih pripomb. Predvsem pa bi delegati radi prej videli izvedbene akte. Po vsem tem skupščina ni več le glasovalni stroj, čeprav so dogovor pobili prav z glasovanjem.

P. PERC

LAHKO JIM JE ŽAL. — Zaomcem, ki se niso udeležili prednovoletnega srečanja v Sevnici, je lahko žal. Sicer je bilo tudi tokrat več gostiteljev, vendar so delavci na delu v ZRN resnično lahko prišli do besede in razen carine lahko obdelali vsa vprašanja. Računajo tudi na povratek. V bodoče želijo celo po dve taki srečanja na leto. (Foto: A. Železnik)

OD KOD JIM MANDAT?

SEVNICA — Na programski seji občinske konference SZDL pred koncem minulega leta so med drugim tudi povedali, katerim krajevnim konferencam ni uspelo, da bi se sestale. Celu v zgledu delujoči krajevni skupnosti Loka so bili nesklepčni, vendar je predsednik samokritično prevzel odgovornost nase. Bil je namreč bolan. Zanimivo bi bilo slišati vsaj malce takšne samokritičnosti v največji, sevnški konferenci, ki se sploh ni sestala. Odkod potemtakem mandat predstavnikom te konference na občinski konferenci? Da je tu nekaj narobe, dokazuje primer predsednika občinske strelske zveze, ki se je na občinsko konferenco očitno sam povabil, saj mandat v zvezi vleče že osmo leto brez ustreznih sestankov.

Ne le handicap

Kako reševati posavske kadrovske zagate?

ČATEŠKE TOPLICE — Seminar za kadrovske delavce posavske regije, ki je bil te dni v tem kraju, je skušal marsikaj postaviti na pravo mesto.

Ivan Tomše, predsednik društva kadrovske delavce Posavja, je ob tej priložnosti navedel, da Posavje še vedno premore le 6 diplomantov krajske šole, prisotni dekan dr. Jože Florjančič pa je poudaril, da so »možgani« edina močna deviza, ki nam še preostane, da izboljšamo gospodarske in družbene razmere. Prav to povečuje pomen kadrovanja, saj se znano, da pravi človek na pravem mestu ne samo uspešno opravlja dela, marveč spodbudno vpliva tudi na druge.

In kje je glede tega Posavje? Zaostaja na vsej črti. A ne le to, lahko bi rekli, da je še na slabšem, kot je, denimo, jahač s handicapom na konjski dirki. Ta lahko kljub poznejšemu startu še vedno zmagava, važno je le, da dirka v pravi smeri. Tega pa ni mogoče trditi za Posavje, ki ne le caplja na mestu, marveč tudi ne ve dovolj jasno, kje je prava smer. Uspešen seminar jo je pomagal poiskati.

A. ŽELEZNIK

NOV NAČELNIK

SEVNICA — Rezervni kapetan letalstva, predmetni učitelj matematike in fizike na boštanjski osnovni šoli, Ivan Levičar, je bil na zadnji seji občinske skupščine soglasno imenovan za načelnika za ljudsko obrambo in člana izvršnega sveta.

ŠKODE SO!

SEVNICA — Naj so nekateri lovci še tako lepo opisovali razmere o škodi po divjadi, so lani lovske družine v sevnški občini izplačale skupno nad 1.080.000 dinarjev odškodnin. Delegat družbenopolitičnega zbora Maks Zupanc je celo na svojem primeru dokazal, da besede tajnika boštanske LD Alojza Mihevcia o poravnavi vseh škod ne držijo, ker kljub prijavi škod lovske komisije pri njem ni bilo. Da ne bomo le grajali, navedimo tudi posnezanja vredna zgleada. Upokojeni načelnik za ljudsko obrambo in sedanji predsednik LD Loka pri Zidanem mostu, Dušan Deisinger, se je lahko pohvalil z glednim sodelovanjem s kmeti. Podobno je storil predsednik Niko Marn za blišnje lovc.

NOVI SEKRETAR NOVINAR

Predsednik krške občinske skupščine Branko Pirce se je na skupnem zasедanju vseh zborov toplo zahvalil dolgoletnemu sekretarju občinske skupščine Slavku Kuneju (na levi) za uspešno delo pri razvoju delegatskih odnosov in mu ob invalidski upokojitvi izročil umetniško delo Vojka Pogačarja. Za novega sekretarja so imenovali Živka Šebka, dopisnika Radia Ljubljana za Posavje. (Foto: P. P.)

Leto boja za kakovost

Govori novi direktor Lisce Štefan Senica

SEVNICA — 24. decembra je bil za novega glavnega direktorja Lisce imenovan diplomirani ekonomist Štefan Senica, do nedavnega direktor tozdr Blagovni promet.

— Kakšno je bilo minulo poslovno leto?

— Odkrito rečeno, dobro! V primerjavi z letom prej smo imeli vseskozi dovolj dela. Tik pred koncem leta je bilo kronano z uspehom še naše prizadevanje, ko smo dobili uvozno soglasje za nekaj novih strojev. Dobili jih bomo v prvih dveh letošnjih mesecih iz naše 10-odstotne kvote deviznih prilivov, s katerimi prosto razpolagamo. Poudariti moram, da je ravno ta pravice pripomogla k temu, da smo lahko pri tej nabavi ravnali bolj premišljeno.

— V uvodniku novoletne številke tovarniškega glasila ste poudarili, da je bilo razvrednotenje dinarja lani tolikšno, da za Lisco upodni pokazatelj izgubijo lesk, zlasti ko gre

Štefan Senica

za osebne dohodke. Kaj boste storili?

— Osebnih dohodkov morajo biti stimulativen in glede na to, da ob se takšni dobri volji ne bomo mogli ujeti divjanja cen. Vsekakor pa želimo padanje standarda naših res marljivih in zvestih delavk vsaj ustavit. Da, tudi v Lisci še vedno govorimo o povečevanju produktivnosti in tudi boljši organizaciji dela. Nekaj bodo k temu prispevali omenjeni novi stroji in torej ne le večje fizično naprežanje.

— Ob velikih izvoznih naporih Lisce je kdaj pa kdaj čutili, da na domačem trgu niste več toliko prisotni?

— Letos naj bi bil domači trg deležen 55 odstotkov naših zmogljivosti, izvoz pa 45. Po naši dolgoročni strategiji nameravamo letos naše posle razširiti v skandinavskih deželah, Švici in Franciji. To bo prineslo večje rezultate šele leta 1986. Tega smo se naučili v letih naše hude krize, predvsem leta 1982. Da ob pomanjkanju uvoženih materialov lahko izvažamo, nam že pomagata Inplet in naši termični oblikovalci. Na bližnjem sejmu mode v Ljubljani se bomo predstavili z izdelki iz naravne svile. Sledimo torej svetovni modi.

— Letošnje leto je za Lisco jubilejno, obhajali boste 30-letnico. Kako boste slavili?

— Predvsem delovno. V boju za kakovost na vse črte. Organizirati pa nameravamo tudi tradicionalno srečanje na Lisci.

A. ŽELEZNIK

Kako načrtovati, če...

V novomeški občini se delež za kulturo čedalje bolj tanjša — Ali realnost vodi v stagnacijo?

NOVO MESTO — Pri določanju izhodišč in usmeritev za novo kulturno »petletko« kulturni razvoj do leta 2000 se načrtovalci opirajo na analizo, ki so jo izdelali v novomeškem Zavodu za družbeno planiranje. Iz nje je razvidno, da je kultura v novomeški občini vidno napredovala, kar še posebej pokaže pregled dosežkov v zadnjih desetih letih. Pri tem ni moč prezreti, da je bila tako pri programih kot pri raznovrstnosti oblik dejavnosti dosežena precejšnja rast, kar pokažejo tudi tako imenovani kazalci razvoja na tem področju. V samem Novem mestu, ki ohranja vlogo tradicionalnega kulturnega središča Dolenjske, delujejo številne poklicne kulturne ustanove, zelo razvčena pa je tudi mreža ljubiteljskih kulturnih društev in skupin, kar omogoča še zanimivejšo kulturno ponudbo v tem mestu.

Zustanovitvijo občinske kulturne skupnosti so se gnotne razmere za izvajanje kulturnih programov bistveno izboljšale, kar pa ne velja za vsa področja kulturnega delovanja, saj so nekatera lahko nekoliko bolj zaživela šele kasneje. Vendar pa za kulturo v tej občini še vedno ne dajejo dovolj sredstev. Posledica tega je, da na nobenem področju ne dosegajo standardov in normativov,

ki veljajo v Sloveniji pri opravljanju kulturne dejavnosti. Opaziti je, da se občina od tega celo oddaljuje. Do tega prihaja zlasti zadnja leta, ko se je delež za kulturo v okviru družbenega proizvoda občine še zmanjšal. Nedvomno imajo prav tisti, ki trdijo, da je razvoj kulture v novomeški občini bolj zavrt, kot bi smel biti, da nosi kultura večje breme administrativnega omejevanja sredstev kot druge družbene dejavnosti.

Načrtovalci razvoja nikakor nimajo lahke naloge, posebno še, ker pri planiranju nimajo prostih rok. Meja, do katere smejo iti, jim določajo na mestih zunaj kulture, se pravi tam, kjer se skrojijo tako imenovane dogovorjene prispevne stopnje. Čežnja ne smejo, ker bi potem ne mogli sestaviti na podlagi »realnih možnosti« temeljčega načrta, ampak le seznam »potreb in želja«. Tako morajo že vnaprej pristajati na dokument, ki bo kulturi dovoljeval komaj kaj več kot preživetje. To pa, z drugimi besedami, ne pomeni nič drugega kot še večjo zavrtost v razvoju, če ne celo stagnacijo. Sicer pa počakajmo, da bodo dokumenti, ki bodo odmerili razvoj za naslednje srednjeročno obdobje in čas do leta 2000, dozoreli. Potem jim povejmo svojo sodbo.

I. ZORAN

Še bolj naramenih ljubiteljev

Usmeritev trebanjske občine do leta 1990 »vidi« še večjo vlogo in pomen ljubiteljskih oblik kulturnega življenja — Bodo kos belim lisam?

TREBNJE — Trebanjska občina sodi med tiste v Sloveniji, ki si že nekaj časa ne morejo več privoščiti gostovanja kvalitetnih umetniških skupin, saj kultura ne premore niti pare več, kot potrebuje za golo preživetje. S kulturnim življenjem pa v tej občini kljub temu niso na psu, za kar se morajo zahvaliti ljubiteljskim skupinam. Te na srečo zdaj, ko je za vsak dinar huda bitka, niso preveč zagledane v denar. Ugotavljajo celo nasprotno: čim hujše so finančne zadrege, tem več je najrazličnejših prireditev. Skromni ljubitelji niso podlegli malodušju, svoje delo in poslanstvo opravljajo dalje z nezmanjšano voljo in velikim samoodrekanjem. Zato niti ne preseneča, da je ljubiteljska kultura v sedanjem srednjeročnem obdobju doživela nekakšen preporod.

Najbrž je odveč poudarjati, da so bile te vztrajnosti in celo napredka ljubiteljske skupine najbolj veseli v okviru same kulturne skupnosti. Zato si ta pri določanju usmeritev za novo kulturno »petletko« ni pomišljala predlagati, naj bi tako imenovani amaterizem podpirali tudi v prihodnje in še bolj kot do zdaj. Ne nazadnje so se odločili tako ravnati tudi zaradi tega, ker je tudi poklicna kultura, kolikor jo sploh imajo, v precejšnji meri odvisna od nepoklic-

nih kulturnih delavcev. Tako je, denimo, na področju knjižničarstva pa v galeriji, muzeju kmečkega črvoja in še kaj bi lahko dodali. Zgolj ljubiteljsko zagnanostjo izhajata v občini tudi dve literarni reviji, Samorastniška beseda in Srečanja, od katerih je zlasti prva že zdavnaj preseгла ovek občinski interes.

Ker v občini še lep čas ni pričakovati, da si bo kultura gmotno opomogla in zaživela, kot bi se temu področju spodobilo tudi v stabilizacijskih časih, bo torej kulturnega življenja toliko, kolikor ga bodo sposobne pripraviti ljubiteljske skupine. Seveda pa bodo tudi te še naletevale na mnoge ovire, kot na primer na neurejene in neopremljene prostore pa na pomanjkanje mentorjev, strokovnega kadra in

Še česa, kar je že do zdaj preprečevalo tako večjo množičnost kot kvaliteto. Zaradi teh neurejenih zadev se v občini ne morejo hitreje uveljavljati nove, sodobne oblike kulturnega dela in življenja.

Poseben problem predstavlja pokritost občine s kulturnimi prireditvami, dostopnost do kulturnih dobrin in še česa, čemur do zdaj niso bili kos. Kljub težavam bodo morali tenkočutneje prislusniti potrebam krajanov v bolj oddaljenih vaseh. Bržčas se ne bi smelo več zgoditi, da bi bile nekatere krajevne skupnosti vse leto brez enega samega kulturnega dogodka, kot so morale biti do zdaj. Teh belih lis naj bi bilo poslej kar najmanj. Jim bodo kos?

Razprava o razvojnih usmeritvah trebanjske kulturne skupnosti za obdobje 1986 — 1990, ki se je začela na decembrskem zasedanju skupščine kulturne skupnosti, še ni zaključena. O dokumentu bo govor na tematski, kulturni posvečeni občinski konferenci SZDL, ki bo ta mesec. Šele potem bo zrel za sprejem.

I. Z.

OSTRIZENA VSEBINA

BREŽICE — Pomanjkanje denarja v tej posavski občini ni izsililo le krčenje programov, ampak je tudi povzročilo, da so morali opustiti prenekatero dobro zamisel. Tako je moral Posavski muzej zmanjšati število razstav od šest na štiri, hkrati pa se odreci pripravam na bienale slovenske risbe.

Dober posluh reševal domove

V brežiški občini so prenekateri kulturni prostor obnovili z deležem krajevnih skupnosti — Pomanjkanje denarja prikrajšalo obiskovalce za ogled kvalitetnih kulturnih prireditev v domačem kraju — Tudi razstav malo

BREŽICE — Brežiška analiza stanja v kulturi pred vstopom v zadnje leto srednjeročnega obdobja 1981 — 1985 ni razveseljiva. Še posebej zaskrbljuje postopno siromašenje tako imenovane materialne osnove za najrazličnejše kulturne dejavnosti. Zaostrene gospodarske razmere so to osnovo močno razrahljale, tako da je kultura, čeprav šteje med področja posebnega družbenega pomena, že resno ogrožena. Ker je prišlo do omejevanja sredstev proti volji občinske kulturne skupnosti, slednja zatruje, da nikakor ne more sama prevzeti odgovornosti za propadanje tistega, kar je bilo ustvarjeno.

Če sistemska pot kulturi ni kazala najbolj prijaznega obraza, pa tega ne bi mogli reči za krajevno samoupravo. Poudariti je treba, da so bile mnoge kulturne akcije speljane z deležem iz samopriskupkov, za kar so se krajani

izjasnjevali že prej na referendumih. Če povemo nekoliko drugače, bidejati, da je bilo to razumevanje tolikšno, da nekaterih kulturnih zadev ne bo potrebno prenašati v novo »petletko«. Žal to ne velja za spomeniško varstvo, ki je zavoljo pomanjkanja sredstev močno zastalo. Podobno bi lahko zapisali za knjižničarstvo, ki se še ni približalo republiškim povprečjem in normativom.

Posebno skrb so v občini posvečali vzdrževanju kulturnih domov. Tako pa moramo pojasniti, da denarja, ki so ga v ta namen združevali na podlagi družbenega dogovora, ni bilo veliko in ne dovolj, da bi z njim lahko preprečili nadaljnje propadanje teh prostorov. Ponekod so se izkazale krajevne skupnosti, zlasti manjše, kiso k skromnim zneskom kulturne skupnosti dodajale večje deleže iz lastnih sredstev. V prenekaterem kraju so tako kulturni prostor ne le ohranili, ampak so ga tudi znatno izboljšali.

Pomanjkanje denarja je desetkale tudi število prireditev. Pretežno so se vrstile prireditve ljubiteljskih skupin. Žal pa se je dogodilo, da so v celoti zostala gostovanja poklicnih gledališč in glasbenih ustvarjalcev. Zatrjujejo, da je glavni razlog za to v tem, ker se ni posrečilo urediti poslovanja brežiške-

ga Zavoda za kulturo kot glavnega organizatorja takih prireditev, poleg tega pa so močno porasli stroški za gostovanja. Pomanjkanje denarja je določalo tudi prireditve v okviru Posavskega muzeja. To se je še posebej poznalo pri organiziranju likovnih razstav. Slednjih je bilo tako malo, da bi komaj še mogli govoriti o čem drugim kot o »pokušnji« likovne umetnosti.

I. Z.

Festival obeh Goric

Gledališko srečanje Alpe — Jadran povezuje gledališča iz petih evropskih držav — Šestnajst predstav

NOVA GORICA — Tu se bo 17. januarja začelo, nato pa vse do 26. januarja izmenjaje v slovenski in italijanski Gorici potekalo srečanje gledališč Alpe-Jadran, kakor so si ga zamislili za letos. Na tem festivalu, ki prerasča v pomembno menarodno gledališko manifestacijo večjih razsežnosti, bodo s svojimi predstavami sodelovala gledališča iz Jugoslavije, Italije, Avstrije, Nemčije in Poljske. V okviru programa bodo pripravili okroglo mizo slovenskih teatrologov in sestanek medfestivalnega odbora Jugoslavije in koordinacijskega odbora interesnih skupnosti za kulturo republik in pokrajin pri nas.

Od slovenskih gledaliških hiš bosta na srečanju sodelovali ljubljanska in

mariborska Drama, iz Ljubljane še eksperimentalno gledališče Glej in Slovensko mladinsko gledališče, zatem Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice ter Stalno slovensko gledališče iz Trsta. Od drugih jugoslovanskih gledališč bodo nastopila: Hrvatsko narodno gledališče iz Zagreba, Gledališče mladih iz Sarajeva, »Promena« iz Novega Sada, Teater Zvezdarna iz Beograda in gledališče Italijanska drama z Reke.

Iz Italije prihajata Teatro di Grado in beneški Teatro della Vogaria, iz Nemčije muenchenski Theater in der Kreide, iz Avstrije graški Theatercafe in iz Poljske varšavski Teatr Wspolczesny.

Rešitev ni v odrivanju ljudi

Na seji črnomaljske OK SZDL razpravljali tudi o razmerah v kulturi

ČRNOMELJ — Na nedavni programski seji črnomaljske občinske konference SZDL je Nada Blažič iz sveta za kulturo pri tukajšnji Socialistični zvezi dejala, da se je povpraševanje po kulturnih dobrinah povečalo, kar se kaže zlasti pri povečani izposoji knjig, zanimanju za gostovanja v Kulturnem domu ter ne nazadnje tudi pri obisku kino predstav, ki se je povečal za 40 odst. Veliko slabše pa je po njenih besedah v ljubiteljski kulturi, k čemur je svoj delež prispevalo nesmotrno in neplansko trošenje denarja in nezdrave razmere v vodstvu ZKO.

Podarila je tudi, da bodo morali še marsikaj narediti na področju svobodne menjave dela v kulturi, saj je bil zbor uporabnikov pri odločitvah večkrat pod vplivom zbora izvajalcev. Težava pa so bile tem večje, ker je peščica posameznikov vsebinsko in programsko krojila kulturno politiko.

Ob tem je Jože Osterman, predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije, dejal, da je o zaprtosti, sektaštvu v ZKO v začetku leta 1984 razpravljali tudi občinski komite ZKS, ko pa je bila konferenca ZKO, o tem (torej o zaprtosti, sektaštvu ipd.) ni bilo govora. »Sedaj se te obtožbe znova ponav-

ljajo. In če nekdanjemu vodstvu ZKO očitale nedelavnost, lahko rečem, da je v ljubiteljski dejavnosti ZKO včasih delala več kot danes. Jasnno je, da je potrebno element »sektašenje« zamenjati z elementom »delo«. Napake pri ocenah bo potrebno odpravljati tam, kjer so nastale: ali v ZKO ali v družbenopolitičnih organizacijah. Pri takšnih razpravah bi morali biti skrajno strpni. Socialistična zveza si ne more privoščiti, da bi nekatere ljudi odrivala, ampak jih mora pritegovati. Če nekaterih problemov ne odpiramo v vsej širini, najdemo sovražnike, kijih ni,« je dejal Osterman.

M. BEZEK

VEČ ZA DOMOVE

TREBNJE — Tukajšnja kulturna skupnost namerava v letošnjem letu nameniti okoli 2,5 milijona dinarjev za vzdrževanje kulturnih domov in dvoran v občini. Če bo ostalo pri tej vsoti, ki jo omenja tudi osnutek denarnega načrta kulturne skupnosti za leto, bodo dali za kulturne domove petkrat več denarja kot lani.

Slikarjevo darilo šoli

Akademski slikar in grafik podaril OŠ dr. Petra Držaja v Velikem Gabru 40 grafik

VELIKI GABER — Ob 40-letnici smrti dr. Petra Držaja, partizanskega zdravnika, po katerem se imenujeta osnovna šola in kulturno društvo v tem kraju, so zadnje dni decembra v šolskih prostorih pripravili spominsko proslavo s kulturnim programom. O liku dr. Petra Držaja je govorila predstavnica slovenskega zdravniškega društva, v kulturnem programu pa so med drugim nastopili pevci domačega pevskega zbora. Ob tej priložnosti so v šoli odprli razstavo del akademskega slikarja in grafika Štefa Potočnika iz Ljubljane. Razstavljenih je tudi okoli 40 grafičnih listov, ki jih je Potočnik podaril temu kraju oziroma šoli. Gre za prve odtise grafik iz dosedanjih Potočnikovih grafičnih map, avtor pa je obljubil, da bo določeno število grafičnih listov podaril tudi ob izdaji naslednje kolekcije svojih grafičnih stvaritev. Razstavo je odprl in oavtorju, ki je v trebanjski občini že razstavljal, govoril tajnik trebanjske kulturne skupnosti Stane Peček.

SEMINAR ZA ZBOROVODJE

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu ob 11. do 14. januarja poteka osrednji, republiški seminar za vodje otroških in mladinskih pevskih zborov. Udeležencem bodo predavali znani strokovnjaki in priznani zborovodje iz Slovenije. V okviru seminarja bo tudi posebno posvetovanje o organizacijskih vidikih delovanja pevskega zbora v vrtcu in šoli. Seminaristi bodo obiskali tudi 4. koncert zborovodskega abonmaja, po katerem bo okrogla miza z analizo in pogovorom o prireditvi.

Že tisoči obiskali Jakčev dom

Veliko zanimanja obiskovalcev za zbirko, ki jo je Božidar Jakac podaril Novemu mestu — Letos katalog — Bo tudi nekdanji Narodni dom galerija?

NOVO MESTO — V Jakčevem domu se je v dobrih dveh mesecih, kar je odprt, vrstilo precej nad 5.000 obiskovalcev od blizu in daleč. Stalno zbirko, ki obsega 821 originalnih likovnih del Božidarja Jakca in jih je avtor podaril rodnemu Novemu mestu ob svoji lani praznovani 85-letnici, so si ogledale skupine iz delovnih organizacij in šol, vrsta uglednih osebnosti in strokovnjakov, številni posamezniki in izletniki, ki jih je pot zanesla na Dolenjsko. Na začetku delovanja te hiše umetnosti, ki sodi pod okrilje Dolenjskega muzeja kot eden njegovih oddelkov, je tolikšno zanimanje ljubiteljev likovne umetnosti hkrati razveseljivo in obvezujoče. V muzeju se zlasti slednjega še kako zavedajo, saj pravi njegov ravnatelj Franc Šali: »Kar zadeva materialno stran Jakčevega doma, je glavno breme za nami, tako da hiša še lahko služi svojemu namenu. Seveda je še nekaj zadev tehnične narave, ki jih bomo morali prej ko slej urediti. V mislih imam ureditev vhoda, popravilo strehe, namestitev dvigala in podobne reči, ki naj bi izboljšale tudi

funkcionalnost doma. Vendar je naša glavna naloga poskrbeti za program. Tu gre za predstavitev doma in njegovo vključitev v širšo kulturno ponudbo. Nedvomno Jakčev dom, naseljen z umetnikovim sporočilom, kot dokument slikarjevega nemirnega življenja ter kulturni muzej Slovenije in Dolenjske to tudi zasluži. O vsem tem bomo morali pripraviti kvalitetno informacijo, torej vsekakor nekaj več, kot gre na nekaj listov papirja. Za začetek je obiskovalcem že na voljo opis Jakčevega doma in zbirke v njem. Delovnim kolektivom in šolam smo poslali anketni list z vprašanji, ali so zainteresirani za obisk in kdaj ga načrtujejo. Želimo, da bi bili obiski organizirani in vnaprej najavljeni, še posebej za skupine, ki jim je potrebno strokovno vodstvo po razstavi.»

Kvalitetno informacijo bo predstavljal katalog za Jakčev dom, ki ga bodo pripravili in poskušali izdati letos. To bo prav gotovo ena najodgovornjših nalog v zvezi z nadaljnjim urejanjem Jakčevega doma in z

njegovim programom. Poleg kataloga bo potrebno ustvariti večjo kolekcijo diapozitivov z Jakčevimi deli, ki bi bili na voljo šolam in drugim obiskovalcem in bi jih bilo moč kupiti. V muzeju pa razmišljajo še o izdaji likovne mape, da bi Jakčeve likovne stvaritve tudi po tej poti prišle do ljubiteljev likovne umetnosti.

»Razmišljamo tudi o tem, kako naprej, o dejavnosti Jakčevega doma v kasnejših obdobjih,« nadaljuje ravnatelj Dolenjskega muzeja. »Zdaj je v domu to, kar je hiša mogla sprejeti. Želeli pa bi veliko Jakčevih del tudi odkupiti, širiti umetniškovo zbirko in z njegovimi stvaritvami opremiti nove prostore. Hkrati s tem bi uredili tudi Lamutovo in Germovo zbirko, če navedem le nekaj iz naše zamisli. Trenutno prostorov za te zbirke še nimamo, bi jih pa bilo moč pridobiti v neposredni soseshi Jakčevega doma — v nekdanjem Narodnem oziroma Sokolskem domu, kajpak s temeljito preureditvijo. Ob tem kaže pridobiti manjši prostor za manjše informativne razstave, prikaze iz tekočega ustvarjanja likovnikov,

Franc Šali: »Delovnim organizacijam v novomeški občini je Dolenjski muzej postal ponudbo, da bi jim pomagal pri organiziranju razstav, urejanju arhivov, proučevanju njihove zgodovine. Pričakujemo, da se bodo odzvale tej ponudbi.« oblikovalcev, arhitektov, fotografov in drugih, ki bi imeli kaj razstaviti. Vse to pa je, kot rečeno, zadeva prihodnjih let, ko bodo nemara tudi boljše razmere za urejanje nakazanih reči. Naša prva naloga je zdaj delati in delovati tako, da bo Jakčev dom pri obiskovalcih in v javnosti deležen kar največje pozornosti.» I. Z.

kultura in izobraževanje

Samo od aplavza se ne da živeti

V novomeški občini društvo čedalje več, denarja za delovanje pa vedno manj

NOVO MESTO — V novomeški občini že dalj časa opažajo, da ubira kulturni amaterizem večje razvojne korake kot v minulih obdobjih. Za napredek, še posebej za množičnost na tem področju, je bilo odločilno zadnje desetletje, kar dobro pokaže primerjava s stanjem v letu 1972.

Takrat je občina premogla vsega devet kulturnih društev in tri samostojne kulturne skupine, kiso delovale v okviru ZKO. Ob koncu minulega leta ali dvanajst let kasneje je bilo v občini že šestindvajset društev, od tega tri v delovnih organizacijah, in pet skupin. Poleg tega je na osnovnih in srednjih šolah delovalo še enaindvajset tako imenovanih šolskih kulturnih društev. V najrazličnejše oblike ljubiteljskega kulturnega dela je bilo vključenih več kot 6.000 krajanov ali povprečno vsak deveti prebivalec občine.

Glede množičnosti je kulturni amaterizem v novomeški občini najbrž že dosegel razvojni maksimum, žal pa tega še ne moremo reči za njegovo kakovost, ki ostaja na ravni slovenske povprečnosti. Za to je več razlogov, eden najpomembnejših pa je prav gotovo pomanjkanje strokovnega kadra. Pri tem še najbolj bode v oči ugotovitev, da nima občina zaposlenega niti enega strokovnjaka, ki bi bil povsem na voljo temu ali onemu področju ljubiteljske kulture.

Večji razmah amaterizma in še posebej njegove kvalitete onemogočajo tudi številni drugi problemi. Prostori za vaje in nastope skupin še vedno ne ustrezajo, saj so bili izboljšav deležni le ponekod. Vse po vrsti pa tare pomanjkanje denarja. Vsote, ki jih dobe društva za delovanje svojih sekcij, imajo komaj kaj več kot simbolični pomen. Lani, tako trdi analiza novomeškega Zavoda za družbeno planiranje, so dobila društva povprečno le po 12.807 dinarjev, kar jim je zadostovalo komaj za znanke in papir. Dvanajst let prej je bila ta vsota skoraj devetkrat večja. V prenekaterem kraju so se morali sami znajti, da so lahko preživeli, a take sreče niso imeli vsi. Zato je dejavnost marsikje zastopala.

Kako bo letos? Ust je veliko, denarja pa najbrž ne bo toliko, da se ta ali oni ne bi moral zateči po pomoč k mecenu. Seveda je treba vedeti, da imajo tudi žepi mecenov dno in da je v njih čedalje manj bankovcev za dobrodelne namene. So pač taki časi, ko se vsak bojuje za svoj obstoj. Bo zato manj kulturnih prireditev? Ta časa še nič ne ve, čeprav ljubitelji največkrat ne zahtevajo več kot aplavz v dvorani. A samo od aplavza tudi ljubitelji ne morejo živeti.

I. Z.

LUKTOVNA PREDSTAVA

Pred kratkim smo si v šoli ogledali lutkovno predstavo. V šolski dvorani smo se zbrali učenci od prvega do petega razreda. Vsi smo se čudili lutkam, ki so veselo skakljale po odru. Ker se je zgodba srečno končala, smo odšli domov veseli.

DARJA ČRNIC
OŠ Črnemelj

FILMI MED POČITNICAMI

NOVOMESTO — Počitniške dneve si bodo učenci lahko krajšali tudi z ogledom zabavnih filmov v novomeškem Domu kulture. Filmi bodo na sporedu ob 10. in 15. uri, in sicer: 14. in 15. januarja ameriška komedija Abot in Costello srečata duhove, 16., 17. in 18. komedija Bratje Marx v cirkusu, 19. (samo ob 15. uri) in 20. (samo ob 10. uri) komedija Fantomasova vrnitev, 23., 24. (samo ob 10. uri), 25. Tarzan — gospodar džungle, 26. in 27. januarja risanka Plemeniti Tom.

OBISK DEDKA MRAZA

Za cicibančke v vrtcu Ločna I so bili zadnji dnevi starega leta najlepši, polni veselja in pričakovanja. Pomagali so pri okrasitvi igralnic. Nič jim ni bilo odveč in še tako dolge pesmice so se hitro naučili. Vedeli so, da jih bo obiskal dedek Mraz. Ko je prišel, so ga veselo pozdravili. 300 otrok od 2. do 7. leta je bilo povsem tiho, da so slišali dedka Mraza, ko jim je pripovedoval, kje vse je že bil, kaj jim je prinesel, nato pa se je z njimi pogovarjal in jih povabil k petju in plesu. Skoraj se ne da opisati veselje otrok ob tem doživljanju. Škoda, da takšnega vzdušja niso deležni vsi otroci pri nas. Ob koncu je dedek Mraz razdelil bonbone, ki so jih spravili v žep, kajti ti bonboni niso kot vsi drugi, saj so od dedka Mraza. Ta pa bo drugo leto spet prišel, da nas razveseli in nam zaželi srečo.

METODA TURK VVO Novo mesto enota Ločna I

Pomagajo si z lastno iznajdljivostjo

Ivan Anclin o butorajskem športnem društvu

BUTORAJ — Športnim društvom svetujem le veliko volje. Z denarjem je danes namreč težko in brez optimizma ne gre, pravi Ivan Anclin z Butoraja z optimizmom, ki ga je znal viliti tudi drugim vaščanom potem, ko so pred šestimi leti v vasi ustanovili športno društvo, ki šteje danes okrog 120 članov, vseh prebivalcev krajevne skupnosti pa je okrog 200.

»Seveda v našem društvu niso le prebivalci naše krajevne skupnosti, ampak so se vključili tudi iz drugih krajev.« je zadovoljen Anclin, predsednik butorajskega društva, že od ustanovitve. Zakaj se od drugod odločajo za njihovo društvo, ni težko uganiti, saj je delo pri njih resno in zato uspešno. In kar je najpomembnejše: ne čakajo na pomoč drugih, ampak si pomagajo predvsem sami, rezultat tega pa je tudi njihov dom, sicer montažna stavba nekdanjega zdravstvenega doma v Vinici, ki so ga sami preselili in postavili na Butoraju.

V tem domu s 140 kv. metri igramo namizni tenis, šah ter streljamo z zračno puško, pod vasjo pa smo vzeli v najem tudi travnik, na katerem igramo nogomet, razlaga Ivan. Letos so imeli na Butoraju že petič srečanje športnikov iz Bele krajine, bližnjih hrvaških krajev, pridejo pa celo iz Novega mesta. Poleg športov, s katerimi se redno ukvarjajo skozi vse leto, se na teh igrah pomerijo tudi v vlečenju vrvi in metu bombe.

Ivan Anclin

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 26. 12. 1984 so v novomeški porodnišnici rodile: Stanislava Sintič iz Kostanjevice — Kristjana, Marija Manzini iz Krškega — Marka, Majda Potočar iz Potočne vasi — Andrejo, Darinka Zorc iz Metlike — Dejana, Anica Pirč iz Ravnih — Miha in Mojca, Barka Jadras iz Navdušnice — Suzano, Vlasta Potočnik iz Trebnjega — Vesno, Marjana Kosce iz Velikih Brusnic — Sabino, Štefka Slak iz Jordan kala — Marka, Lučka Berkopec iz Vavte vasi — Boštjana, Irena Struna iz Meniške vasi — Gregorja, Cela Janakovič iz Kuničev — Marjano, Slavica Planinc iz Močil — Suzano, Zorka Želkovič iz Reštova — Tomislava, Sonja Metelko iz Semic — Petro, Marjetka Petruša iz Železnikov — Andrejo, Marinka Škušek iz Jeperjeka — Francija, Darinka Plut z Radovice — Andreja, Alvea Babič iz Kostanjevice — Tamara, Majda Starič iz Radne vasi — Karmen, Milka Pekolj iz Zagorice — dečka in Branka Povše iz Male Poljane — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Vida Bon, Pod Trško goro 18 — dečka, Darinka Gutman s Prečernovega trga 13 — Prim-oža, Ramiza Pašagić s Prečernovega trga 4 — Amirja in Marjana Damiš s Ceste herojev 60 — Andreja. Čestitamo!

Ubiti pes čaka

Odgovor na zapis s tem naslovom

Odgovarjamo na zapis Jožeta Pintariča iz Križ 18, objavljen v eni prejšnjih števil Dolenjskega lista. Lovska družina Podsreda upravlja s 3.600 ha lovnih površin s čudovito naravno razgibanostjo in raznovrstno divjadjo. Lovišče stalno nadzirajo lovci, ljubitelji narave in divjadi, ki pa se morajo ravnati po določilih Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč, ki v 17. členu določa, da se brez nadzora pes ne sme puščati v lovišče.

Psa, ki se giblje v lovišču brez nadzorstva in je oddaljen več kot 200 metrov od hiš ter več kot 50 metrov od gospodarja, sme pokončati član lovske organizacije, ki upravlja lovišče.

Pisec očitno ne pozna lovskih meja, saj je pes, o katerem piše, ležal na območju LD Videm vsaj 500 metrov od meje LD Podsreda, zato ni nikakršne osnove za obtoževanje naših lovcev. Poleg tega je videti, kot da hoče Jože Pintarič nekaj zamolčati. Občana s tem imenom in naslovom naši lovci ne poznajo, čeprav dobro poznajo Križe in vse prebivalce. Ga sploh ni? —

LOVCI LD PODSREDA

MOJ KONEC TEDNA

Konec tedna največkrat preživim v našem vikendu. Sedemo v avto in že drvim proti Pišcam. Naša hišica stoji na planoti ob robu gozda. Od tam se mi odpira čudovit razgled od Krškega do Slemenca. Prosti čas, ki mi ga tu ne primanjkuje, vedno dobro izkoristim.

BLAŽ FLORJANIČ dopisniški krožek OŠ Brežice

NISO JE POZABILI — Aktivisti Rdečega križa v krajevni skupnosti Bircna vas so tudi tokrat pred novim letom obiskali starejše občane, jih obdarili in ostali pri njih nekaj časa v kramljanju o njihovih problemih in težavah. Posebno je bila obiska vesela še vedno živahna šestindesetletna Mokronovičeva mama, pri kateri sta se z darili oglasili Zalka Erkman in Martina Golob. (Foto: T. Jakše)

Zdaj še koprski program

Ribničani ga bodo videli že sredi marca

RIBNICA — Kaže, da bodo prebivalci ribniške doline in okoliških krajev lahko sredi marca videli korpski TV program. Razgovori o tem so se med RTV Ljubljana in KS Ribnica začeli že v začetku minulega leta, uspešno pa so bili končani v zadnji tretjini decembra.

RTV Ljubljana je takrat dala predračun, po katerem bita ureditev veljala — če bi bil denar zbran do konca leta 1984 — 3,2 milijona din. Krajevna skupnost Ribnica je takoj začela zbirati denar, seveda predvsem pri delovnih organizacijah, kjer so jim denar lahko obujali. Zaradi zaključnih računov. Zaradi spoznanja, da se bodo odlašanje ceno le povečalo, so takoj segli v žep oz. blagajne in do konca leta »nastrgali« 2,5 milijonov din, manjkajoči denar pa bodo vplačali — kot so se dogovorili z RTV — v začetku letošnjega leta. Za ilustracijo naj navedemo, da bi v začetku leta 1984 montiranje naprav za spremljanje programov TV Koper in TV Zagreb na Ortneku veljalo samo 2 milijona din, zdaj pa bi veljalo blizu 5 milijonov din.

Sredi marca bomo torej lahko že gledali koprski TV program, hkrati pa bodo na pretvorniku opravljena nekatera dela, ki bodo prispevala k bolj kakovostni sliki sedanjega 1. in 2. programa TV Ljubljana. Program TV Koper bodo lahko spremljali vsi, ki zdaj sprejemajo ljubljanski program in to brez dodatnih anten.

M. GLAVONJIČ

BOGATEJŠI SKLAD

NOVO MESTO — V sklad za drage medicinske instrumente so prispevali: namesto venca ali cvetja na grob pokojne Juste Andoljšek — sosedje Prusovi iz Smolenje vasi 3.000 din, SGP Pionir — računovodstvo Novo mesto 4.200 din, učenci 1. b razreda OŠ Mirna peč 2.000 din, Ivan Glavinca iz Jesenic, Tomšičeva 7a — 2.000 din, SGP Pionir DS Novo mesto 4.500 din ter inspektorji in analitiki SDK Novo mesto 3.550 din; Občinski odbor RK Novo mesto 3.000 din namesto noveletnih čestitk, Krka, tovarna zdravil, sektor za investicije — 4.100 din namesto venca na grob pokojnega očeta Vlada Primožiča. Vsem darovalcem iskrena hvala!

»Tudi Romi smo dobri delavci«

Rajko Šajnovič, predsednik novomeškega društva Rom, naslavlja prošnjo za sprejem Romov v delovno razmerje na vse delovne organizacije

V imenu novomeškega društva Rom prosim vse delovne organizacije v naši občini, da sprejmejo v delovno razmerje vsaj po enega Roma, predvsem pa tiste, ki imajo mladoletne otroke. Težko mi je namreč, ko me prosijo, naj jim poiščem zaposlitev, ter mi po drugi strani pojasnjujejo, da pravzaprav morajo krasti, če hočejo preživljati svoje otroke, ker denarja pač nimajo.

Vse, kar lahko storim za Rome, je, da jim pišem prošnje za sprejem na delo, ki pa so žal rešene negativno, včasih pa nanje sploh ni odgovora.

PRISILNA IZTERJAVA?

BREŽICE — Predsedstvo občinske turistične zveze Brežice je na sčji 19. decembra 1984 pregledalo vplačila turistične takse v družbenem in privatnem sektorju. Ugotovilo je, da so od 1. januarja do 31. oktobra lani TOZD Terme Čatež pobrale in odvedle za 3.184.710 din turistične takse, Petrol Motel Čatež za 286.995 din in Emona Posavje Brežice za 126.144 din takse. V tem času so delno pobirali in odvajali turistično takso tudi naslednji zasebni sobodajalci: Kristina Florjančič, Slavka Budič, Jožela Polovič, Nasta Les, Ignac Pešak, Fuad Kadič, Jožica Starman. Nekaj zasebnih sobodajalcev, ki tudi oddajajo sobe in pobirajo turistično takso, pa le-te ne odvajajo. To so: Jože Budič, Josip Kalin, Majda Berdnik, Rezika Kramer, Svitlan Štirn in Avgust Kunej. Predsedstvo občinske turistične zveze Brežice ponovno poziva Upravo za družbene prihodke skupščine občine Brežice, da pri slednjih izvede prisilno izterjavo.

Vem, kaj si mislijo v delovnih organizacijah: Saj so že delali! Zakaj pa so prekinili delovno razmerje po lastni krivdi? — Res je, da je bilo pred nekaj leti lažje najti zaposlitev, zato so tudi večkrat menjali službe. Danes, ko je brezposelnost vse večja, ko je zaposlitev težje najti, so se tudi Romi začeli zavedati, kaj pomeni to, da imajo delo, vendar žal prepozno. Berem oglase, s katerimi iščejo nekvalificirane delavce, toda za Rome nočejo slišati.

Največ prošenj za delo so Romi naslovili na IMV, ki jih je tudi največ zaposlila, ali kot nekvalificirane delavce ali na priučevanje. Čeprav so imeli z njimi veliko težav, bodisi zaradi pogostih neupravičenih izostankov ali prenehanja delovnega razmerja, disciplinskih ukrepov, bolniških izostankov ipd., je IMV še vedno pripravljena sprejeti Rome na delo. Zato od te delovne organizacije kakor tudi od ostalih pričakujemo, da bodo zaposlile Rome, pa najsi bo kot nekvalificirane delavce ali na priučevanje, saj je skupnost za zaposlovanje pripravljena kriti stroške usposabljanja.

V novomeški občini je sposobnih za delo več kot 200 Romov, zaposlenih

ZA ZAKLONIŠČA TUDI STANOVALCI BLOKOV

NOVO MESTO — Sprememba občinskega odloka o zakloniščih, sprejeta tik pred iztekom starega leta, prinaša občanom precejšnjo novost. Gre za spremembo pobiranja prispevka za zaklonišča, ki ga ne bo več možno plačevati vsak mesec, ampak le enkrat na leto. Novo pa je tudi to, da bodo plačali prispevek za zaklonišča tudi občani, imetniki stanovanjske pravice, ne pa več stanovanjska skupnost. V žep bo potrebno seči različno, odlok pa zavezuje plačilo 3 odst. letne stanarine.

pa jih je 60, od tega 12 žensk. Pa saj vsi niso slabi, nasprotno, nekateri med njimi so dobri delavci. Prav zaradi tega, da se bodo tudi Romi zavedali svojih dolžnosti na delovnem mestu, se društvo Rom zavzema, da od letos naprej nobenega Roma, ki bi prikinil delovno razmerje po lastni krivdi, ne bi več zaposlili v novomeški občini in mu ne nudili nikakršne družbene pomoči, četudi ima družino, in bi zanj nasploh veljali strožji kriteriji. Šestčlanska delegacija društva pa bo Rome obiskovala na delovnih mestih, jih spodbujala, a hkrati opozarjala na posledice, če bodo prekinili delo. Želim, da nam bi pri tem pomagale tudi delovne organizacije, DPO, skupnost za zaposlovanje in drugi. Če Romi ne bodo dobili zaposlitve in če nam pri tem ne bo pomagala širša družba, ne bomo nikoli rešili romske problematike. Če bomo samo obljubljali, delali malomarno, počasi, predvsem teoretično in ne praktično, bo v novomeški občini še več kriminala.

RAJKO ŠAJNOVIČ predsednik društva Rom

SREČANJE Z BORCI IN VOJAKI

Vsako leto nas obiščejo borci 10. SNOUB ljubljanske, v kateri se je bojevala Majda Šilc in po kateri se imenuje naš dom. Letos je bilo srečanje 20. decembra. Skupaj smo počastili tudi dan JLA. Z njimi smo se pogovarjali o nastanku in razvoju brigade, o področjih, kjer se je bojevala, o bojih, o mladih dancih itd. Medtem so potekala tudi prijateljska srečanja v namiznem tenisu in šahu z vojniki iz vojašnice Milana Majcna. Zvečer smo učenci, borci in vojaki skupaj spremljali kulturni program, dan pa zaključili s plesom.

FRANC LOVRIN Dom za učence Majde Šilc Novo mesto

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

Izšla je prva letošnja številka Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je sedaj izločena iz rednega časopisa in jo bomo pošiljali tistim, kiso se nanj posebej naročili ali plačujejo dvojno ceno Dolenjskega lista. Tisti, ki bi radi SDL redno dobivali, se nanj še lahko naročite, posamezne izvode pa lahko za 10 din dobite v naročniškem oddelju DL, Germova 3.

SDL je oblikovan nekoliko drugače, bistvenih sprememb pa ni. V prvi številki 22. letnika so po vrstnem redu občin objavljeni naslednji odloki in sklepi:

- občina Črnomelj objavlja odredbo o cenah vodarine, odvajanja odplak in smetnine.
- občina Krško objavlja odlok o spremembi odloka o občinskem proračunu, odlok o začasnem financiranju splošnih potreb v občini v I. trimesečju, odlok o zagotavljanju sredstev za občinske blagovne rezerve, odlok o povračilu nadomestila osebnega dohodka, potnih in drugih stroškov voljenim in imenovanim funkcionarjem, delegatom, članom komisij in drugih občinskih teles, odlok o plačevanju obveznega prispevka za programirano vodnogospodarsko dejavnost in sklep o višini vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.
- občina Metlika objavlja odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb za 1. trimesečje in odlok o spremembi odloka o proračunu občine za leto 1984.
- občina Novo mesto objavlja odlok o spremembi odloka o proračunu občine za leto 1984, odlok o sprejetju zazidalnega načrta Dolenjske Toplice — Na kamenju, odlok o uvedbi melioracijskega postopka v Mokrem polju, odlok o spremembi odloka o zakloniščih, sklep o ustanovitvi Srednje šole tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič, sklep o spremembi sprememb in dopolnitev k samoupravnemu sporazumu o temeljnih plana samoupravne stanovanjske skupnosti in sklep o povišanju cen stanarin in najemnin.
- občina Ribnica objavlja odlok o zagotavljanju sredstev blagovne rezerve, odlok o spremembi odloka o občinskem proračunu za leto 1984 in sklep o notranji razporeditvi sredstev, ki se združujejo za stanovanjsko izgradnjo ter odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini za prvo trimesečje.
- občina Trebnje objavlja sklep o spremembi proračuna za leto 1984, odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini za 1. trimesečje in sklepe o uvedbi krajevnega samopriskpeva v krajevnih skupnostih Mokronog, Trebnje, Račje selo, Štefan in Veliki Gaber.

za občine ČRNOMELJ, KRŠKO, METLIKA, NOVO MESTO, RIBNICA, IN TREBNJE

DRUGI NARAVOSLOVNI DAN

Na drugem naravoslovnem dnevu smo obravnavali vodo. Po radijski uri nam je tovarišica razložila nekaj osnovnih pojmov in smo naredili štiri poskuse ter odgovorili na potrebna vprašanja. V vodo, ki je bila v kozarcih, smo dali sladkor, glino, sol in po filtriranju ugotovili, kakšna je voda na začetku in na koncu. Kasneje so vse skupine poročale o rezultatih svojega dela. Posebnost tega dne je bila, da smo bili sami, ker nam je bilo še posebno všeč.

PRIMOŽ JESENKO OŠ bratov Ribarjev Brežice

NAVDUŠENI NAD NASTOPOM

15. decembra so pred polno dvorano Edvarda Kardaža v Metliki nastopili tamburaši in folkloristi društva »Ivan Navratil« iz Metlike. Predstavo je povezoval Toni Gašperič. Ponosni smo, da ima Metlika toliko pridnih, mladih ljudi, ki se ukvarjajo s kulturno dejavnostjo. Slišali smo, da so gostovali tudi izven naših meja in tudi tam dosegli lepe uspehe. Ljudje v dvorani so bili izredno navdušeni nad nastopom.

Zato se mi zdi prav, da se zahvalimo vsem nastopajočim in vsem ki so kakorkoli pomagali, da je proslava uspeša.

ALENKA MEŽNARŠIČ

DOBILI SMO NAGRADO

Mladi člani RK Trebnje smo bili vabljani na delovno sejo predsedstva RKS, ki je bila 17. decembra v Ljubljani. Predsednica komisije nas je seznanila z imeni nagradencev, ki so tekmovali pod geslom Pomoč starejšim, invalidom in drugim osebam. Med šest najboljših smo se uvrstili tudi mi. Dobili smo lepe nagrade. Veseli smo, da je akcija na naši šoli tako uspeša. Ponosni smo na priznanje, zato se bomo v prihodnje še bolj trudili.

JANJA PEVEC, 6.b. OŠ Jože — Slak — Silvo Trebnje

Z VLAKOM V MARIBOR

Železniško gospodarstvo Ljubljana je učence na naši šoli, ki so risali in pisali spise ter pesmice za nagradni natečaj, nagradilo z brezplačnim izletom z vlakom. Odločili smo se, da se odpeljemo v Maribor. Tu smo si ogledali knjižnico na Rotovžu in akvarij. Bilo je zelo zanimivo, saj sem bil prvič v Mariboru.

JANKO ZIHERL OŠ Pavla Lunačka Šentrupert

REKREACIJSKI ODMOR

Nedavno smo se na naši šoli odločili, da bomo uvedli rekreacijski odmor, v kar nas je prisilila preobremenitev jedilnice. Medtem ko peti in šesti razredi malicajo, imajo sedmi in osmi razredi rekreacijo. Po naslednji šolski uri pa se zamenjamo. Dokler je bilo topleje, smo imeli rekreacijo zunaj, sedaj pa v telovadnici. Učenci nižjih razredov pa malicajo v učilnicah.

RENATA ZUPANČIČ, 6. r OŠ Jože Slak — Silvo Trebnje

PREDAVANJE O ZASVOJENOSTI

Prejšnjo sredo je učencem naše šole tov. Kapš predaval o alkoholizmu, narkomaniji in kajenju. Predavatelj je navedel grozljive številke, ki pričajo o zasvojenosti ljudi z alkoholom, poudaril je tudi škodljiv vpliv kajenja ter njegove posledice, ki se kažejo na obolem organizmu kadilcev. Nemoledrat lahko povzroči tudi raka na pljučih.

Vem, da se žal nekateri ne bodo držali predavateljevih svaril.

SANDRA AVSEC, 8. r OŠ Milka Šobar — Nataša Novo mesto

OKRASILI SMO ŠOLO

Vsi vemo, kako rože polepšajo prostor, saj je brez njih nekako pust in prazen, četudi je še tako urejen. Tudi cvetličarji na naši šoli smo sklenili, da okrasimo poleg hodnikov še učilnice. Prinesli smo rože in zemljo, iz fonda pionirske zadruge smo kupili še nekaj zemlje in lončke ter začeli z delom. Tudi ostali učenci so nam pomagali in nam prinesli veliko sadik. Da so rože vedno urejene, pa poskrbimo cvetličarji. Naše učilnice so sedaj lepše in veliko bolj prijazne.

Cvetličarka: MURN LJIDIJA, 7. a OŠ Mirna peč

»Gre za čisto obrekovanje...«

Pripombe Ivana Novaka k poročilu »Program izpolnjen leto poprej«

V 51. št. Dolenjskega lista, z dne 20. decembra 1984 je bil objavljen članek »Program izpolnjen leto poprej« novinarja Alfreda Želznika. V njem so v četrtem odstavku neresnične informacije o meni, Ivanu Novaku, delavcu v oddelku za ljudsko obrambo občine Sevnica, zato dajem bralcem Dolenjskega lista, predvsem pa navzočim na seji problemske konference SZDL KS Boštanj 7. decembra 1984, odgovor.

Gre za čisto obrekovanje in blatenje moje osebnosti, saj ni res, da sem si brez predhodnega plačila prispevka priključil elektriko na svojo zidnico, kar lahko dokažem z uradnimi dokumenti, 28. 9. 1983 sem vložil prošnjo pri TOZD Elektro Krško — delovna enota Sevnica za izdajo elektroenergetske

ga soglasja in plačal 1.000 din, 22. 10. 1983 sem na osnovi podpisanega sklepa oz. pogodbe o povračilu za distribucijske elektroenergetske naprave vplačal na blagajni Elektra v Krškem 16.436 din kot delež sovlaganja in istega dne dobil elektroenergetsko soglasje št. 960/83. Dne 18. 11. 1983 sem podpisal naročilnico in plačal na račun 10.000 din pri Elektru v Sevnici za začetek del (kabliranje). Poračun je sledil z računom št. 2709/83. Dne 23. 8. 1984 sem podpisal drugo naročilnico in plačal na račun 7.000 din pri Elektru v Sevnici za dokončanje del in priključitev elektrike na mojo zidnico v Poganki. Iz pismenega soglasja gradbenega odbora za elektrifikacijo Poganka z dne 15. 8. 1983, nastojbene

ga na TOZD Elektro Krško (podpisalo ga je 5 članov tega odbora kot domačini), pa je razvidno, da soglasja in dovoljujejo priključitev na električno omrežje, ki so ga gradili leto poprej, ko še nisem bil lastnik zidnice.

Z vsem tem dokazujem, da je besedilo v četrtem odstavku omenjenega članka povsem neresnično in zame žaljivo. Zaradi obrekovanja in blatenja z neresnično objavo v sredstvih javnega obveščanja sem zavezo zoper novinarja Alfreda Želznika prepustil v razsodjo pristojnemu sodnemu organu.

IVAN NOVAK, Sevnica, Šmarska 38

Še nihče ni ostal nepokopan

Zadeva »pokopališče« je le še en dokaz več, kako so v Novem mestu v sicer neprimerno boljših gospodarskih časih od sedanjih zidali gradove v oblakih. Danes pa plačujemo davek na to megalomanijo. Visokoleteči načrti so bili namreč že takrat praktično neuresničljivi, danes pa so še bistveno bolj skromne inačice prevelik zalogaj, naj gre za vodovod, ogrevanje, kanalizacijo ali pa avtobusno postajo, pokopališče itd. itd., vse več ali manj zadeve, ki niso imele in marsikatera še danes nima pravega nosilca, pa se zato tudi odgovornost kar porazgubi. Niso prav redke izjave, da so bili pač takšni časi, ko niti za kokoši ne bi načrtovali navadnega kurnika.

Priprave za usposobitev novega pokopališča v Novem mestu trajajo okrog 10 let. Doslej je bilo zanj tudi že porabljenih 40 milijonov dinarjev. A kot rečeno, so zadeve vse manj jasne. Okrog tega, kje naj bo novo pokopališče, oz. kje bodo v prihodnosti pokopavali umrle Novomeščane, so bile že v začetku vroče razprave. Marof iz mnogih razlogov marsikomu ni šel v glavo, a so delegati le dvignili roke za to lokacijo, upoštevajoč dejstvo, da v Ločni in tudi Šmihelu širitve praktično ni možna, pa tudi

vehementne razlaga, da Prečna kljub prostorskim možnostim ne pride v poštev, saj tudi to ne bi bila trajna rešitev, ker je Prečna precej daleč od mesta in ker letala potem menda ne bi mogla pristajati(!).

● **Ravnali so tako tudi v dobri veri, da je vse v zvezi z lokacijo na Marofu jasno in rešeno. Pa ni bilo! Sedaj namreč ugotavljajo, da zemlja ni najbolj primerna, ker je neprepustna, dreva pa bi bila zelo draga. Poleg tega še zdaj ni vseh soglasij, da bi dejansko lahko začeli z urejanjem pokopališča. Tako visi v zraku celo sedanji, bistveno skrceni načrt, po katerem naj bi v prvi fazi namesto prvotno predvidenih 60 hektarov pripravili za pokopavanje le poldrugi hektar, kar bi z možnostjo 1.400 grobov zadostovalo potrebam Novega mesta za 20 let, namesto dragih mrljskih vežic pa bi v te namene usposobili kar odkupljene objekte, o čemer pa so spet strokovni pomisleki. Če bo vse to vendarle nekako rešeno in usklajeno, bo treba po lanskih cenitvah vložiti še najmanj 30 milijonov, da bi v letu 1986 lahko začeli pokopavati na Marofu. Če...**

Razne službe še kar preverjajo in iščejo v tem trenutku najboljše rešitve. Mesto samo oz. krajevne skupnosti v njem pa se v to področje, ki ga mora podeželje ob minimal-

ni pomoči občinske komunalne skupnosti reševati samo, ne vtikajo pretirano. Se tolažijo z misljo, da doslej še nihče ni ostal nepokopan in da bo že kako? Nekaj bo pač treba ukreniti. Če ne bodo sestavljanja plana za letošnje leto znano prav vse — za začetek dokončna lokacija novega pokopališča — niti komunalna skupnost ne bo več predvidela sredstev v ta namen. Z letom 1986 pa tudi ne bo smela več biti investicijska takšne investicije.

Z. LINDIČ—DRAGAŠ

Bela krajina: drva na kartice?

V Beli krajini raste gozd na dobrih 31 tisoč hektarih, kar pomeni, da pokriva več kot polovico dežele ob Kolpi. Skoraj 12.000 hektarov gozdov je družbenih in z njimi gospodarita gozdarstva Črnomelj in Črmošnjice, (tozda novomeškega Gozdnega gospodarstva), preostali gozd pa je v zasebni lasti.

Če se v prvih dveh tozdih lahko pohvalijo z doseženim oz. celo preseženim letnim načrtom poseka lesa in gozdnogojitvenih del, pa so v tretjem tozdu, temeljni organizaciji kooperantov (TOK), s pohvalami bolj skromni. Vendar so se težave, ki se zlasti zadnja leta kopičijo v TOK Gozdarstvo, začele prenašati tudi na ostala dva tozda. Gre namreč predvsem za oskrbo ljudi z drvmi. Še pred desetletjem nista tozda prodala belokranjskim gospodinjstvom niti 1000 kubikov drv letno. Vse do leta 1981 je bilo povpraševanje po drveh zelo majhno, nato pa je začelo skokovito naraščati — kar za 25 do 30 odst. na leto. Lani so morali nameniti za kurjavo že skoraj 7 tisoč prost. metrov lesa. Ne gre le za energetske krizo in usmerjanje na trda goriva, vmes je še vrsta drugih razlogov, vendar o tem pozneje.

● **Ker belokranjska tozda Gozdnega gospodarstva nista bila pripravljena na takšno povpraševanje po drveh, a sta domači trg le morala zadovoljiti, je bila s tem prikrajšana papirnica v Krškem. Običajno so iz Bele krajine oddali papirničarjem okrog 4 tisoč kubikov lesa. Lani pa niso oddali niti enega bukovega polena — s čimer niso le okrnili dolgoročnega spozaranja s papirno industrijo o dobavah lesa, ampak so ustvarili tudi za približno 12 milijonov dinarjev manjši dohodek, kajti cena celuloznega lesa je znatno višja od cene drv.**

Kot smo že omenili, se s temi težavami srečujejo predvsem v TOK Gozdarstvo, ki gospodarji s 16 tisoč hektari zasebnih gozdov v črnomaljski občini in dodatnimi 3.300 hektari v metliški. Te gozdove ima v lasti kar 5.746 lastnikov z zelo različnimi interesi. Povprečna velikost gozdne posesti

je 3,35 hektara, mnogo gozdov pa je občutno majših, saj je prav v zadnjih letih vse več primerov, da nekmetje kupujejo gozdove in jih izkoriščajo samo za kurjavo, sekajo seveda tudi tehnični les bukve in hrasta.

Problem pa ima še dodatno razsežnost. Mnogi bi se lahko oskrbovali z drvmi iz lastnih gozdov, a so izračunali, da se jim bolj splača nakup pri GG, saj je »državna« cena drv privlačnejša od stroškov lastnega poseka, ki jim morajo priložiti še stroške goriva, maziva, prevoza, spravila itd.

Poleg tega zasebnik raje vidi, da njegov les čaka v gozdu za slabše čase. Tu se pravzaprav začenejo težave črnomaljskega TOK in tudi tozdogo Gozdarstvo. Še pred petnajstimi leti so kmetje iz okoljskih vasi oskrbovali Črnomalce z drvmi, danes jih sami kupujejo pri GG. V današnjih časih gre zasebni lastnik s sekuro v gozd le takrat, ko ga v to prisili finančna ali kakšna druga stiska. Čeprav predvideva zakon obvezno vključevanje zasebnega sektorja v blagovno proizvodnjo, so v Beli krajini v preteklem letu le 60-odstotno izpolnili plan odkupa lesa. Prav zaradi nedoseganja plana v zasebnem sektorju je bil črnomaljski TOK že dvakrat kaznovan. Kljub temu ne kaže, da se bodo stvari obrnile na boljše.

● **Tako med drugim tudi ne bo moč preprečiti črne prodaje hlodovine v sosednjo republiko, kamor zaradi ugodnejše, tudi dvakrat višje cene kot pri nas, zasebniki ilegalno prodajajo na stotine kubikov lesa. Res je, da gozdarji prijavljajo prekrške, ki jih ugotovijo v gozdovih, vendar so kazni tako nizke, da ni moč govoriti o njihovem vzgojnem pomenu.**

Pa vendar si gozdarji le obetajo večji posek v zasebnih gozdovih, saj so zgradili na tisoče kilometrov gozdnih cest ter tako omogočili lažji dostop do prej nedostopnega lesa. Slišati je namreč tudi predloge, da bi prav tako kot za plin tudi za drva uvedli kartice, vsi tisti, ki imajo lastni etat, pa bi se morali sami oskrbovati z drvmi. Vprašanje je, kako bodo ti ukrepi, če jih bodo uresničili, odmevali v javnosti, res pa je, da bi se gozdarji potem manjkrajkrat srečevali s presenečenji, kakršnim so bili lani le na pol kos.

MIRJAM BEZEK

Statistika raje previdno molči

Slovenski razumnik znanega imena je nekoč dejal, da si naše nacionalne kulture ne zna in ne more zamišljati brez tistega, kar živi in se ostvarja pri preprostih ljudeh, da pa tega, čemur bi lahko rekli dediščina žive kulture, tudi amaterizem, ne znamo prav ceniti.

Če je mož s tem meril na tiste elitniške kroge, ki so vajeni deliti milost in pravico v kulturi in jim je pri tem amaterizem in v peti kot nekaj manj vrednega, smo ga pravilno razumeli. Vendar pa bi v njegovo zadovoljstvo pojasnili, da je oblast teh krogov nad amaterizmom že hudo splahnela in da je, na srečo, naposled prevladalo spoznanje, da je amaterizem močan soustvarjalec in sooblikovalec našega kulturnega življenja.

● **V mnogih občinah, kjer ne premorejo tako imenovanih poklicnih kulturnih ustanov ali pa dejavnost teh zavoljo prepričlega denarja slabi, je amaterizem celo edini oziroma vsaj prevladujoči dejavnik. Ker je po naravi skromen in trdoživ in ker ne potrebuje debelih milijonov za življenje, bo imel tako vlogo tudi v prihodnje, ko je pričakovati, da bo od skupne pogače kultura spet dobila le rezino namesto debelega kosa.**

Po podatkih, ki jih je lani objavila republiška ZKO, se s kulturo ljubiteljsko ukvarja že okoli 100.000 Slovencev ali povprečno vsak dvajseti prebivalec slovenske dežele. Skoraj polovica te velikanske armade deluje v solah, slabih 5 odst. pa v proizvodnih in drugih delovnih organizacijah. Ljubiteljski ustvarjalci in soustvarjalci tvorijo nad 1200 kulturnih društev oziroma nad 3600 skupin ali sekcij.

Razumljivo je, da je v teh podatkih upoštevano tudi delež vseh devehin občin na našem območju, ki skupaj premorejo 132 kulturnih društev s 344 skupinami ali sekcijami, v katerih deluje kakih 13.000 članov. Ta množica za kulturno in umetniško dejavnost zagnanih ljudi je v občinah različno organizirana in deluje s spremenljivim uspehom.

Resda marljivo in natančna statistika pa ničesar ne pove o sami dejavnosti, o gledaliških, pevskih, literarnih, folklornih in drugih prireditvah, ki jih leto za leto pripravijo pripadniki vesoljne vojske slovenskih ljubiteljskih kulturnikov. Nič takega ni na njenih dolgih seznamih in računskih tabelah, kaj šele, da bi nam pripravila seštevek vseh ur, ki jih amaterji porabijo za vaje, nastope, izdelke in za podobno, ne da bi zato (dostikrat) videli en sam dinar. Statistika o vsem tem raje previdno molči, saj bi sicer (morebiti) spravila v zadrego neko drugo armado — množico tistih, ki hodijo v službo bolj zato, da jim dan prej mine, za nagrado te svoje »visoke storilnosti in plodnosti« pa nesejo vsak mesec domov debele kuverte. In v tej armadi tako plačevanih bi se našel tudi kateri od tako imenovanih profesionalnih kulturnih delavcev, ki še vedno zviška gleda na ta »diletski«, »rekreacijski« zastojarski kulturni amaterizem.

I. ZORAN

Najslabša je polresnica

«Sem edini čvrsti karakter med nami. Zaprt sem bil, pred vojno, med vojno in po vojni.» S to domisljico odgovarja pisatelj, pesnik in dramatik Igor Torkar na zbadljivke svojih tovarišev in prav z njo je začel tudi nedavni razgovor v kočevski knjižnici, kjer so preredili pogovor o njegovi knjigi »Umiranje na obroke.«

Knjiga govori o žrtvah tako imenovanih dachauskih procesov, na katerih so sodili več skupinam medvojnih internirancev. Deset so jih ustrelili, ostali pa so bili obsojeni na zaporne kazni. Med njimi je bil tudi Igor Torkar. Kasneje se je izkazalo, da so bili procesi leta 1948 sodna zmotna. Leta 1971 je bila v časopisih objavljena rehabilitacija za preživele, leta 1976 pa tudi za usmrčene žrtve dachauskih procesov.

Razgovora v Kočevju so se poleg kulturnih delavcev udeležili tudi pravniki, borci, upokojeanci, mladina in drugi. Zabeležili smo nekaj najbolj zanimivih vprašanj in odgovorov.

— Zakaj je »Umiranje na obroke« izšlo tako pozno?

«S tem vprašanjem ste se obrnili na napačen naslov.»

Kako je knjiga sploh lahko izšla?

«To je znak, da se v naši družbi nekaj spremi, premika.»

— Knjiga ne prinaša nič novega.

«Nič novega? Mlajša generacija sploh ne ve, kaj se je takrat dogajalo in veliko starejših tudi ne. Ta razgovor o knjigi je že trinajsto tako

srečanje v mesecu knjige v Sloveniji. Zanimivo je, da se je srečanje udeležilo zelo veliko mladih, ki so bili šokirani nad golimi dejstvi.»

— Ali je mogoče, da se je dogajalo kaj takega pri nas komaj tri leta po vojni?

«Danes se pri nas veliko razpravlja o dogodkih po vojni. Zelo burne so razprave o Rogu oz. roških žrtvah, vendar se je vse to dogajalo tik po končani vojni, ko je vladala še vojna psihoza. Za obdobje dachauskega procesa in Golega otoka pač ne moremo reči, da je bilo še vojno stanje.»

— Takrat je živelo še veliko razumnih politikov in državnikov. Ali niso ti o tem nič vedeli?

Na to vprašanje je pisatelj Torkar odgovoril bolj na široko. Najprej se je spomnil našega španskega borca Jurančiča, ki je bil na logoraškem procesu tudi obsojen na smrt. Le nekaj mesecev pred procesom je bil na obisku (kot naš minister) na Madžarskem, kjer se je srečal s sovjetskim generalom, ki se je tudi boril v Španiji. Ruski general je vprašal našega ministra, zakaj je na Madžarskem, on pa mu ni hotel povedati. Nato ga je ruski general spomnil, da je bil Jurančič med špansko državljansko vojno na tečaju NKVD in da je podpisal, da bo zanj delal. Če noče govoriti o obisku na Madžarskem, naj si pripiše posledice. Temu pogovoru sta prisostvovala tudi Aleš Bebler in Udovički. Ta ruski general naj bi potem pisal v Jugoslavijo, da so Jurančič in še nekateri tovariši gestapovski agenti.

Stalin je bil prepričan, da je vsak, kdor je bil na Zahodu (tudi španski borci in logoraši), lahko okužen z zahodnimi idejami.

Procesi so bili potem v Ljubljani in Splitu. Na njih so stari komunisti, španski borci priznavali svoje grehe, podobno, kot so jih zasliševalcem NKVD priznavali tisti, ki so jih podobnih grehov obtoževali v Sovjetski zvezi za časa Stalina. Naš notranji minister Ranković je celo poslal tri ljudi v šolo za zasliševanje

pri NKVD. Vendar ni krivda za taka dogajanja le na delavcih za notranje zadeve in sodnikih. Ti sami ne morejo ničesar narediti. Upoštevati pa je treba, da smo bili po vojni v mnogih težavah in zapletih zaradi Trsta, cone A in B, sovražnih vpadov iz Avstrije itd. Zaradi tega je bila naša tako imenovana budnost še mnogo večja. Saj je znano, da so prisluškovali celo predsedniku Titu.

Začnemo se je tudi obdobje informiroja. Prvi napad na naše vodstvo je bil že v začetku marca 1948. V začetku aprila je sledil še hušji Stalinov napad, v katerem je bilo med drugim rečeno, da se hoče jugoslovanska vlada spriznati agentom prikupiti Zahodu. Za ta pisma javnosti ni takoj zvedela. Naši so na napad odgovorili 17. aprila, 21. aprila se je začel prvi logoraški proces, 27. aprila pa je bilo že 10 na smrt obsojenih.

Prve akcije za rehabilitacijo obsojenih v dachauskih procesih so se začele šele leta 1968. Za

rehabilitacijo se je začel med prvimi boriti prav javni tožilec na procesu Vladimir Krivic. Pa tudi Matej Bor. Rehabilitacija za preživele obsojence je bila zelo na kratko in zavito objavljena v naših časopisih leta 1971. Še najbolj pošteno je o tem poročalo glasilo ZZB NOV TV-15, ki je zapisalo, da načelo pravičnosti zahteva, da ljudi, ki so hili javno po krivici obsojeni, tudi javno opravičimo, čeprav jim opravičilo ne more povrniti tistega, kar so pretrpeli. Gre namreč za ljudi, ki so bili tako ali drugače udeleženci naše osvobodilne vojne in revolucije. Zato je prav, da sporočimo vsem: ti ljudje so naši tovariši, niso bili ničesar krivi in jih je treba obravnavati kot vse druge borce. Rehabilitacija za usmrčene je bila objavljena leta 1976.

— Zgodovina nas že stoletja in tisočletja uči, da revolucija žre svoje otroke. Zakaj?

«Ljudje smo pač ljudje, z dobrim in slabim.»

— Ali se ni dalo kljub ruskim tankom zadeve rešiti bolj človeško?

«Seveda se je. Lahko bi izpraznili nekaj vasi in v njih naselili obsojence, da bi tam delali... Moja knjiga je predvsem protest proti metodam na Golem otoku, ki so bile hušje kot v nemških taboriščih. To so opisali tudi drugi jugoslovanski pisatelji. Zaporniki so morali drug drugega oz. sami sebe kaznovati, prepati, a — kot piše neki naš pisatelj — »slednici su stajali sa strane i pušili.«

— Kaj je po vašem mnenju stalinizem?

«Zame je glavni greh stalinizma, da je ustvaril vesoljni strah v narodu in skizo iz pokvaril človeško dušo. Človek je postal ponižen, strahopeten, začel je ubijati... Veš, kaj je prav in kaj ne, a vtikaš glavo v pesek.»

— Bolje je povedati vso resnico, kot le polovično. Vi ste to storili.

«Stari borci, ki niso skorumpirani, pravijo, da je najslabša polresnica. Tudi greh je treba priznati. In ko ga priznamo, oz. ga bomo priznali, si bomo spet pridobili ugled.»

— Se oblast lahko pokvari?

«Če se posameznik zapije, ga dobi v roke dr. Janez Rugelj in ga pozdravi. Če pa se nekdo opije oblasti, če 40 let nikomur ne odgovarja, mu ni pomoči, saj zanj ni ne Rugelj in ne tablet, sploh ničesar. Vsaka oblast, ki ne odgovarja nikomur, se pokvari...»

— O sedanjem procesu šestorici v Beogradu trdijo na Zahodu, da ne poteka v redu?

«Bomo videli, kako se bo končalo. Meni je zelo všeč tisti Borov epigram, ki pravi, da jokler na nekem procesu publika ploska obdoženim, še ni vse izgubljeno... Ob tem naj se spomnimo dachauskega procesa leta 1948 v Ljubljani. Sojenje so prenašali javno po radiu, po Ljubljani so bili razpostavljeni na vso moč uravnani zvočniki. Vendar je bila takrat psihoza strahu. Stalinizem. Če bi takrat v dvorani kdo ploskal, bi hitro zamenjal sedel, moral bi na zatožno klopo.»

— Si s pisanjem ne nakladate na hrbet nevščestnosti?

«Seveda si jih, posebno če si satirik. Vendar se moramo zavedati, da pisatelj ni zdravnik, ampak le diagnosticiratelj. Je zato, da probleme odpira, razkriva. So pa drugi — in to dobro plačani — zato, da jih rešujejo. Zavoženega gospodarstva ne more reševati umetnost... Res je, da se pogosto vprašaš, zakaj sploh pišeš. Zdi se ti, da je vse jalov posel. A v tako malodušje pride vsak ustvarjalec, tudi inženir in drugi.»

— Tudi okoli Kocbeka je bilo v zadnjem času veliko izrečenega in napisanega. Kaj menite o tem?

«Veliko smo telovadili predvsem okoli njegovega »Strahu in pogumu« in ga spravili na stranski tir. Matevž Hacc je bil preprost in pošten pisatelj in človek. Nekoč je dejal Kocbeku, da ga je sram, ker je takrat napisal tisto o njegovem Strahu in pogumu, nato pa še, da ima dovolj teh novih fevdalcev in gre raje domov na Notranjsko.»

Pripravil: J. PRIMC

NAGLUŠNA KAMERA

Fotoslišala:
Jože Katič
Milan Markelj

DEDEK, NA POMOČ! OČKA NE MORE IZKORENITI NAPAKE!

VIDIŠ, FANTIČ, TAKŠEN DOLG NOS DOBIŠ PA OD OBLJUB!

PO SVETU OKOLI

KAJ NAS ČAKA? — Italijanska »čarovnica« Raffaela Girardo, ki slovi kot dobra vedeževalka, je že napovedala nekaj dogodkov, ki čakajo svet v tem, komaj dobro rojenem letu. Med drugim napoveduje nove atentate na papeža, nič lepši dnevi pa ne čakajo ameriškega predsednika in britanske premierke: ta dva naj bi celo podlegla atentatorjem. Novi indijski voditelj bo tudi okusil nevarnost atentata, vendar z malo več sreče. Drugače pa bo na svetu kar »dobro«, zatrjuje prerokovalka bližnjih dogodkov.

ČAJ MED DELOM — V Sovjetski zvezi kar uspešno nadaljujejo z navadami, ki se jih sicer ljudje oklepajo le v takih slovesnih trenutkih, kot je bilo nedavno silvestrovanje. Sovjetski uradniki menda vse raje in pogosteje pijejo čaj med delovnim časom. Njihovo navdušenje nad to, sicer nič krivo pijačo izvira iz tega, da ji je obilno primešana slovita ruska vodka. Učinki takšnih delovnih čajev se seveda krepko poznajo na delovni storilnosti. Kaj bodo ukrenili, še ni znano. Najverjetneje bodo ponovno orali med delovnim ljudstvom z besedami, pozivi, propagando, manj pa z zgledi.

BOLJ BUDNI — V zadnjih dnevih lanskega leta so se ameriški generali odločili, da v glavnem poveljstvu zračnih sil ne bodo več imeli zaposlenih sedanjih 75 žensk. V podzemskem štabu, kjer so med drugim tudi »gumbi« za lansiranje nuklearnih raket, se utegne zaradi prisotnosti žensk zmanjšati borbena budnost.

COCA COLA V VESOLJU — Direktorji slovite firme, ki proizvaja koko kolo, brezalkoholno pijačo, ki je osvojila svet, se dogovarjajo z NASA, da bi na ameriške vesoljske postaje s človeško posadko vgradili avtomate za točenje te pijače. In kaj pravi na to velika konkurentka Pepsi cola? Na kratko je pojasnila, da pač Coca cola beži v vesolje, ker na zemlji ob pepsi koli nima več kaj delati.

BANKROT — Leila je bankrotirala. Davkarijo v Stockholmu, kjer živi, je obvestila, da ne bo več plačevala davkov, češ da je v bankrotu. Zapolniti ji nimajo kaj, pravi. Svoji poklic namreč opravlja v tujih posteljah.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Vlada pa k vsemu temu molči

Imenitne službe uporabljajo za pogubo — Kdor je zaveden svojih političnih pravic, posluhuje se jih v polni meri — Božična darila revnim

(V s e m u) temu neplodnemu divjanju so krivi zavratni morilci Avstrije: ljudje v visokih službah stojajo, ki so se zavezali z neizprosni sovražniki Avstrije: vsenemci in framasoni in laškimi iredentisti. Imenitne službe in velik upliv imajo, kar pa porabljajo samo za pogubo Avstrije, zoper katero sčujejo na tihem in očino. Vlada pa — kar je zares čudno — k vsemu temu molči in le še pospešuje to rovanje s tem, da odbija na vse načine edino ji zveste slovanske narode. Ne želimo, a vse kaže: Avstrije čakajo hudi časi.

(A k o) hočeš biti molzna krava drugim stanovom, ki izrabljajo tvojo nerazodnost v svojo korist, s tem škoduješ sam sebi in svojemu stanju. Političnih pravic si ti enako deležen kakor vsaki drugi, ki so ti zato dane, da sam sebi in svojemu bližnjemu po poklicu svojega stanu koristiš. Poskusi, dragi moj, pomoči iskati pri drugih stanovih, da bi svoje politične pravice odstopili v korist obrtnemu stanju, niti jednega ne dobiš, ker vsak, ki je zaveden teh pravic, se jih posluhuje v polni meri, le v svojo korist.

(B o ž i č n a) darila revnim šolskim otrokom razdelila so se v četrtih v prostorih dekliske šole ob navzočnosti velečastitih gostov, starišev, prijateljev in dobrotnikov naše revne mladine. Več odličnih gospoj in gospodičen iz Novega mesta naprosile in nabrale so pri domačih in drugih dobrotnikih milodarov, denarja in blaga v tako lepi in iznenadni množini, da je bilo mogoče otroke zares dokaj bogato obdarovati. Ginljivo je bilo gledati presrečne otročičke.

(O p o z a r j a m o) z velikim zadovoljstvom, da je mestna občina sklenila, da se v letu 1905 opusti pobiranje užitnine na meso in vino. Pričakujemo torej zdaj tudi od naših mesarjev in gostilničarjev, da bodo takovi občinski sklep nekoliko uvaževali v korist občinstvu ter cene mesu in vinu primerno znižali.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
1. januarja 1905)

Kroji jeza življenje v mestih?

Sproščanje nakopičenega srda postaja poglavito vprašanje življenja v urbanih okoljih — Jeza je nekoristen ostanek iz davnin

V vagonu newyorške podzemne železnice se je pred kratkim odigral dogodek, ki je razdelil javno mnenje Američanov na dva tabora: na tiste, ki odziv in ravnanje trenutno najbolj poznane Američana, 37-letnega inženirja elektrone Bernarda Goetza, obsojajo, in na tiste, ki mu ploskajo. Goetza so med vožnjo v podzemni obstopili štirje mladi nasilneži in najprej vprašali, koliko je ura, potem so zahtevali vžigalice in nazadnje tisto, kar je bil sploh njihov pravi namen — denar. Toda namesto denarja je inženir potegnil iz žepa pištolo in začel streljati.

Dva od nasilnežev sta obležala mrtva, dva pa so hudo ranjena odpeljali v bolnišnico. Strelec je v gneči pobegnil, vendar se je že nekaj dni prostovoljno predal policiji. Zdej čaka na sojenje, hkrati pa doživlja nepričakovano popularnost. Nekaj slavni in zelo dragih advokatov se je že ponudilo, da ga brezplačno zagovarjajo, po ZDA nabirajo denar zanj, slavijo ga in obsojajo.

Toda dogodek ne bi smel nikogar presenetiti, menijo poznavalci sodobnega mestnega človeka. Prebivalec današnjih večjih mest je prepoln jeze in nakopičenega srda, varovalka, ki preprečuje izbruh besa, pa je zelo šibka. »Sprehod po ulicah kateregakoli večjega mesta ti razkrije, koliko srda je vsepovsod,« pravi 59-letni psihoanalitik Willard Gaylin. »Ljudje s šibko varovalko v sebi so dandanašnji nekaj vsakdanjega.«

Gaylin je o svojih spoznanjih napisal knjigo »Znotraj jeze«, v nji

pa razpravlja o nakopičenem srdu v sodobniku in kako naj bi ljudje bili kos temu negativnemu občutju, ki se pod vplivom sodobnega življenja v mestih nabira v posamezniku. Knjiga je izšla lani, nedavni dogodek pa je mnoga avtorjeva premišljevanja pravzaprav potrdil na drozljivo prepričevalen način.

Sodobnik vidi vsepovsod okoli sebe izzivanje: ravnanje birokratov, nasilna mladina, nadrejeni, trgovci, šoferji, sprevodniki, taksisti, vsi ljudje, s katerimi ima človek vsak dan opravka, ga izzivajo in pregrevajo šibko varovalko, ki brani, da se nakopičena jeza v njem ne sproži. Naenkrat pa notranja varovalka pregori in jeza se zlije na otroke, ženo, prijatelja, nedolžnega človeka.

Gaylin pravi, da je jeza pravadni ostanek biološkega mehanizma, ki je nekdanjemu človeku pomagal, da je sprostil vse sile, kadar je bilo potrebno. Tako je ravnal v položajih, ko je šlo za biti ali ne biti. Vendar pa se ta naravni mehanizem ne sme sprožati v družbi ob trivialnih konfrontacijah.

»Dovolj je razlogov, da dandanes lahko smatramo izbruh jeze za anahronizem, za biološki ostanek, ki je nekdanj bil koristen, a je danes le možen vir težav,« pravi Gaylin.

Psihologi se z vprašanjem jeze prej niso dosti ukvarjali. Celo Freud jo je skoraj povsem prezrl. Še pred desetletjem so jo imeli za nekakšno blokirano energijo v človeku, ki se mora občasno spro-

titi, če naj bo posameznik osebnostno zdrav. Iz takega razumevanja jeze so nastale celo terapevtske šole, kot je bila terapija Janova »prvobitni krik«. Toda psihološke raziskave v začetku osemdesetih let so pokazale, da so zgrešene. Sproščanje jeze je le v redkih primerih delovalo pozitivno, zvečina pa je sprožilo procese, ki so se v obnašanju posameznika izkazali kot nagnjenost k jezljivosti, jeznim reakcijam v položajih, ko so bila izražanja jeze neustrezna in moteča.

Gaylin pravi, da na jezo kot na ostala čustva ne smemo gledati kot na nasprotje razuma, marveč kot na vodila in instrumente razumskih procesov v posamezniku. Užitek od dobro opravljenemu delu nas vodi k ponovnemu opravljanju podobnih del, prav tako pa nas izražanje jeze ob neljubih dogodkih vodi k jezljivosti ob najrazličnejših priložnostih, tudi takrat, ko je jeza nepotrebna in zapelje človeka v nepremišljena dejanja. Bolje je torej razviti kakšne obnašanske navade, da se izbruhom jeze ognemo in se izzivov, če so resnični, ognemo ali smo jim kos drugače.

»Občutek, da je jeza treba sprostiti, je poglaviti problem življenja v urbanem okolju,« zatrjuje ameriški psihoanalitik.

»Vrniti se morajo dostojanstvo, oliko in pravice družbe pred pravici posameznika. Kaže, da smo prišli na mejo individualizma, čas je, da začnemo misliti o družbi,« razlaga Gaylin, ko išče poti za manj »jezno« človeštvo. Ker fantastične bodočnosti, ko bodo jezo in podobna negativna čustva ljudje obvladovali s pomočjo tablet, še ni, je treba poiskati psihološka orozja, to pa so v družbi bolj olikane norme vsakdanjega obnašanja, večja skrb za ljudi in boljši odnosi med tistimi, ki nekaj potrebujejo, in tistimi, ki te potrebe opravljajo in izvršujejo.

Za posameznika pa je navodilo, ki ga daje Gaylin, preprosto in niti ne novo. Človek naj poskuša razviti v sebi več prijaznosti, več naklonjenosti do dela in različnih opravil. Kadar pa se mu zdi, da ga kaj izziva, a ne gre za resnično nevarnost, naj šteje do deset, potem pa pozabi na izziv.

Če postane jeza vsakdanji način reagiranja, je nevarna in prej ali slej zapelje človeka v nepremišljena, škodljiva in nasilna dejanja. Ta osnovna avtorjeva trditev nedvomno drži tudi za nas, čeprav v naši ožji domovini prav velikih mest ni, jeze v ljudeh pa je kar dovolj.

MiM
(Vir: Time)

S kemijo do mladosti

Čudežno zdravilo, ki vrača mladost, so umaknili iz prodaje — Propagandna goljufija

Na žalost stotisočev Francozov in Francozinj v poznih srednjih letih je ministrstvo za zdravje prepovedalo širjenje in prodajo »čudodelnega zdravila«, ki naj bi povrnilo mladost. V mlado leto so Francozi tako stopili brez upanja na kemično vrnjeno mladost.

Zdravilo se je pojavilo v široki prodaji po obsežni propagandni kampanji. Prva pošiljka je bila v hipu razgrajljena, sledeče pa so tudi šle odlično v promet. Prodajali so jih vsepovsod: v lekarnah, drogerijah, trafikah, blagovnicah.

Propagandni stroj je namel nekaj čudovitih »resnic« o novem preparatu. Zasnovan naj bi bil na osnovi vitalnih elementov, magnezija in nekaterih proteinov, vse skupaj pa naj bi učinkovalo na kožo, lase, spolno potenco in sploh vitalnost človeka. Preparat naj bi skratka povrnil mladostni videz in moči vsem tistim, ki so oboje z leti in življenjskimi navadami izgubili.

Toda ministrstvo za zdravje je ugotovilo, da so to le lepe obljube brez kakršnekoli resnične osnove. Kemična analiza je pokazala, da gre za preparat, katerega rojstni datum sodi v začetku šestdesetih let in da se skoraj v ničemer ne razlikuje od že znanih »čudežnih« preparatov, ki so bili pred leti v uporabi.

»Poleg tega se doslej ni pojavil še noben pacient, na katerem bi bilo videti znamenja vračanja mladosti,« piše v razlagi ministrstva.

Gostilne izumirajo

Kljub posojilom gostilničarstvo ne zaživi

Domoljubnih Bavarcev ne skrbi samo počasno umiranje njihovih gozdov zaradi kislega dežja; tiho umirajo tudi njihove slovite podeželske gostilne, kjer so stoletja domačini marljivo praznili vrčke piva ob najrazličnejših priložnostih. Poleg cerkve je bila najvažnejša stavba v bavorski vasi gostilna. V nji so se vaščani zbirali na pogovorih, ob krstu, sedmini, poroki in drugih važnih življenjskih dogodkih, seveda pa so možakarji obiskovali gostilno tudi ob manj pomembnih priložnostih. Gostilna je bila središče družabnega življenja. Odziv kmečkega prebivalstva v mesta in spremenjene življenjske navade so gostilničarjem zmanjšali obisk in s tem seveda tudi dohodek. In gostilne so začeli zapirati.

Da bi spodbudili zanimanje za gostilničarstvo, je bavarska vlada ponudila zelo ugodna posojila, ki jih gostilničarji lahko uporabijo za obnovo starih gostiln. Po zadnjih podatkih je namreč veliko starih in znanih gostiln močno načetih od zoba časa, vendar je zaprosilo za posojilo le 470 gostilničarjev. Več zanimanja ni bilo, čeprav podatki o prometu v gostilnah kažejo, da se obisk dobro obnovljene gostilne dvigne tudi za polovico. Gostiln, ki bi jih morali obnoviti, pa je preko 1.500, mnoge med njimi so stare tudi več kot 300 let in so zgodovinsko zanimive.

Seveda je obnova takšne gostilne zahtevna in draga reč, zato se je kljub mikavnemu posojilu gostilničarji nočejo lotiti. Zlati časi za gostilne so minili.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
1. januarja 1905)

Ponaredki ogrožajo ljudi

Podtalna industrija zavzema svetovni trg — poluksuznih predmetih so na vrsti celo zdravila

Predstavniki slavnega japonskega proizvajalca avtomobilov Toyota je na poslovnem potovanju po Kuaitu stopil tudi v trgovino, kjer so razglašali, da prodajajo izvirne Toyotine dele. Kratek, a malo bolj natančen pregled je vestnega Japona zgrozil: pod blešččo površino Toyotinih oljnih filtrov se je skrivala čisto navadna pločevinka za sok.

Ta nedavni primer ponaredka industrijskega proizvoda je zelo dobra ilustracija tega, kar se dandanes dogaja na svetovnem tržišču. Tako imenovna underground industrija pošilja na trge vseh držav sveta prave množice ponarejenih izdelkov, od kovčkov slovitih proizvajalcev do znanih računalnikov, ki imajo z Applom, IBM in drugimi skupno le ime. Strokovnjaki domnevajo, da podtalna industrija pobere že cela 2 odstotka vse trgovine, kar ji prinaša okoli 40 milijard dolarjev na leto.

»Ni področja, kjer ne bi bilo tega sodobnega problema,« trdi James Bikoff, predsednik Mednarodne zveze zoper ponaredke. Škodo seveda trpijo proizvajalci, ki v svoje proizvode vlagajo znanje, se trudijo s kvaliteto pridobiti potrošnike, seveda pa po žepu udari tudi vsakega potrošnika, saj ob naku-

pu ponaredka dostikrat preplača ničvredno blago.

Dokler so ponarejali Rolexove ure in kavbojke Levi's, je bila zadeva sicer vredna preganjanja zaradi poslovnih ozirav, odkar pa se je podtalna industrija lotila ponarenja delov za letala, avtomobile, motorje, so s tem naravnost ogrožena tudi človeška življenja. Preiskovalci so namreč že odkrili ponarejene rezervne dele za evropsko potniško letalo Airbus, za letala Lockheed in za japonska potniška letala. V ZDA in na Tavanu so odkrili lažne kontracepcijske tablete, na Bližnjem vzhodu in v številnih azijskih državah ponarejene avtomobilske zavore, ki niso prestale testov niti za enotedensko vožnjo. Razevata se prodaja lažnih kozmetičnih preparatov, zdravil, sladkarij in drugih živil.

Ne gre torej več samo za kovanje dobička na ugledu drugih in samo za oškodovanega potrošnika, ki preplača s tujim imenom okiteno slabšo robo, gre za brezvestno in brezobzirno igranje s človeškimi življenji in zdravjem. Zato je razumljivo, da v mnogih državah ostrijo kontrolo nad uvozom. Bo to kaj pomagalo?

MiM
(Vir: Newsweek)

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

JOŽE ZAJC iz Krškega je naš prvi letošnji nagradjenec. Pri zrebaniju reševalcev predzadnje lanske križanke je imel največ sreče in z reb mu je dodelil knjigo Giuseppe Marotte »Otroci sonca«, ob kateri se bo, upamo, prijetno zabaval, saj pisatelj slovi kot iskrih in duhovit pisec. Dobre volje pa smo dandanes še kako potrebni, mar ne?

PAVLA BORŠTNAR iz Družinske vasi pri Šmarjeti pa je iz zrebana izmed reševalcev zadnje lanske križanke. Njej je z reb dodelil roman hrvaškega pisatelja Petra Šegedina »Otroci božji«, s katerim se je ta pisatelj uvrstil v sam vrh prvega povojnega obdobja hrvaške književnosti.

Rešite današnje križanko in pošljite rešitev najkasneje do 18. januarja na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA.

Zaman bo duh, ki se ne zna brzdati, k cilju stremel.

J. W. GOETHE

Človek ima v življenju le eno pomlad in spomin na kako radost ne prinese sreče znova.

A. GIDE

Ljudje so prav tako psihično vezani na preteklost, kot so fiziološko vezani na svoje prednike.

J. VIDMAR

DL	RAZRED MORSKIH MEHKLJ. CEV	HAŠEKANO MESO	Z. IME	JOHN OSBORNE	POLOZAJ	DL	LIVARSKA FORMA	ZELEZOV OKSID	KATRAN
KRISTALISTI SKRILAVEC						ZUŽKOJEJ			
ZLOZNOST						DEL VOZA POVEZANO ZITO			
ZID. KRALJ SKRAT				AFRIŠKI VOJAK SESTAVI NA OI. I					
					OTOK PRI ZADRU POSTAVA			PRITOK SOČE	SLAVNO-STNA POJEDINA
ZVEPLO	JAP. POLITIK	Z. IME REC		BIKOBORSKI MEC					
LISAST KONJ				RIM CESAR PRITOK SENE		DL	RADON	ZITNA BOLEZEN	
SPIS		VRSTA PTICA				SIKAJOC GLAS			
AFR. ZVER		AGENCIJA ZDA		SEN ANNA KARINA		KRILLO RIM LEGIJE			
TUR. SUZNA		LOCUS SIGILLI			STRDENJE				
PLANET		PRAVICNI EGINSKI KRALJ			OCE				DL

Tisočletja stara lončevina in čudovita čaša z dvema ročajema — delec tovarna s potopljene ladje.

34 stoletij na dnu morja

Ob turški obali arheologi raziskujejo najstarejšo znano potopljeno ladjo doslej — Pravi zakladi

Pripoved turškega nabiralca spužev, ki je govoril o nekakšnih čudnih ostankih potopljene ladje, se je zdela podvodnemu arheologu Georgu Bassu dovolj zanimiva, da je sklenil preiskati omenjeno stvar. Bass ima za seboj že četrto stoletja potapljanja in brskanja za ostanki preteklosti na dnu svetovnih morij. Sredozemsko morje pa je arheološko še posebno zanimivo. Zato je arheolog šel po sledi nabiralca spužev. Splačalo se je: Odkril je namreč najstarejšo potopljeno ladjo doslej še povsem nedotaknjeno in zaradi tega za arheologijo izjemno dragoceno.

Raziskave, ki so se začele to poletje, so pokazale, da gre za tovarno ladjo, ki je pred 3.400 leti, za časa vladavine faraona Tutankamona, potonila v obalnih vodah v bližini sedanjega turškega mesta Kas.

Potapljači so že privlekli na dan precejšnje število bronastih izdelkov, keramike, zlatih predmetov, amfore in nekaj izdelkov iz slonove kosti in zob nilskega konja. V potopljeni ladji so odkrili tudi zalogo cinka in bakra, oboje najbrž namenjeno za pridobivanje bron.

»Mislim, da je to najbolj vznemirljiva in najpomembnejša najdba v Sredozemskem morju,« pravi Bass.

Ladja je dolga nekaj več kot 20 metrov. Zaenkrat so iz dna izkopal del kablice iz jelovine, preostali del trupa pa je že zakopan. Pri določanju starosti ladje arheologi niso imeli večjih težav, saj so v tovaru odkrili več predmetov, s pomočjo katerih so določili čas njihovega nastanka in s tem tudi približno obdobje, v katerem je ladja potonila. Posebno značilni so bakreni kosi, ki so zelo podobni tistim, ki so jih našli v egipčanskih grobovih v Tebah.

Majhen pečatnik, nič večji od gumba, je pomagal razkriti, kdo je bil lastnik ladje. Znamenja na pečatniku so značilna za grške ladjarje, tisti čas nedvomno živahno

Če hočemo ljubiti, moramo sobivati.

P. T. CHARDIN

Človek je hočeš nočeš suženj svojega drobovja.

R. HEINLEIN

Sodoben KKK

Barbarstvo se lahko odene tudi v še tako civilizirano preobleko, pa ostane to, kar je. Lep primer takšnega ravnanja je uporaba visoke računalniške tehnologije za širjenje rasnega sovraštva, ki si jo je privoščila zloglasna organizacija Ku Klux Klan. Za 5 dolarjev se vsak lastnik hišnega računalnika v nekaterih predelih ZDA lahko vključi v Svobodno ljudsko arijsko omrežje, preko katerega pošiljajo vesti in podatke ter mišljenja, značilna za to rasistično neofašistično organizacijo.

»To je izvrstno orožje belih kristjanov zoper židovsko zaroto za uničenje bele rase in krščanstva,« pravi vodja severnokarolinškega klana Glenn Miller. Njegov klan obvladuje več računalniških omrežnih skupin, da se tako z »informacijami« protivi prevladi Židov v sredstvih množičnega obveščanja.

»Informacije«, ki so dostopne neposredno vsakomur, pa so hudo čudne: spiski pisarni komunistične partije, sezname komunističnih ovaduhov, zapisi o junaških članih KKK in podobna rasistična in neonacistična krama, ki pa žal še vedno najde dovolj ušes in oči.

MiM

(Vir: Time)

Električni peugeot 205

Z lažjim akumulatorjem dlje in hitreje

Na francoskih cestah se je pojavil novi peugeot 205, ki je po videzu povsem enak že znanemu in precej priljubljenemu modelu 205, bistvena razlika pa je pod pokrovom motorja. Namesto bencinskega ali dizelskega motorja ima nov model električni motor. V Peugeotu so na svoj električni avtomobil hudo ponosni in prepričani so, da bo na tem osnovnem modelu tovarna gradila vse serije kasnejših »elektrikarjev«.

Načrtovalci novega avtomobila trdijo, da so uspešno rešili klasične pomanjkljivosti dosedanjih »elektrikarjev«: omejena hitrost in kratka vožnja. Peugeot 205 Electricque lahko razvije hitrost do 120 km/h in z enim polnjenjem prevozi okoli 300 km. Polnjenje akumulatorja traja 8 do 10 ur, pri tem pa je dobra vsaka običajna električna vtičnica.

Novost je seveda tudi akumulator. Peugeotov električni avto uporablja 12 cikljevih celic namesto klasičnih svinčevih. Te celice so lažje, imajo dvakrat daljšo življenjsko dobo in dajejo dvakrat več električnega toka.

In še to: novi avto je ekološko neoporečen.

JOŽE RAMOVŠ DOLGA POT GABROVIH

Lepa doživetja in lepi spomini nanje so življenjska dragocenost, brez katere človek nima ne notranjega ne zunanjega ravnovesja. Večina ljudi ima najlepše spomine iz otroštva in iz družinskega življenja. Sodobne znanosti o človeku (psihologija, sociologija, antropologija, psihiatrija) vedo isto: izvir človeške uravnovešenosti, sreče in priljudnosti je v dobri družini. Kakršne so torej danes dolenjske družine, taki bodo jutri Dolenjci.

Nekatere stiske družino ubijajo. Žrtve takih smrtonosnih družinskih stisk so že na pragu življenja nalomljeni in notranje krhki otroci, razočarani, strte in pretepeane žene, propadli možje na odpadku življenja.

Eno od takih smrtonosnih družinskih stisk bomo spremljali pri Gabrovih. Alkoholizem! Spremljali ga bomo, razgaljenega do kosti. Pa ne samo stiske, ki jih prinaša, marveč tudi reševanje iz njih, silen boj Gabrove družine za ponovno rojstvo in zdravo rast. Do pičice resnična zgodba naših dni in iz naših krajev. Sicer pa ima skoraj vsakdo koga v bližnjem sorodstvu, ki propada zaradi pijače, zato skoraj vsakdo pozna človeške in družinske stiske, ki jih prinaša alkoholizem. A večina pozna le stisko in propadanje. Srečnežev, ki bi poznali tudi dvig alkoholične družine iz stiske in blata ponižanja v srečo in ugled, pa ni veliko.

Kaj pravzaprav je alkoholizem?

Večina pomisli pri tem samo na pitje in na pijanost. Tudi pitje in pijanost sodita k alkoholizmu, toda samo s tega vidika alkoholizma ni mogoče razumeti, kaj šele spoprijeti se z njim. Zapitemu človeku brani pijačo je isto kot sestradanega psa odganjati od ogledane kosti.

Če hočemo dojeti alkoholizem, moramo nanj gledati še z drugih vidikov. Kaže se kot bolezen, pravzaprav splet več različnih obolenj, v začetku blagih, na koncu celo smrtno nevarnih. S psihološkega vidika je alkoholizem duševna motnja, s pravnega vidika je vzrok številnih prekrškov, prometnih nesreč,

pretefov, ubojev in drugih zločinov, z moralnega nepregledna vrsta prevar, prelomljenih obljub, žalitev, nagnusnih grdobij proti vsem osnovnim moralnim načelom humane družbe, s socialnega vidika pa je alkoholizem kotiščeh slabih medsebojnih odnosov v družini, med sosedi, sodelavci, eden glavnih virov socialnih težav. In še več drugih vidikov je.

Alkoholizem lahko gledamo in preučujemo zgolj z enega ali drugega vidika, nikakor pa se ni mogoče na tak način z njim spoprijeti in ga urediti. Urediti ga je mogoče le interdisciplinarno, to je, s celostnim in življenjskim prijemom (terapevtsko metodo) na temelju vseh teh in drugih važnih vidikov. Zato je zdravljenje alkoholizma tako zapleteno in se zanj ne uporabljajo zdravila, ampak številne dejavnosti, ki navidez sodijo bolj v delovno, kulturno, športno ali kako drugo vzgojo.

Alkoholizem v družini je ena od največjih stisk. V naših razmerah je to najbolj značilen, najbolj množičen in najbolj viden primer zaksneke in družinske nesreče, čeprav seveda ne edini.

V praksi si taka družina oziroma zakon izbere eno od naslednjih treh možnosti: ločitev in razid, životarjenje in razkranjanje v nečloveških razmerah ali velik zavesten napor vseh članov, da skupno krenejo na pot urejanja svoje neskladne in zavožene družine v kakem uspešnem terapevtskem programu za zdravljenje alkoholizma. Da bi se razvna alkoholična družina lahko sama rešila iz trajnih stisk in se uredila, je slepilo, pa čeprav imajo vsi še toliko volje. Prav to poskušajo v taki družini vsi do zadnjega dan za dnem, vsak po svoje, a jim ne gre, to je celo eden od virov medsebojnih očitkov in izsiljevanj.

Zapiski ob urejanju Gabrove družine so živa kronika uspešnih naporov. Nekaj sto takih »Gabrovih« družin živi raztresenih po slovenski deželici. Marsikdo pozna katero od njih. Marsikdo pa pozna samo družino streznjenega alkoholika, ki se je poskusil zdraviti, pa stvar ni stekla: morda celo nekaj let ne pije alkoholnih pijač, toda nič ni boljši kot prej, v njegovi

SPOZNAVJE PRIDE PREPOZNO

Rekel si mi, da ostaniva prijatelja ne glede na to, kar je bilo med nama. Da verjameš, da sem najboljša ženska, kar si jih poznal, in da me zato ne želiš moriti celo življenje. Kakšen absurd! Misliš, da lahko verjamem v tvojo tako izjemno dobroto in velikodušnost?

Veliko let si potreboval za to, da si ugotovil, da se ne moreš poročiti z mano. Najbolj od vsega pa te je ob slovesu skrbelo, da ne bi morda kakšen državljani vendarle pomislil, da nisi najbolj idealen fant. Trpel bi vendar tvoj ponos. Na izletu te je neka mlada sodelavka kar potegnila v svojo sobo in posteljo, ti vendar tega nisi hotel! Ne vem, kaj si ji obljubil: pozneje ti je delala težave v službi in bil si besen. Jokal si in me prosil, naj ti vendar oprostim in pozabim. Pa sem bila res idiot, da ti nisem pljunila v obraz. Takrat še nisem vedela, da je nezvestoba zate nekaj vsakdanjega, da je vse tvoje življenje ena sama velika ostudna laž. Noro in v neskončnost sem upala, da me imaš morda vsaj malo rad, da ima tvojeto tudi srce in dušo. Nikdar ti nisem ničesar očitala, nikdar ničesar zahtevala od tebe. Pa je bilo vse brez pomena. Ali ne veš, da prav nobena skupnost ne more obstajati brez vztrajnega truda obeh, da najdeta čimveč skupnega, da se zanimata drug za drugega. Vse drugo, tudi prijetno občutje telesne bližine ljubljene osebe, je le utrinek v vsakdanjem življenju in v vsaki ljubezni in je obsojeno na propad.

Gledal si moj obupani obraz, ki ti je morda celo vzbujal občutke krivde, saj si moral slutiti, kako zelo me boli tvoje obnašanje in kako nemočna sem, da bi temu naredila konec. Preveč rada sem te imela. Nisi si našel službe v našem mestu, čeprav si to vztrajno obljubljal in hkrati iskal tisoče izgovorov. Resnice, da se sploh ne želiš preseliti, niti sebi nisi hotel priznati. Vse to sem slutila, pa vendar je nora ljubezen vse opravičila. Nisi mi mogel vsaj enkrat v življenju povedati resnice? Misliš, da bi bila lahko bolj kruta, kakor so bile tvoje laži? Tudi ko sem dobila stanovanje, seveda z namenom, da bova živela skupaj, ne, niti takrat nisi odprl ust. Igral si se dalje.

Tudi tisto nedeljo, ko sva se vozila molče in brez cilja, si molčal do zadnjega, dokler nisem iz tebe izvlekla tisto, kar bi mi moral že davno povedati. Rekel si, da si se bal izravnati na mojem obrazu. Res je, nisem mogla cveteti ob vsem tem. Tudi ob slovesu nisem bila dovolj močna, sovraživim jok in brezupne prošnje neuslišane ljubezni. Tudi najljubše stvari na svetu izgubijo svojo privlačnost, ko izgubimo ljubezen. V vsem svojem življenju nisem zaradi vseh drugih stvari pretočila toliko solz in pretrpela toliko bolečin kakor prav zaradi tebe.

Kolika leta so se mi izničila brez zveze — in temu naj bi se reko ljubezen? Le kako si me mogel pahnuti v takšen pekel? Ali možki res ne čutite nobene dolžnosti v svojem življenju, jemljete le pravice? Saj si vedel, kako zelo sem se bala stopiti na to pot — brez vsakih izkušenj in z vso naivnostjo. Da je zame to pomenilo odločitev za življenje in ne nekaj trenutkov ljubezni za šport. Verjela sem, da tudi ti misliš tako. Poznal si moje nazore, želje in hrepenenje. In če nisi bil dobesedno za tako važne odločitve, zakaj si mi vsiljeval svojo namišljeno ljubezen? In tvoja skoraj svetniška fasada? Morda se bo tudi ta nekega dne obrabila.

Kaj si mislil vsa ta leta, ko si prihajal k nam domov? Ali si sploh kdaj kaj mislil? Te je morda zanimalo, kaj lahko ostane po vsem tem od mene? Niti na eno samo vprašanje mi nisi odgovoril! Ko danes srečujem mene ali moje sorodnike, prijatelje in znance, ljudi pri katerih si bil dolga leta vsakdanji gost, gledaš v tla. Ne, res si ne želim tvojega pozdrava, saj zame že davno več nisi človek. Pa vendar, ali ni tudi to slika tvoje zanjača?

Ne, nisem te pozabila, čeprav so minila leta. Čas ne more izbrisati tako bridkih pomot. Kakor strašna mora me spremljaš na vseh potovanjih, zabavah, izletih, povsod me spremlja tvoja brezobzirnost. Pridružila sem se dolgi vrsti razočaranih žensk vseh starosti in poklicev. Tudi to je življenje. Gradim ga na novo z vso voljo. Morda mi bo nekega dne uspelo.

Res, Andrej, na bogatih in trdnih temeljih si zgradil svoje zakonsko in družinsko življenje. Ne vem, kaj se skriva za kulisami tvoje novega doma, posebno srečen nisi videti. Prava spoznanja pridejo vedno prepozno.

BEBA

Torek, 27. 3. 1979

Prišla sta v ambulanto za boleznin odvisnosti v Bohoričevi 4 v Ljubljani. Sta z Dolenjskega. Napotnica: alkoholizem pri možu.

Podatki:

Miha Gaber, roj. 7. 8. 1943 v vasi Mokri dol pri Prisojnem na Dolenjskem, kvalificiran zidar, dela v proizvodnji kovinske tovarne v Prisojnem.

Žena Tončka, rojena Lipa 10. 11. 1946 na Suhem vrhu na Dolenjskem, priučena laborantka v kemični tovarni AK v Novem mestu.

Poročena sta od 1969, hčerki Alenka deset in Ana osem let. Stanujejo v lastni nedokončani hiši.

Miha: »Žena pravi, da preveč pijem. To bo kar držalo. Nazadnje sem pil včeraj. V bolnico za alkoholizem ne bi šel, ampak na predavanja vsak teden. Žena se hoče ločiti. Kadilec nisem.«

Tončka: »Pil je že pred poroko, toda težave so nastopile zadnja leta. Zadnje čase pije po več dni skupaj, brez pijače zdrži po deset dni. Pijan ni nasilen, ampak se vlačiti kot cunjica. Takšnega ne morem več prenašati.«

Knjigo »Dolga pot« je žena že prebrala. Kupila jo je po nasvetu socialne delavke, kamor se je zatekla po nasvet.

V gradu morilo koristoljubje?

Osumljeni F. Vajt J. med preiskavo zatrjuje, da je solastnico gradu Nedo Schoepl ustrelil po nesreči — Na ključna vprašanja ne odgovarja — Krvava preteklost gradu

V soboto, 29. decembra, so na ljubljanskih Žalah položili žaro s posmrtnimi ostanki Nede Schoepl v grob, kjer sta pokopana njena starša, mati Vlasta, rojena Rudež, in oče Herbert. Medicinska sestra iz ljubljanskega Kliničnega centra Neda Schoepl bi v soboto, 26. januarja, dopolnila 55 let. Gotovo bi ta jubilej praznovala na Gracarjevem turnu, na gradu v Hrastju pri Orehovi, kjer se je tudi rodila. Sem, v mogočni domači grad pod Gorjanci se je pogosto vračala; skorajda ni bilo konca tedna, da ga ne bi preživela na gradu, ki sta si ga po očetovi smrti pred slabimi tremi leti delili s sestro Vito D'Heur. Žal je Schoeplova zadnjič prišla v svojo rojstno hišo 15. decembra. Zadnjič so jo videli v nedeljo, 16. decembra, malo pred deseto uro zvečer, ko je odšla od sosedo Frankove Mice in se napotila v grad. Točno teden dni kasneje so se potrdile zle slutnje, da se je v noči od nedelje na ponedeljek na Gracarjevem turnu zgodil okruten umor. Žrtev je bila Neda Schoepl.

V nedeljo, 23. decembra, proti večeru je osumljenec F. Vajt J. po dvodnevnem zasiljanju in na podlagi zbranih dokazov končil in preiskovalcem pokazal kraj ob zapušeni stari cesti na Vahti na Gorjancih, kamor je v mlado smrečje zakopal truplo umorne grajske sosedo, le nekaj metrov stran pa je odvrnil in zagrebel okrvavljeno posteljino in nekaj Nedinih oblačil. Naslednje jutro so truplo nesrečne Nede, kakor ga je zagrebel osumljenec, se pravi tesno zavito v žakljevino, povito z vrvo, noge vtaknjene v polivnično vrečko, da se »ne bi umazale z zemljo«, kot je preiskovalcem povedal F. Vajt J., odpeljali na obdukcijo

je bila povzročena s pištolo walter, kijo je lastnik, osumljeni F. Vajt J., kasneje izročil preiskovalcem. Kroglja je prebila jetra, hrbtenično arterijo in običala v hrbtenici.

VALT TRDI, DA JE ŠLO ZA NESREČO

V sredo, 26. decembra, se je iztekel najdaljši možni pripor, ki ga je odredila za osumljenca novomeška UNZ, narkar je po prvem zaslišanju preiskovalni sodnik Franc Kusič za F. Vajta J. odredil pripor in uvedel preiskavo.

«Po besedah osumljenega F. V. J. je bil odnos delavcev UNZ do njega zelo

kakršno koli povezavo uboja s koristoljubjem, čeprav mu je ta motiv očitan in gre preiskava v to smer. Skratka, pravo resnico pozna za sedaj le osumljeni F. V. J. Preiskava bo obsežna, predvsem zaradi ugotavljanja motiva,« je svojo izjavo zaključil preiskovalni sodnik Franc Kusič.

GOSTILNIŠKI POGOVOR POPELJE V ZGODOVINO

Vsekakor je zločin na Gracarjevem turnu zelo vznemiril ljudi po Sloveniji, še posebej pa v Hrastju, Orehovi, Šentjerneju, Novem mestu, v krajih kjer je marsikdo poznal umorjeno Nedo Schoepl, osumljenega morilca, vedel ali vsaj slišal, kakšni so bili odnosi med sosedo. Vse to je močno razburkalo domišljijo ljudi. V gostilni Marjetke Kos v Orehovi je umor v gradu in vse, kar je ali naj bi bilo povezano z njim, še vedno glavna tema pogovorov. Tako je bilo tudi tistega dne prejšnji teden, ko so se ob kozarčku zbrali orehoviški poštar Jože Radešček, domačin Jože Novak, ki se je pohvalil, da je njegov rod v Orehovi, in Jože Kovačič, ki je z grajskimi celov sorodstvu. Njegova babica, lepa, brhka kmečka punca, je služila kot dekla pri Rudeževih na Gracarjevem turnu

sobi; s hčerko, ki je spala pri njej, je v temi hitela v obednico, tu pa so jo, kakor že prej služkinjo, lopoviscabljamizalostno potokli. Ko se je zaradi tega po gradu razlegalo vpitje na pomaganje, je pritekla oskrbnik Wolf Salomon Janko, a ga je doletela enaka nesrečna usoda, moriški tatovi so ga namreč s svojimi sabljami tako srdito pričakali, da je obležal mrtev.»

Ena od zanimivih zgod iz bogate zgodovine gradu se je kot slika na vratih oravske kašče ohranila do današnjih

TRUPLJO V VOLKSWAGNU — Osumljenec F. Vajt J. ne zanika, da je umorjeno Nedo Schoepl s svojim avtom odpeljal iz gradu na Gorjance, kjer jo je ob zapušeni cesti na Vahti zakopal.

dni in pred leti, ko je prijazen Herbert Schoepl še živel na Gracarjevem turnu kot upokojeni gozdarski inženir, je rad sprejemal obiskovalce, jim razkazal grad, jih popeljal v Trdinovo sobo v zahodnem grajskem stolpu in jim pred sliko na vratih kašče na šegav način povedal tole zgodnico. «Kmečkoga fanta, sicer pa nadarjenega slikarja Rangusa je nekega dne srečala znana roparska skupina Uskokov, ki so jim tukajšnji ljudje govorili Žumberčani in so radi plenili po naših krajih. To skupino so že dolgo brez uspeha lovili. Roparji so hoteli piti in Rangus je moral z njimi. Najprej so se hoteli napiti, potem pa so nameravali oplentiti grad. Rangus naj bi jim kazal pot. Ko so prišli do zidanice, je slikar uporabil zvižajočo. Kazal se jim je, kako je vesel in vljuden, po glavi pa so mu šle druge misli. Vseh 12 roparjev je pustil, da so pred njim šli v zidanico, on pa je hitro zaprl vrata za njimi in jih zaklenil. Uskokovi so bili v pasti. Rangus je pozneje v spomin na ta dogodek na vrata grajske kašče naslikal roparske Uskoke. Upodobil jih je le 11, namesto dvanajstega pa je naslikal sebe, seveda v roparski opravi.»

PO SLEDEH TELEFONSKEGA KLICA

Podobnih zgod in nezgod je za cel roman in o njih bo morda kasneje še tekla beseda. Nič čudnega, če se je, še zlasti po zadnjem grozljivem dogodku na

PRVA IZVEDELA ZA IZGINOTJE — Justino Faragona, prodajalko v Dolenjki trgovini v Hrastju, je Slavka Rozman iz Ljubljane prosila, naj koga pošlje v grad in izve, kaj je z Nedo Schoepl, ki je že dva dni ni bilo v službo.

Gracarjevem turnu, med okoliškimi ljudmi se bolj začelo govoriti, da grajski nimajo sreče, da je prekletstvo nad njimi. Žal pa je resničnost lahko še bolj grozljiva od podob, ki jih riše človeška domišljija. Telefonski klic Slavke Rozman iz Ljubljane, ki je v torek, 18. decembra, ob pol dveh popoldne poklicala Justino Faragona v Dolenjki trgovini v Hrastju, je odkril, da se tudi danes nadaljuje krvava usoda gradu.

«Tukaj Slavka Rozman iz Ljubljane. Sem znanka Nede Schoepl in skrbi me, ker bi morala že večer priti v Ljubljano, pa je še danes ni. Prosim, pojdite v grad pogledat, kaj je z njo.

Kasneje bom še enkrat poklicala.»

(Nadaljevanje prihodnje)
ANDREJ BARTELJ
BOJAN BUDJA

POTA IN STRAŠNIPOTA

dežurni poročajo

PRETEPAŠKO PRAZNOVANJE — Trebanjski miličniki so 28. decembra pridržali do izteznitve 26-letnega Branka Femca z Odrge. Mladenec je precej hrupno praznoval prihod novega leta, za nameček pa se je še prepiral in nedostojno vedel do miličnikov. Bo letos med prvimi strankami sodnika za prekrške.

VLOMIL V TOVORNJAK — V noči na 28. december je nekdo vlomil v tovornjak trebanjskega Trima in iz njega odnesel dva kotna brusilna stroja, s tem pa delovno organizacijo oškodoval za 40.000 din.

OB MOTORNO ŽAGO — Zadnje dni lanskega leta je bila Alojzija Struna iz Pristavice ob motorno žago stihl, ki je izginila z zaenkrat še neznanim storilcem. Struna je ob najmanj 50 tisočakov.

ODNESEL KABEL IN VENTILE — Nekoliko manjšo budnost pred novoletnimi prazniki so nekateri dolgoprstneži temeljito izkoristili. Nekdo je tiste dni iz črnolajškega Belta izmaknil 22 metrov kabla za električno napeljavo, hkrati pa je z njim izginilo še 5 radiatorskih ventilov. Po grobi oceni je Belt statvino oškodoval za 20.000 din.

VLOM V OSNOVNO ŠOLO — Še zmeraj ni znan predržec, ki je 25. decembra lani vlomil v osnovno šolo na Suhorju pri Metliki in tam iz omare izmaknil preko 30 tisočakov.

S TOVORNJAKOM SKOZI KOVINSKO OGRAJO

METLIKA — Anton Špingler iz Gradca je 26. decembra peljal osebni avto iz Metlike proti Novemu mestu. Med vožnjo skoz desni pregledni ovinek je zapeljal preveč na levo polovico cestišča, takrat pa mu je nasprotis tovornjak pripeljal Dragan Lacković iz Karlovca. Vozili sta se trčili, zatem pa je tovornjak skoz kovinsko ograjo zapeljal po strmini navzdol. V nezgodi sta se poškodovala voznik Špingler in sopotnica Milena Špingler, ki so ju prepeljali v novomeško bolnišnico. Materialne škode je bilo za okoli 11 starih milijonov.

Sneg in mraz nista ovira gozdnim tatovom

Vinko Spišič ob štiri hraste, Kobe pa ob bukve

PRELOKA, RADENCI — Tatovom očitno tudi sneg in mraz ne moreta do živga. Prve dni tega leta je najprej Vinko Spišič s Preloke pripeljal miličnikom, da mu je pred nekaj dnevi nekdo v gozdu Krvavica blizu Preloke posekal štiri hrastova drevesa. Les je bil vreden blizu 70 tisočakov, zato je jeza lastnika tolikanj bolj upravičena.

V petek, 4. januarja, pa je Rudolf Kobe iz Srednjih Radencev pripeljal, da so tudi v njegovem gozdu sledovi tatinskih rok. Nekdo mu je namreč posekal kar 20 kubikov bukovine in ga tako oškodoval za več deset tisočakov. V obeh primerih miličniki storilce še iščejo.

KRONIKA NESREČ

TUDI UMIKANJE NI POMAGALO — Zadnji dan lanskega leta se je Miran Pleskovič iz Dolnjih Kamenc peljal z avtom iz Bučne vasi proti Novemu mestu. Zaradi neprimerne hitrosti ga je na Ljubljanski cesti zaneslo v levo, kjer je zadel vozilo Novomeščana Martina Drgana, ki trčenja navzlic umikanju ni mogel preprečiti.

PREHITRO PO ZASNEŽENI CESTI — Ljubljanka Vita Mrak se je zadnje dni decembra peljala z osebnim avtom po magistralni cesti med Novim mestom in Ljubljano. Zaradi prevelike hitrosti jo je na zasneženi cesti pri Podboštu zaneslo v levo, kjer je želno trčila v avtomobil, ki ga je nasproti pripeljala Marija Kukovič iz Ljubljane. V trčenju sta se obe voznici poškodovale, materialno škodo pa so ocenili na 650.000 din.

Po dolenski deželi

● Ni povsem jasno, kakšno zvezo so našli dolenski nepridipravi med kokošmi in telefoni, dejstvo pa je, da je bila njihova predpraznična aktivnost usmerjena prav na tovrstne objekte.

● Tako je nekdo najprej razbil telefon na telefonski govornici na mirenski pošti, nato pa na drobne koščke raztrgal imenik in ga raztresel po okolici. Nedvomno bi poštarje na morebitne spodsrljaje in napake lahko opozorili tudi kako drugače.

● Nič manj predrznega podvigasi ni privoščil nekdo, ki je iz hodnika združil v Dolenjskih Toplicah odvil in odnesel kar cel telefonski aparat. Škoda, da ni telefon v trenutku, ko je z njim stopal mimo receptorja, zazvonil.

● V užitnejše pustolovščine so se spustili nekateri, ki so tiste dni stikali za kokošmi. Angela Cesar iz Suhorja nad Prečno je bila ob devet primerkov teh cenjenih živali. Kokoši so bile rjave, povrh vsega je šlo še za nesnice. Kdorkoli bi o pogreškankah vedel kaj več, najto sporoči najbližjemu miličniku.

● Veliko perja brez mesa je 30. decembra zjutraj v svojem kokošnjaku našla tudi Martina Zajc iz Dolnjega Kronovega. Po očitno ogorčeni borbi so morale topel dom zapustiti tri kokodajske.

ZANESLO GA JE NA NASIP

TRNOVEC — Črnolajčan Tihomir Žunič se je 30. decembra peljal z avtom proti Metliki, v ostrem ovinku v Trnovcu pa je vozilo zaradi prevelike hitrosti zaneslo na desno bankino, nato pa je trčilo v nasip. V nezgodi so se poškodovali voznik Žunič in sopotnik Miroslav Juriček ter Marina in Dubravka Culibrk, ki so jih prepeljali v metliški zdravstveni dom. Materialne škode je bilo za 200 tisočakov.

PONOVO PREVERJANJE ZNANJA POKLICNIH ŠOFERJEV

ČRNOMELJ, METLIKA — Združenje šoferjev in avtomobilstvo metliške in črnolajške občine bo organiziralo tečaj za ponovno preverjanje znanja iz cestnoprometnih predpisov za poklicne voznike motornih vozil vseh kategorij, ki so zaposleni v delovnih organizacijah. Po tečaju, ki je po zakonu o varnosti v cestnem prometu obvezen, bo pisni preizkus znanja, tečajniki pa bodo dobili uradno potrdilo o opravljenem preizkusu. Delovne organizacije morajo sporočiti številno kandidatov na združenje do 15. januarja, tečaj, katerega cena bo 1.500 dinarjev na osebo, pa se bo predvidoma začel v drugi polovici januarja oz. prvi polovici februarja.

OSUMLJENEC PRIJET

METLIKA — Tukajšnji miličniki so zadnje dni decembra prijeli domačina S. D., ki je utemeljeno osumljen, da je Metličanki Tereziji Marsetič izmaknil dragoceno ročno uro. S. D. bo ovađen javnemu tožilstvu.

PODLEGEL POŠKODBAM

LJUBLJANA — Iz ljubljanskega Kliničnega centra smo dobili obvestilo, da je 30. decembra za posledicami prometne nesreče umrl 52-letni Stanko Metelko iz Dol pri Trebnjem. Metelko je bil poškodovan kot voznik kolesa z motorjem na cesti med Trebnjem in Mirno.

MOGOČNI GRAD — MOTIV ZA UBOJ? — Gracarjev turn, eden najlepših in najbolj ohranjenih gradov v dolini Krke, je po mnenju mnogih glavni motiv, ki je pripeljal do uboja 55-letne Nede Schoepl. Čeprav obtožene v postopku ta motiv vztrajno zanika, gre preiskava v to smer.

mizo v novomeško bolnišnico. Vajt J. je ob izkopu na Vahti menda izjavil prisotnim, naj s truplom ravnajo lepo in pravilno, češ da je Nedo nameraval kasneje, ko bi se vse poleglo, dostojno pokopati!

KAJ JE POVZROČILO NEDINO SMRT?

Pri obdukciji sicer niso mogli določiti točnega časa smrti, ker je to zimski čas, mrzlo vreme, truplo pa dobro zavito in zaščiteno, pač pa se je pokazalo, da je bilo truplo po uboju umito in brez sledov krvi. Hladne ugotovitve: smrt je najverjetneje posledica strelne rane v predel trebuha in krvavitve iz poškodb na glavi. Obducent je neuradno izjavil, da bi lahko tudi vsaka poškodba zase povzročila smrt. Poškodbe na glavi so bile povzročene najverjetneje s trdim topim predmetom, čeprav so bile rane hude in je iz njih žrtev močno krvavela, lobanjski svod, kot je pokazala obdukcija, ni bil poškodovan. Strelna rana pa

korekten,« nam je po desetih dneh pripora in preiskave povedal sodnik Kusič. «Osumljenec priznava, da je Nedo Schoepl ustrelil v njeni sobi v gradu, in to v noči od nedelje na ponedeljek med 4. in 5. uro zjutraj. Prav tako ne taj, da je, kolikor se le da, odstranil sledove krvi po stehah, po tleh, uredil sobo, žrtev oblekel, kolikor že ni bila, skril truplo v gradu, se ponj vrnil naslednji večer, ga z avtom odpeljal na Gorjance in zakopal.

Vendar osumljenec na nekatera vprašanja v skladu s svojo pravico v preiskovalnem postopku ne odgovarja, in to na taka vprašanja, ki so ključna za preiskavo, kot na primer: pove, da je prišel v grad po lestvi, in to v tako imenovani plavi salon, vendar ne z namenom, da bi jo ubil. Vse skupaj prikazuje kot nesrečen slučaj. Noče odgovoriti na vprašanje, kako je prišel iz gradu, ki da je bil zaklenjen, on pa ni imel ključa grajskih vhodnih vrat, niti kako je drugi dan truplo spravil iz zaklenjenega gradu. Prav tako zanika

in eden od Rudeževih sinov, Karl, jo je še posebej rad videl. Sad tega je bil nezakonski otrok — mama Jožeta Kovačiča. «Moja mama in Rudeževa Vlasta, ki se je kasneje poročila z inž. Schoeplom, sta bili torej pravi sestrični, zato sta šli moji sestri tudi na Nedin pogreb v Ljubljano,« je pripovedoval Jože Kovačič. Ob tem so se tudi drugim razvezali jeziki, saj ljudje dobro poznajo Rudežovo in Schoeplovo družino, ki sta v dvajsetih letih tega stoletja s poroko Herberta Schoepla z bližnjega gradiča Vrhovo z Rudežovo Vlasto z Gracarjevega turna združili svoji imetji. Oba gradova, ki sta tesno povezana z okoliškimi kraji, imata dolgo in zanimivo preteklost. V več kot 700-letni zgodovini Gracarjevega turna, slikovitega gradu tik pod Tolstim vrhom, se je res marsikaj zgodilo. Lepega pa tudi hudega in groznega.

KRVAVA PRETEKLOST GRACARJEVEGA TURNA

Tako Valvasor piše, da so Turki na nekem svojem pohodu na Šentjernejskem polju ujeli plemkinjo iz družine Thurn, ki je bila takrat lastnica gradu, in ji hoteli storiti silo. «Ker pa se je branila in se jim z vsemi močmi tako upirala, da sramotnega dejanja niso mogli opraviti, so ji odsekali roke, zaradi česar je ta častna žena umrla z nesmrtno slavo svoje poštenosti,« piše Valvasor. Najmanj tako grozljiva je zgodba iz leta 1675. Takole piše Valvasor: «Prav tu, in sicer v samem gradu, se je v mesecu juliju pripetil strašen dogodek. Uskoki, ljudje, ki s svojimi dolgimi parklji prav radi segajo po tuji lastnini, so prišli ponoči skoz okno v grad in stopili v obednico, kjer je spala ena izmed služkinj. Ker je nanjo skoraj stopil Uskok, ki je stikal za stvarmi, je ta začela na glas kričati. Onjo je zaradi tega prijel za goltenec, da bi ji zaprl zračne cevi ali pa jih z nožem morilsko odprl in prezračil. Seveda pa je deklinlo vpitje prišlo do ušes grajske gospe Marije Rosine Buset, ki je spala v sosednji

GOSTILNIŠKI POGOVORI — V gostilni Marjetke Kos v Orehovi je moč te dni slišati veliko zanimivega o življenju na Gracarjevem turnu pa tudi veliko uganj in namigov o motivu uboja grajske hčere. Prvi z desne je Jože Kovačič, potomec Rudeževe družine.

Kazen za neočiščene pločnike

Stanovalec tudi zakonodaja obvezuje k čiščenju — Premočno soljeni mostovi

NOVO MESTO — Bo letošnja zima prinesla novomeškemu Cestnemu podjetju kaj boljše ugotovitve o vzdrževanju in pluzenju cest kot lani? Za kakšno celovitejšo oceno je seveda še prezgodaj vendarle pa lahko že sedaj zapišemo, da sneg pred novoletnimi prazniki in sneženje prejšnji teden ni povzročilo kakšnih večjih zastojev v prometu, vsaj takšnih ne zaradi slabe pripravljenosti in organiziranosti zimske cestne službe.

Sicer pasu približno take tudi ugotovitve novomeških komunalnih in cestnih inšpektorjev, ki so prvem večjem sneženju opravili dovolj temeljit pregled cestnih in drugih javnih površin.

Inštruktorji so se spotaknili ob nekaj navidezno obrobni stvari, ki pa to še zdaleč niso. Pločniki po Novem mestu so pozimi zelo slabo vzdrževani, nekateri čakajo pomlad kar neočiščeni.

Ustanovimo pa se najprej pri kandidskem in železniškem mostu. Za oba velja, da sta bila ob pregledu premočno soljena, sol je ležala kar na kupih in je ni nihče razstrel. Nele, da bo to najboljše potrdil razcveteni asfalt spomladi, ampak škodi sol tudi konstrukciji, še posebej železniškega mostu. Tudi požiralnikov na mostu ni nihče očistil, kar je značilno za vse mesto.

Bore malo občanov ve, da jih za redno čiščenje pločnikov zavezuje zakonodaja. Kar precej visoke denarne kazni so zagrožene za tiste, »ki ne očistijo pločnika oziroma hodni-

ka, ki pripada hiši oziroma zgradbi, če čiščenja ni prevzela organizacija združenega dela, ki ji je poverjena ta naloga«, nadalje, »če s pločnikov oziroma hodnikov in kanalskih požiralnikov ne odstranijo ledu, snega in naplavin«, ter za tiste, »ki poledenelih pločnikov oziroma hod-

Smrtna nezgoda na železniški postaji

21-letni Stanko Kresal je še istega dne umrl

BRŠLJIN — Na novomeški železniški postaji v Bršljinu je prišlo 27. decembra nekaj pred 14. uro do hude nesreče, v kateri je izgubil življenje 21-letni Stanko Kresal iz Velikega Cerovca.

Kresal, ki je bil zaposlen kot skladiščni delavec, je takrat na nakladalnem tiru lepil službene liste za odpravo vagonov. Ko je stopil med dva vagona in nakladalno rampo, je premikal; 25-letni Branko Blagojevič iz Novega mesta, dal strojevodji Jožetu Pungečarju iz Čilpoha pri Trebnjem znak, da ima prosto pot za premik. Vagona, med katerima je stal Kresal, sta v tistem trenutku nesrečno čez stisnila in ga vlekla še kakih 15 metrov po betonski rampi. Kresal je bil zaradi hudih poškodb nemudoma odpeljan v novomeško bolnišnico, kjer pa je še istega večera okoli 18. ure nam podlegel.

nikov redno do 5.30 ure, podnevi pa po potrebi, ne posipljejo s peskom ali soljo. — Še višje denarne kazni za tovrstne prekrške so za pravne osebe in njihove odgovorne ljudi. Dosej primerov izrečenih kazni za stanovalec skoroda ni bilo, v prihodnje pa inšpektorji, vsaj tako obljublajo, ne bodo več zatiskali oči. Za tiste, ki tako neradi primejo za lopato, sta torej preostali le še dve možnosti: da veličudno plačajo odmerjeno kazen ali pa sklenejo s Komunalo pogodbo, po kateri bo ta proti plačilu opravila njihovo delo. Pogoji za vse to je dovolj globok žep, da o časti in ponosu ne govorimo.

B. BUDJA

IZ IZLOŽBE UKRADEL URE

METLIKA — Za zdaj še ni znan storilec, ki je v noči na 6. januar vlomil v izložbeno okno urarske delavnice Marka Blaževića na metliškem trgu in oškodoval lastnika za najmanj 50.000 din. Iz izložbe so namreč izginile tri moške ure, poleg tega pa je na oknu povzročeno za 15.000 din škode.

Z NOŽEM POŠKODOVAL BRATA

METLIKA — Miličniki iz Metlike so morali 2. januarja resneje presodovati. Do iztrežnitve so pridržali 58-letnega Stanislava Maceleta iz Zemlja, ki se je doma prepiral s 7 let mlajšim bratom Julijem. Prepir se je kmalu sprevrgel v pretep, med katerima je Julij z nožem zabodel brata v roko. Oba čaka pot pred sodnike; zoper Julija bo podana kazenska ovadba, Stanislav pa bo moral pred sodnika za prekrške.

ZAKLUČEK 23. DELAVSKIH ŠPORTNIH IGER OBČINE KRŠKO — Na svečanem zaključku DŠI 84 v Delavsko kulturnem domu Edvarda Kardelja v Krškem so 19. decembra podelili pokale, diplome in priznanja najboljšim ekipam in posameznikom. Največ so jih dobili delavci Celuloze. Prireditev so popestrili citraši s Senovega. (Foto: P. P.)

PRIZNANJA ŠPORTNIKOM ZA LANSKE DOSEŽKE — Zadnje dni lanskega leta so v novomeški športni dvorani podelili priznanja za najboljše športne dosežke v letu 1984, hkrati pa tudi bronaste, srebrne in zlate Bloudkove značke. Na posnetku vidimo Ivana Turka, ki prejema iz rok predsednika novomeške TKS Jožeta Vidmarja bronasto Bloudkovo priznanje za prispevek k razvoju kolesarstva v Novem mestu. (Foto: B. B.)

V soboto poln izkupiček

Novoles v Škofji Loki boljši od Lokainvesta (71:69), Novomeščanke pa doma od Kladirarja (69:64)

NOVO MESTO — Resda so Novomeščanke na srečanje 7. kola I. slovenske košarkarske lige odptovalne na Jesenice že vnaprej sprizajznjene s porazom, vendar je razplet pokazal, da bi lahko z malo več sreče celo presenetile domačo vrsto, ki trenutno skupaj z Mengšem in Ilirijo vodi na lestvici. Šele zadnje minute, v katerih novomeške košarkarice zares niso imele športne sreče, so prinesle tesno zmago domačink s 83:78 (38:38).

Dobra igra in pa dejstvo, da jih je v soboto doma čakalo eno odličnih srečanj v borbi za 4. mesto na lestvici, je igralam trenerja Šveta vilo voljo, da so zagrizno vadile tudi med novoletnimi prazniki. Uspeh ni izostal. V soboto so po ogorčeni borbi v športni dvorani pod Marofom ugnale ekipo Kladirarja, bivše zvezne ligašice, z 69:64 (34:38). Celjanki so v prvem polčasu igrali zelo dobro, medtem ko je pri Novomeščankah precej odpeval skok pod košema. Nadaljevanje je prineslo precej drugačno podobo na parketu. Gostiteljice so z zbrano igro

dosegle dragoceno zmago, ki jim bo ob uspehu v zadnjem kolu prvega dela proti Cimosu v Divači prinesla kar 4 točke prednosti pred petouvrščeno vrsto Maribora. Koše so v soboto dosegle: Avguštin 14, Gal 2, Dragman 2, Smrke 2, Šrebrnjak 19, Bunc 26, Vesel 2, Adamič 2.

S še večjo težavo pa so košarkarji Novolesa v 10. kolu opravili v Škofji Loki z zadnjejuvrščenim Lokainvestom. Tesna zmaga 71:69 (43:26) je pravzaprav presenečenje, saj so Novomeščani ekipa, ki sodi v gornji del lestvice. Kot kaže, so novolesovci domačine podcenjevali, zlasti ko so v prvem delu vodili že s 17 točkami razlike. Drugi polčas je prinesel veliko bolj razburljivo igro, zlasti v zadnjih minutah, ko so gostitelji visoko prednost gostov zmanjšali na komaj 2 točki. Takrat je Peljhan nepravilno zaustavil domačega igralca in sodnika sta mu prisodila osebno napako. Na srečo gostitelji pri prostih metih niso bili natančni in točki sta tako zasluženju odšli v Novo mesto.

Novoles: Peljhan 12, Cerkovnik 10, Lalič 11, Bajc 6, Kek 20, Župevec 10, Plantan 2.

Po 10. kolu so Novomeščani z 12 točkami na 5. mestu, v soboto pa igrajo doma z ekipo Jeklotehne Branika.

B. B.

šport

Priznanja za dosežke v telesni kulturi

Na slovesnosti v športni dvorani 66 nagrajencev

NOVO MESTO — Poročali smo že, da so v novomeški športni dvorani pred dnevi podelili priznanja, ki jih je za dosežke v lanskem letu prejelo 32 športnikov, ob tem pa je bilo podeljenih še 18 bronastih Bloudkovih značk, 12 srebrnih in tudi 4 zlate.

Bronasta priznanja Stanka Bloudka so prejeli: Polde Bučar, Jože Blažič, Franc Berger, Miro Jasnić, Jože Kegljevič, Lojze Medle, Stana Molan, Jože Medle, Janez Pezelj, Slavoljub Popadič, Jože Pučelj, Rudi Skobe, Miran Štih, Marko Švent, Slavko Štepec, Tatjana Šoško, Ivan Turk in Jože Turk. Podeljenih je bilo 12 bronastih značk Stanka Bloudka, ki so jih prejeli: Franc Židanc, Roman Zelnic, Tone Vesel, Jože Pečnik, Cveto More, Bruno Koprivnik, Vida Kulovec, Alojz Jožef, Jože Golob, Matevž Franko, Matevž Aš in ŠSD Gimnazija iz Novega mesta. In še imena nagrajencev, ki so prejeli zlato Bloudkovo priznanje: vojašnica Milana Majna za večletno uspešno sodelovanje, TVD Partizan iz Straže za 60 let uspešnega širjenja telesne kulture med krajinami, ŠSD Pionir iz SGP Pionir za 30-letno uspešno delo na področju športne rekreacije in Boštjan Japelj za prav tako uspešno delo in širjenje zavesti o telesni kulturi.

SMUČARSKI AVTOBUSI ŽE VOZIJO!

NOVO MESTO — Včeraj so iz Novega mesta proti Črmošnjicam odpeljali prvi smučarski avtobusi, ki jih je v sodelovanju z Gorjanci pripravila turistična agencija Globtour. Avtobusi vozijo vsak dan z avtobusne postaje mimo Plave lagune ter iz Kandije izpred hotela. Odhodi so ob 8., 10., 12. in 13. uri.

ZAKLUČEK ALPINISTIČNE SEZONE

NOVO MESTO — Sredi decembra so novomeški alpinisti zaključili lansko bogato sezono. Omenimo samo, da je bilo lani preplezanih kar 275 smeri, predvsem tistih z večjo težavnostno stopnjo, opravljenih pa je bilo tudi nekaj težkih turnih smukov. Zapišimo še, da je postal novi načelnik odseka Bojan Kovač, njegov namestnik pa Janez Zeleznik. Novomeške alpiniste čaka letos še posebej naporna sezona, v kateri je dan daleč največji poudarek odpravi na Norveško in praznovanju 10-letnice organiziranja alpinizma na Dolenjskem.

»Babica« z modro uniformo

Dušan Slak, Borut Novak in Borut Likar o delu v milici — Po sili razmer porodničar — Urjenje komandosov za akcije v nenadnih razmerah

Dušan Slak, Borut Novak in Borut Likar niso naključno naši današnji sogovorniki. Ne le, da je vsem trem skupno to, da nosijo modro uniformo, pač pa so vsi trije tudi uspešno končali Kadetsko miličniško šolo v Tacnu in kasneje vsak po svoje poskrbeli za uresničitev svojih poklicnih želja in ambicij. Naj bo zatorej naslednjih nekaj vrstic v spodbudo tistim, ki morda še omahujejo pred življenjsko odločitvijo. Sicer pa bodo vrata kadetske šole v Tacnu tja do konca marca odprta za vse tiste, ki žele v letošnjem šolskem letu prvič prestopiti njen prag in po štirih letih šolanja obleči modro uniformo. Šolanja, ki ima nekaj svojih posebnosti ne samo zato, ker je kadetom zagotovljeno brezplačno bivanje v domu, uporaba učnih pripomočkov in še česa, ampak tudi zato, ker imajo gojenci v tem času organiziran plavalni tečaj na morju, smučarski tečaj na Krvavcu, zagotovljeno udeležbo na vsaj eni delovni akciji, v času šolanja opravijo vozniški izpiti A in B kategorije in odslužijo vojaški rok, da ne naštevamo vsega. Šolanja pač, ki na široko odpira vrata v prihodnost tudi najbolj ambicioznim.

Dušan Slak: »V uniformi sem celo pomagal pri porodu.«

Leto bo, kar je Dušan Slak prevzel mesto komandirja oddelka postaje milice v Dolenjskih Toplicah. »Kadetsko šolo v Tacnu sem končal pred šestimi leti, nato odslužil pripravniški staž na novomeški postaji milice in se prvič samostojno v modri uniformi pojavil na magistralni cesti Ljubljana-Zagreb. Dogodkov iz teh nekaj let dela je mnogo, najbolj pa se mi je vtisnilo v spomin, ko sem posili razmer postal babica pri porodu.

Ob magistralni cesti smo na parkirišču našli osebni avto, ki po takrat veljavnem sistemu »par-nepar« s svojo registrsko številko ne bi smel na cesto. Pogledali smo vanj in tam našli žensko, ki je pojasnila, da jo mož pelje v brežiško bolnišnico roditi, med potjo pa sta ostala brez bencina. Mož je odšel po gorivo, ona pa ga sedaj čaka. Ker smo videli, da žensko že grabijo porodni krči, smo jo urno naložili v naš avto in odbrzeli proti Brežicam. Bilo pa je že prepozno. Kmalu je bila naša posadka v avtomobilu številčnejša za zdravega otroka.

Dušan pravi, da mora biti miličnik zmeraj pripravljen na vse, celo na kaj takšnega. Po dveh letih službovanja na magistralki se je preselil k splošnemu kriminalu, postal pomočnik vodje varnostnega okoliša,

lanskega marca pa odšel za komandirja v Dolenjske Toplice. »Življenje v uniformi ti prinaša veliko novih spoznanj. Eno takih je bilo tudi to, da znanja ni nikoli preveč. Sedaj sem malo pred koncem 1. letnika na ljubljanski višji upravni šoli — na smeri za notranje zadeve. Šolanje v Tacnu mi je dalo dovolj trdne osnove za uspešen študij ob delu.«

Borut Novak je v Novo mesto prišel pred tremi leti, potem ko je pripravniški staž po končani šoli v Tacnu odslužil v Grosupljem. »Moje

Borut Novak: »Dobro, da so nas že v šoli navadili na najhujše.«

delovno mesto je magistralka med Zagrebom in Ljubljano. Na srečo so nas že v šoli dovolj pripravili na mnoge tragične, včasih prav grozne prizore, ki jim tukaj sedaj domala vsakodnevno zrem v oči. Toliko izkušnje sem si doslej na tej cesti že pridobil, da lahko rečem, da je tolikšno število smrtnih nezdod nesrečen splet napak voznikov in zastarele ceste, ki včasih sama silijo k nepremišljenemu ravnanju.

Navzlic zahtevnemu in mučnemu delu pa Novak uspešno uresničuje željo, ki si jo je zastavil takoj po končani šoli v Tacnu: danes je že pred koncem II. letnika na višji pravni šoli v Mariboru.

Biti komandos, je ena številnih neizpolnjenih želja prenekaterega otroštva. Biti nenehno v akciji, imeti opravka z najsodobnejšo tehniko,

delati tisto, kar lahko vidiš le na televiziji. Borut Likar je vse to sam občutil, a ne naključno, kajti modra uniforma je že kar posebnost njegove družine.

Po končani kaletski šoli v Tacnu je nekaj časa služboval kot miličnik, vmes pa je oddal prošnjo za vojaško akademijo v Beogradu. Zaradi ostrih pogojev so bili takrat izbrani le štirje, po končanem pregledih se je njihovo število zmanjšalo na tri, akademijo pa sta končala vsega dva. In kaj je Likarju prinesla ta

Borut Likar: »Pod šotiri smo spali tudi pri minus 24 stopinj Celzija.«

akademija? »Ko sem leta 1977 končal šolanje, je bilo moje področje dela vezano zgolj na posebne naloge v milici. Bil sem inštruktor za usposabljanje starešin, vodil sem pokazne vaje, uril posebne enote. To delo se ne meni za vremenske ali druge pogoje, kot jih tudi sovražnik ne izbira. Pod šotiri smo spali pri minus 24 stopinj Celzija, v tem času sem, le v ilustracijo, vrgel kakih 300 ročnih bomb, iztrežil 150 tromblonskih min, leta 1981 pa sem postal komandir čete za posebne naloge v sklopu zaščitne milice v Ljubljani. V svojih vrstah smo združevali skupine za potapljanje, pirotehniko, ostrotrelec, usposabljali ljudi za delo ob raznih nenadnih dogodkih, kot so ugrabitve oseb, diverzantske akcije, da ne naštevamo vsega. Zadnje dni decembra sem vodil tudi akcijo iskanja takrat še neznanu kam izginulega trupla Nede Schoeppl iz Gracarjevega turna.

Sicer pa bi lahko našteval v nedogled. Vsako delo je bilo po svoje zanimivo, pestro, veliko je tudi zahtevalo, a dragoceni spoznanj, življenjskih naukov in resnic, ki ti jih daje, ne more odtehati nobena druga stvar. Modri uniformi moraš biti zapisan z ljubeznijo. — B. BUDJA

BRATOŽEVA IN LUKANOVA V REPREZENTANCI SRS

NOVO MESTO — Mlada in obetavna novomeška košarkarska vrsta je dobila te dni novo priznanje: Mojca Bratož in Alenka Lukan sta namreč pozvani v pionirsko košarkarsko reprezentanco SRS, ki se bo od 17. do 20. januarja pripravljala v Novi Gorici in opravila tudi pregledni trening. Za pomožnega trenerja te reprezentance je bil izbran trener novomeških košarkaric Andrej Švent.

Prehodni pokal strelcem iz SGP Pionir

NOVO MESTO — Športno društvo 13. maj iz UNZ Novo mesto je pred nekaj dnevi pripravilo tradicionalno strelsko tekmovanje v spomin na nekdanjega aktivnega člana strelske družine Stojana Kranjca. Sobotnega tekmovanja se je udeležilo 11 ekip, prehodni pokal pa je pripadel SD Pionir iz Novega mesta.

Rezultati, ekipno: SD Pionir 508 krogov, SD Krka 504, PM Novo mesto 501, UNZ Novo mesto 471, SD Iskra 456, PPM Novo mesto 446, Društvo upokojencev 442, Gimnazija 421, SD IMV 397, Zaporci 384 in JLA 336, posamezno: Bele (SD IMV) 178, Berlan (SD Iskra) 175, Hribar (PM Novo mesto) 174 itd., članice in mladinke: Kos (SD Pionir) 171, Fabjan 167, Bučar (obe UNZ Novo mesto) 162 itd.

BALKOVEC IN BREZOVAR

NOVO MESTO — Po štirih odigranih kolih letošnjega šahovskega prvenstva novomeške občine na katerem sodeluje 14 šahistov, vodita Blakovec in Brezovar s po 3 točkami in eno nedokončano partijo, sledijo pa Komelj in Vene 2,5, Bedič in Pučelj 2 (1) itd.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 11. I.

8.55 ZIMSKI ŠOLSKI SPORED
10.30 POROČILA
10.35 ZIMSKI ŠOLSKI SPORED
17.20 — 23.30 TELETEKST
17.35 POROČILA
17.40 ŠOLA ZA JUNAKE: Gavroche, otroška serija TV Beograd
17.55 ZA MANO, MULCI, madžarska mladinska nadaljevanka
18.25 OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA
18.40 OTROŠKE NALEZLJIVE BOLEZNI: Zdravljenje, preprečevanje in povečevanje odpornosti, izobraževalna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 VČERAJ ZA JUTRI: Zgodovinski mejnik, dokumentarna serija
20.35 NE PREZRITE
20.50 S. Sheldon: BES ANGELOV, ameriška nadaljevanka
Kratka nadaljevanka je nastala po romanu uspešni ameriškega pisatelja Sidneya Sheldona, ki je prevedena tudi v sloveščino. Zgodba, kisojsnema v Acapulcu, Parizu in New Yorku, je sodobna, napeta, vznemirljiva, malo romantična, pleče pa se okrog mlade, privlačne pravnice Jennifer, ki uspeva v poklicu, hkrati pa se zaplete v mreže dveh moških: eden je moški njenih sanj, neustrašen in zapeljiv, drugi je moški njenih želja, šarmanten in ugajen, pred njim je politična kariera, a je oženjen...
21.40 DNEVNIK
21.55 ZBOM, LEPOTICA MOJA, ameriški film

DRUGI PROGRAM

17.10 Test — 17.25 Dnevnik — 17.45 Majske igre — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.50 Svetovni pokal v smučanju: slalom (2) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Iz koncertnih dvoran — 21.50 Brez prič (sovjetski film)

TV ZAGREB

8.35 zimski šolski spored — 10.30 Poročila — 10.35 Zimski šolski spored — 14.00 Zimski šolski spored, 17.20 Video strani — 17.30 Poročila — 17.35 TV koledar — 17.45 Majske igre — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Gangsterska kronika (TV nadaljevanka) — 21.00 Večer z big bandom RTV Ljubljana — 21.45 Dnevnik — 22.00 Kultura srca

SOBOTA, 12. I.

7.45 — 14.00 in 15.25 — 22.55 TELETEKST
8.00 POROČILA
8.05 DEČEK Z ZELENI MI PRSTI
8.20 DOMIŠLJIJA JE POVSODDOMA: Antišola
8.35 PISANI SVET: Kresovanje
8.55 MITI IN LEGENDE — Egipčanski miti: Mit o nastanku sveta
9.10 PEŠEC V AVTU, otroška serija
9.40 ORODJA PRIHODNOSTI: Umetna inteligenca, izobraževalna oddaja
10.10 CUDEŽI NARAVE: Pleme Jagua, kanadska poljudnoznanstvena serija
10.30 VČERAJ ZA JUTRI: Obzorja leta 1947, dok. serija
11.00 SPOZNANO, NEZNANO, oddaja o znanosti
12.10 Kitzbuehel: SVETOVNI PO-

KAL V SMUČANJU — SMUK (M), prenos
15.40 POROČILA
15.45 CHAPLIN: Parada Charlieja Chaplina, ameriška nanizanka
17.00 PJ v KOŠARKI — ZADAR: ŠIBENKA, prenos
18.30 OBISKUJEMO SLOVENSKE MUZEJE IN GALERIJE: Narodna galerija Ljubljana, dokumentarna serija
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 SVETNIKOVO MAŠČEVANJE, angleški film
Točrat Simon Templar obračunava z italijansko mafijo. Ko zasleduje morilce ameriškega bančnega uslužbenca, seže v sam vrh sicilijanske mafije. Svetnik obračuna z mafijo na eleganten način.
21.40 ZRCALO TEDNA
22.00 MOJE PESMI — MOJI PRIJATELJI, zabavna glasbena oddaja TV Sarajevo
22.50 POROČILA

DRUGI PROGRAM

13.25 Nahla (1. del alžirskega filma) — 14.55 Otroška predstava — 15.55 Čedomir Ilić (TV nadaljevanka) — 17.00 Filmovnica — 17.30 Družba Petra Kvržica (jugosl. mlad. film) — 19.00 Novosti glasbene produkcije — 19.30 Dnevnik — 20.00 Rock maraton — 20.30 Človek in čas — 21.00 Poročila — 21.05 Športna sobota — 21.30 Slavni zdravniki bolnišnice Charité (vzhodnonemška nadaljevanka) — 23.00 TV galerija

TV ZAGREB

8.55 Zimski šolski spored — 10.30 Poročila — 12.10 Kitzbuehel: Svetovni pokal v smučanju — smuk (m) — 15.45 Sedem TV dni — 16.15 Narodna glasba — 16.45 Poročila — 16.50 TV koledar — 17.00 Košarka Zadar: Šibenka — 18.30 Živeti z naravo — 19.30 Dnevnik — 20.00 California kid (ameriški film) — 21.35 Dnevnik — 21.50 Pred polnočjo

NEDELJA, 13. I.

8.05 — 22.15 TELETEKST
8.20 POROČILA
8.25 ŽIV ZAV, otroška matineja
9.15 ZA MANO, MULCI, ponovitev madžarske mladinske nadaljevanke
9.45 CIGANI IVANOVIĆI, 1. del glasbene oddaje TV Novi sad
10.25 Kitzbuehel: SVETOVNI POKAL V SMUČANJU — SLALOM (M), prenos 1. teka
11.15 PARK AVENIJA 79, ameriška nadaljevanka
12.55 Kitzbuehel: SVETOVNI POKAL V SMUČANJU — SLALOM

(M), prenos 2. teka
14.00 625. oddaja za stik z gledalci
14.40 POROČILA
14.45 G. Stefanovski: NAŠA LETA, nadaljevanka TV Skopje
15.35 VISOK PRITISK, zabavno-glasbena oddaja TV Koper
16.30 JEZABEL, ameriški film
18.10 TV KAVARNA
19.10 RISANKA 19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 INŠPEKTOR VINKO, nadaljevanka TV Zagreb
21.10 ŠPORTNI PREGLED

21.40 BESEDA DA BESEDO, televizijski intervju
22.10 POROČILA

DRUGI PROGRAM

15.30 Glasbeno popoldne — 17.00 Rokomet Metaloplastika: Steaua — 18.25 Glasbena akademija vam predstavlja — 18.40 Izviri — 19.10 Prometni krog — 19.30 Dnevnik — 20.00 Režija Shirley Clark — 20.40 Včeraj, danes, jutri — 21.00 TV kinoteka: Moj mož Godfrey (ameriški film)

PONEDELJEK, 14. I.

9.00 ZVERINICE IZ REZIJE: Volk brani kokoši pred lisico
9.20 JAPONSKE PRAVLJICE: Lovca na race
9.35 PISANI SVET: Hitrost
10.05 OTROŠKA ZABAVNA PESEM
10.35 PRED IZBIRO POKLICA: Poklici v železniškem gospodarstvu
11.00 DEČEK IN DEKLICA, 1. del poljske otroške nadaljevanke

17.20 — 22.15 TELETEKST
17.35 POROČILA
17.40 OTROŠKA TELEVIZIJA: Zelena oddaja
18.10 DOMIŠLJIJA JE POVSODDOMA: Prebesedimo besede
18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.45 POP GODBA: Srp
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 D. du Maurier: SESTRICNA RAHELA, angleška nadaljevanka
21.00 AKTUALNO: Mode ne krijajo le škarje
22.00 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.30 Beograjski TV program — 19.00 Športni grafikon — 20.00 Znanost — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.10 Dinastija — 22.00 Zabava vas Toto Cotugno

TOREK, 15. I.

8.35 ZVERINICE IZ REZIJE: Grdina v lisici hišici
8.55 JAPONSKE PRAVLJICE: Čelist Goshu
9.15 PISANI SVET: Laž
9.55 Adelboden: SVETOVNI POKAL V SMUČANJU — VELESALOM (M), prenos 1. teka
11.15 SLOVENSKI VENČEK
11.45 PRED IZBIRO POKLICA: Oficir v kopenski vojski
12.15 DEČEK IN DEKLICA, 2. del poljske nadaljevanke
13.25 Adelboden: SVETOVNI POKAL V SMUČANJU — VELESALOM (M), prenos 2. teka
15.40 — 22.20 TELETEKST

15.50 POROČILA
16.05 SVETOVNI POKAL V SMUČANJU — VELESALOM (M), posnetek iz Adelbodna
17.25 POROČILA
17.40 PEDENJŽEP
18.10 MITI IN LEGENDE — Egipčanski miti: OZIRIS IN IZIDA
18.25 DOLENJSKI OBZORNIK
18.40 SANJE NEKEGA PESNIKA, glasbena video oddaja TV Sarajevo
19.10 RISANKA
19.55 VREME
19.30 DNEVNIK 19.55 VREME 20.00 TUJCA, švedska drama
Drama prikazuje problem čilenskih beguncev, ki so po padcu Allendeja množično prihajali na Švedsko. V ospredju je mlada Anna Maria, ki

pride s sinom v deželo, popolnoma drugačno od njene domovine. Bivša čilenska učiteljica mora v novi domovini spremeniti poklic in postane streljica na domu pri starih ljudeh, eni razumejo njen položaj begunke, drugi pa jo kot tujo zapostavljajo.
20.55 ZREBANJE LOTA
21.00 INTEGRALI, oddaja o kulturi
22.15 POROČILA

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Pisani avtobus — 18.15 Odrpta knjiga — 18.45 Zeleli ste, pogledajte — 19.30 Dnevnik — 20.00 Top lista nadrelistov — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Revolucija, ki traja — 21.50 Izobraževalna oddaja

SREDA, 16. I.

9.00 ZVERINICE IZ REZIJE: Kako se je lisica naučila leteti
9.20 JAPONSKE PRAVLJICE: Bremenski muzikantje
9.35 PISANI SVET: Krila
10.10 TAM OB OGNJU NAŠEM, glasbena oddaja
10.40 PRED IZBIRO POKLICA: Poklici v kemijski industriji
11.01 DEČEK IN DEKLICA, 3. del poljske nadaljevanke
17.20 — 23.15 TELETEKST
17.35 POROČILA
17.40 B. Jurea: BELI KONJIČ, 2. del

predstave Lutkovnega gledališča
18.00 ANDROKLES IN LEV, 2. del predstave Slovenskega mladinskega gledališča
18.25 OBALNO — KRAŠKI OBZORNIK
18.40 RAČUNALNIŠTVO: Korak za korakom, angleška dokumentarna serija
19.05 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 MEDNARODNA OBZORJA: Jordanija
20.45 MAJHNE SKRIVNOSTI VE-

LIKIH KUHARSKIH MOJSTROV
20.50 Film tedna: RDEČI KROG francoski film
23.00 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

17.25 Dnevnik — 17.45 Merlin — 18.15 Tokovi samoupravljanja — 18.45 KUD Blagoje Parović iz Gajdobre — 19.30 Dnevnik — 20.00 Resna glasba — 20.50 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Dokumentarna oddaja — 21.50 Sejem jazza

ČETRTEK, 17. I.

9.00 ZVERINICE IZ REZIJE: Volk je delal za lisico
9.20 JAPONSKE PRAVLJICE: Grdi raček
9.40 PISANI SVET: Po svoje smo se igrali
10.10 PEDENJŽEP
10.40 PRED IZBIRO POKLICA: Poklici v PTT prometu
11.10 DEČEK IN DEKLICA, 4. del poljske nadaljevanke

17.20 — 22.20 TELETEKST
17.35 POROČILA
17.40 DEČEK Z ZELENI MI PRSTI, animirana serija
17.55 PORTRET PESNIKA KAJETANA KOVIČA
18.20 VIDEO SPOT: Maček Muri
18.25 NOTRANJSKI OBZORNIK
18.40 SPET DOMOV, dokumentarna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.05 TEDNIK
21.10 L. Visconti — E. Mediolli: LU-

DWIG, italijanska nadaljevanka
22.05 DNEVNIK

DRUGI PROGRAM

16.25 Smučajmo vsi — 17.25 Dnevnik — 17.45 Jelenček — 18.15 Znanost — 18.45 TV plošča: Džani Maršan — 19.30 Dnevnik — 20.00 Šest čevljev zemlje (zahodnonemška nanizanka) — 20.55 Poročila — 21.00 Umetniški večer

Na podlagi 136. člena zakona o davkih občanov (Uradni list SRS št. 44/82) in odlokov o davkih občanov izdajajo uprave za družbene prihodke občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje

POZIV

k vložiti napovedi za odmero davkov občanov

za leto 1984 za zavezanca, katerim se odmerjajo davki po preteku leta
in za leto 1985 za zavezanca, katerim se odmerjajo davki vnaprej za tekoče leto.
Napoved je treba vložiti do vključno 31. januarja 1985.

Napoved za odmero davkov morajo vložiti:

Za leto 1984

1. Zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti in zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti, ki občasno dosega dohodek z opravljanjem dejavnosti, ki s predpisi niso prepovedane, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1984;
2. zavezanci davka od dohodka iz poklicnih dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1984;
3. zavezanci davka od dohodka iz avtorskih pravic, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1984;
4. zavezanci davka od dohodka iz premoženja in premoženjskih pravic, o dohodkih, doseženih v letu 1984. Pod navedeno obliko davka spadajo tudi dohodki, doseženi z oddajanjem stanovanjskih ali poslovnih prostorov, garaž in počitniških hiš v najem, ter dohodki od podnajemnin, dohodki od oddajanja opremljenih sob pa le, če doseženi dohodek presega vsoto, določeno po občinskem odloku;
5. zavezanci davka od skupnega dohodka občanov o dohodkih, prejetih v letu 1984. Napoved morajo vložiti občani, katerih skupen čisti dohodek v letu 1984 presega 742.080 dinarjev.

Napoved vložijo:

- zavezanci iz 1. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju je poslovni prostor, ostali zavezanci, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani,
- zavezanci iz 2. in 3. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani,
- zavezanci iz 4. točke, če gre za dohodek iz nepremičnin, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju nepremičnina leži, če gre za dohodek od premičnin, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče,
- zavezanci iz 5. točke pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju so imeli v letu 1984 najdalj stalno prebivališče.

ZA LETO 1985

1. Zavezanci davka od dohodka iz gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1985,
2. zavezanci davka od dohodka iz poklicnih dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1985.

Napoved vložijo:

- zavezanci iz 1. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju je poslovni prostor, ostali zavezanci, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani,
- zavezanci iz 2. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani.

Napoved za odmero davkov je treba vložiti na predpisanem obrazcu, ki se dobi pri upravi za družbene prihodke občine. Pozivamo zavezanca, da napovedi vložijo v roku, določenem v tem pozivu, ker bo za nepravočasno vložitev napovedi odmerjeni davek povečan za 10% oziroma najmanj 200 dinarjev, zavezancem, ki ne vložijo napovedi, pa za 20% oziroma najmanj 400 dinarjev.

UPRAVE ZA DRUŽBENE PRIHODKE
Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje
11/1—2—85

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

TUDI TO JESEN IN ZIMO VAS KOMPAS JUGOSLAVIJA IN JAT AIRLIFT VABITA ZA ZMERNE CENE PO SVETU.

PREDNOST TEH POTOVANJ JE UPORABA JATOVIH REDNIH LINIJ, KAR ZAGOTAVLJA ODHOD ŽE PRI ZELO MAJHNEM ŠTEVILU PRIJAVLJENIH POTNIKOV.

IN KAM VAS VABIMO? NAJ NAŠTEJEMO LE NEKAJ DEŽEL: TUNIS, EGIPT, MALTA, ŠPANIJA, PORTUGALSKA, TURČIJA, ANGLIJA, GRČIJA, FRANCIJA, SINGAPUR, INDONEZIJA, ZDA ITD.

KDAJ? ZA KOLIKO ČASA IN PO KAKŠNI CENI? TA ODGOVOR IN OSTALE PODROBNOSTI BOSTE DOBILI V VSEH POSLOVALNICAH KOMPAS!

822/52—84

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO 110 DIN ZA KG
TER OSTALE KOŽE PO UGODNIH CENAH

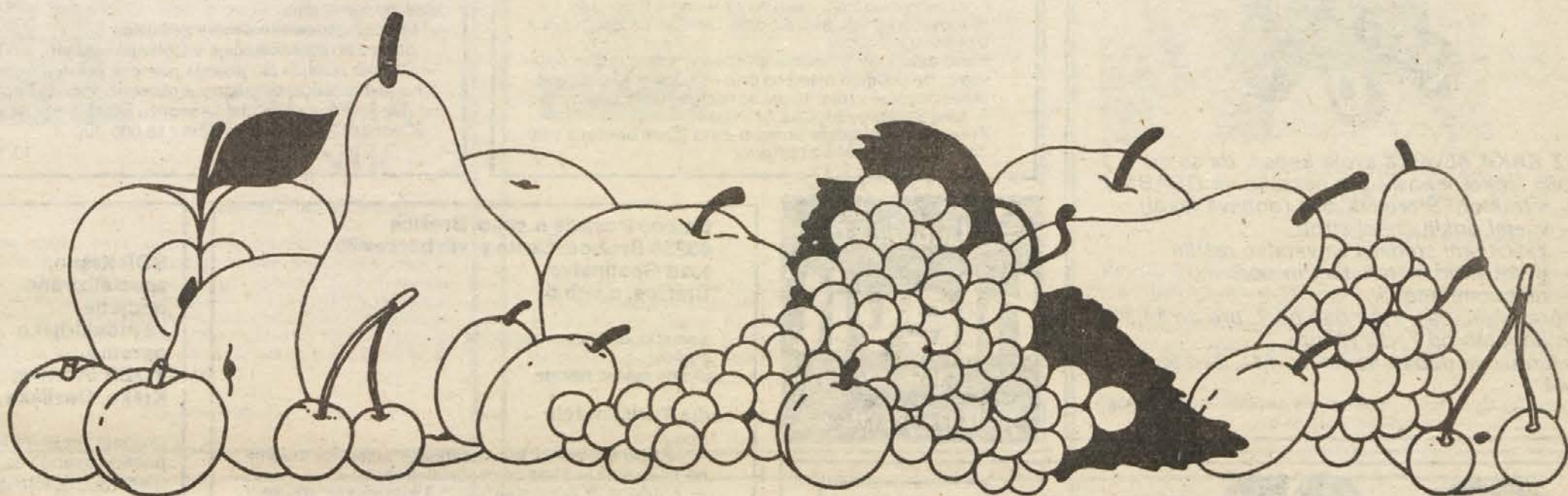

Osnovna šola
Stari trg ob Kolpi
razpisuje
prosta dela in naloge

čistilke in kuharice
z začetkom delovnega razmerja 1. februarja ali po dogovoru.
Prijava pošljite Osnovni šoli Stari trg ob Kolpi do 20. januarja 1985.
9/1—2—85

Fructal čestita naravi za zdrave sadove in želi uspešno sodelovanje tudi v letu 1985.

FRUCTAL
v sodelovanju z naravo

arm dolo

»Novoles«, lesni kombinat Novo mesto — Straža, n.sol.o. tozd Žaga, Straža

Delavski svet tozd
razpisuje dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili
in odgovornostmi

vodja proizvodnje žagalnice

pod naslednjimi pogoji:

- višja šola lesne smeri, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj ali z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del in nalog
- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- osebnostne lastnosti, določene v družbenem dogovoru o izvajanju kadrovske politike v občini Novo mesto

Kandidati lahko oddajo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov:
Novoles, lesni kombinat, kadrovska socialna služba,
68351 Straža
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 60 dneh po končanem zbiranju vlog.

2/1—2—85

Zdravstveni center Dolenjske tozd Splošna bolnišnica Novo mesto

objavlja
prosta dela oz. naloge

več bolniških strežnic

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
— da imajo končano osemletko
Delovno razmerje je za nedoločen čas, s posebnim pogojem:
3-mesečno poskusno delo.
Kandidati naj pošljejo pisne prijave ali pa se zglasijo osebno na razgovor v 8 dneh po objavi v kadrovski službi,
ZCD Partizanska 27, III. nadstropje.
O odločitvi bomo kandidate obvestili v 8 dneh po sklepu komisije za delovna razmerja.

8/1—2—85

»Novoles«, lesni kombinat Novo mesto — Straža, n.sol.o. tozd Bor, Krško

Komisija za delovna razmerja
objavlja
prosta dela in naloge

kuharice — servirke

pod naslednjimi pogoji:

- končana osnovna šola, 6 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
 - opravljeni živilski pregled
 - vozniški izpit B kategorije
- Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas in s 45-dnevnim poskusnim delom
Kandidati lahko oddajo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:
Novoles, lesni kombinat, tozd Bor, Krško
Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po končanem zbiranju vlog.

3/1—2—85

M metalna

strojgradnja, konstrukcije in montaža, n.sol.o. Maribor tozd Tovarna gradbene opreme Senovo, n.sol.o.

vabi
k sodelovanju delavce
za opravljanje prostih del in nalog

1. specialno rezkanje I. stopnje — 1 oseba
2. rezkanje II. stopnje — 1 oseba

Pogoji:

- Pod 1: — delavec tehnične smeri s srednjo ali poklicno šolo, 2 oz. 4 leta delovnih izkušenj, poskusno delo traja 90 dni.
 - Pod 2: — KV delavec kovinske stroke, 2 leti delovnih izkušenj, pred sprejemom v delovno razmerje se opravi predhodni preizkus strokovnih in drugih delovnih sposobnosti.
- Izbrana delavca bosta združila delo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Pisne prijave o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov:
Metalna — tozd Tovarna gradbene opreme, Senovo,
Titova cesta 106.
Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 45 dneh po objavi.

7/1—2—85

Srednja šola kovinarske in elektrotehnične usmeritve Krško, p.o., Krško, Hočevarjev trg 1

Komisija za medsebojna delovna razmerja
razpisuje prosta dela in naloge za:

- 1.) enega učitelja teoretičnih predmetov — strojne stroke, za nedoločen čas
- 2.) enega učitelja telesne vzgoje in zdravstvene vzgoje, za določen čas
- 3.) enega učitelja praktičnega pouka — elektronika, za nedoločen čas
- 4.) enega učitelja praktičnega pouka — energetika, za nedoločen čas

Kandidati pod točko 1. in 2. morajo imeti ustrezno visoko izobrazbo.

Kandidati pod točko 3. in 4. morajo imeti ustrezno višjo izobrazbo in najmanj tri leta ustreznih delovnih izkušenj. Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili o izbiri v petnajstih dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

4/1—2—85

Svet Delovne skupnosti skupnih služb SIS občine Trebnje

razpisuje
prosta dela in naloge

1. pravnega svetovalca za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pogoj: visoka izobrazba pravne smeri

2. strokovnega delavca za TKS in referenta za upravne zadeve za SKIS in SSS za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pogoji: Višja pravna ali upravna šola ter aktivno sodelovanje na področju športa in tri leta delovnih izkušenj

3. administratorja za določen čas (nadomeščanje delavke, ki je na porodniškem dopustu), s polnim delovnim časom.

delovnim časom.

Pogoj: dveletna administrativna šola
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po dnevu objave na naslov: DSSS samoupravnih interesnih skupnosti občine Trebnje, Baragov trg 1, 68210 Trebnje.
Kandidati bodo obveščeni o izbiri 30 dni po končanem roku za prijave.

10/1—2—85

Tovarna celuloze in papirja
Djuro Salaj, Krško

tozd Transport

objavlja
prosta dela oz. naloge za

**pomoč pri izvrševanju premikalnih nalog (pre-
mikač) za 2 delavca za nedoločen čas in za 1 de-
lavca za določen čas**

Pogoji:
— končana OS
— izpit za premikača, kretničarja in zaviralca,
izpit je možno opraviti po nastopu dela
— zaželen periodični izpit iz prometnosignalnega pravilnika
— 6 mesecev delovnih izkušenj
— delo v 3 izmenah
Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrov-
ska služba naše DO 8 dni po objavi. Kandidati bodo o izbiri
obveščeni v roku 30 dni po izteku roka za sprejemanje
prijav.

14/1-2-85

**KZ KRKA obvešča svoje kupce, da se od 1. 1.
1985 lahko neposredno oskrbijo na GRABNU:**
— s traktorji Store 502,504 (dobava takoj)
— vsemi priključnimi stroji
— zaščitnimi sredstvi za varstvo rastlin
— gradbenim materialom in pod.
— umetnimi gnojili.
Obratovalni čas: vsak dan od 7. ure do 14.30
ob sobotah od 7. do 12. ure.
Informacije dobite na tel. 25-141, 21-756 in 21-
544

15/1-2-85

**IGMP Sava Krško
tozd Savaprojekt**

Komisija za delovna razmerja
vabi k sodelovanju

1. dva diplomirana inženirja strojništva
2. diplomiranega inženirja elektrotehnike—
smer energetika
3. diplomiranega ekonomista
4. diplomiranega pravnika

Pogoji:
Pod točko 1:
visoka šola ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj ter
opravljen strokovni izpit
Pod točko 2:
visoka šola ustrezne smeri; zaželeno so delovne izkušnje
na področju investicijskih del
Pod točko 3 in 4:
visoka šola ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj na
področju investicijskih del
Kandidatom pod zap. št. 1 in 2 lahko nudimo kreativno
delo na področju zahtevnega projektiranja orodij,
strojev, naprav, tehnoloških linij in strojnih instalacij,
zaradi tega pričakujemo, da kandidati opredelijo
področje dela, na katerem bi želeli sodelovati.
Če ste pripravljene svoje znanje uporabiti pri opravljanju
navedenih delovnih nalog, vam nudimo:
— organizirano uvajanje v delo
— možnosti za dodatno izpopolnjevanje
— nagrajevanje glede na vrednost sestavljenosti
opravljenih del in nalog, individualno učinkovitost, ini-
ciativnost in inovativnost
— solidno raven družbenega standarda
Izbrani kandidati bodo sprejeti v delovno razmerje za
nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Poskusno delo traja v skladu z zakonom 3 mesece.
Stanovanjsko vprašanje bomo reševali po dogovoru z
izbranimi kandidati.
Kandidate, katere zanima navedeno področje dela, poziv-
amo, da pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnje-
vanju pogojev v roku 15 dni na naslov: IGMP Sava Krško
— tozd Savaprojekt, CKŽ 51, Krško.
Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30
dneh po izteku roka za prijavo.

**SIS ZA KOMUNALNO IN CESTNO DEJAVNOST
ENOTA ZA RAZPOLAGANJE S STAVBNIMI
ZEMLJIŠČI
BREŽICE, Cesta prvih borcev št. 11**

razpisuje

JAVNI NATEČAJ

za oddajo pravice uporabe na stabnem zemljišču za
gradnjo enodružinske stanovanjske hiše v stanovanjski
soseski Trnje, kare Lasič in Kežman.

Na javnem natečaju, ki bo zaključen v petek, 25. januarja
1985, ob 8. uri na sedežu Enote za urejanje in razpolaganje
s stavbnimi zemljišči v občini Brežice, se oddaja pravica
uporabe na stavbnem zemljišču:

1. za gradnjo enodružinske stanovanjske hiše v izvedbi
dvojček na lokacijah št. 64, 65, 66 in 67 v zazidalni soseski
Trnje, kare Lasič. Velikost zemljišča za lokacijo št. 64 je 365
m², za lokacijo št. 65 je 430 m², za lokacijo št. 66 je 490 m² in
lokacijo št. 67 je 650 m². Cena na 1 m² zemljišča je 156 din.
2. Za gradnjo enodružinske vezane stanovanjske hiše na
lokacijah št. 126, 127, 128, 129 in 130 v zazidalni soseski
Trnje, kare Kežman. Velikost zemljišča za lokacijo št. 126 je
440 m², za lokacijo št. 127 je 360 m², za lokacijo št. 128 je
365 m², za lokacijo št. 129 je 370 m² in lokacijo št. 130 je 600
m². Cena za 1 m² zemljišča znaša 156 din.
3. Cena minimalne komunalne opreme v tej soseski znaša
444 din za 1 m² zemljišča.
4. Uporabnik zemljišča plača še naslednje stroške:
— administrativno tehnične stroške enote
— spremembo namembnosti zemljišča
— soglasje za priključek na električno, vodovodno in kana-
lizacijsko omrežje
— stroške geodetske delitve zemljišča
— objavo javnega natečaja v Doljenjskem listu
— stroške zemljiškopravnega prenosa pravice uporabe.
Na javni natečaj se pristopi s pisмено ponudbo do 8. ure
na dan javnega natečaja na sedežu enote v Brežicah.
K ponudbi se položi varščina 15.000 din.

13/1-2-85

Ljubečna Celje
hlevit
tlak za hleve
(063) 33-421, 31-866

**Emona Posavje n.sol.o. Brežice
68250 Brežice, Cesta prvih borcev 35
tozd Gostinstvo
Brežice, o.sub.o.**

Komisija za delovna razmerja
objavlja
prosta dela in naloge

vodja Turist hotela

Pogoji:
— končana srednja šola gostinske smeri ali srednja
hotelska šola in 3 leta delovnih izkušenj
— končana VK gostinska šola in 3 leta delovnih izkušenj
— končana KV gostinska šola in 5 let delovnih izkušenj
— da kandidat ni kaznovan zaradi kaznivih dejanj iz 511
čl. ZZZ
— da ima smisel za delo z ljudmi
— da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti ter
moralno-politične kvalitete
— da pozna predpise in uzance gostinstva, kakor tudi
samoupravne sporazume in družbene dogovore s pod-
ročja gostinstva
— znanje enega tujega jezika
— poskusno delo traja 2 meseca
— za vojaške obveznike odslužen vojaški rok
— delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
— delo se opravlja deljeno po potrebi v dnevem in
nočnem času ter ob nedeljah in praznikih. Kandidati naj
pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v
splošni sektor delovne organizacije Emona—Posavje,
Cesta prvih borcev 35, Brežice, v roku 8 dni.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem
izboru.

6/1-2-85

**SOP Krško,
specializirano
podjetje
za industrijsko
opremo,
TOZD Storitve,
Krško, Gasilska 3**

prodaja na javni licitaciji
poškodovano vozilo
lado 1300 S, leto izdelave
1983.

Začetna cena 180.000,00
din.

Licitacija bo v ponedeljek,
14. 1. 1985, ob 8. uri za
družbeni sektor in ob 9.
uri za zasebni sektor.
Ogled vozila je možen
vsak dan na parkirnem
prostoru SOP Krško,
TOZD STORITVE, Gasil-
ska 3.

18/1-2-85

**ZMAGA METLIŠKIH
KEGLJAČEV**

SEMIČ — Ob črnomaljskem
občinskem prazniku je bil pred dnevi v
Semiču kegljaški turnir. Zmagala je
ekipa Novega mesta s 419 podrtimi
keglji pred Rudarjem 385, Mer-
catorjem 385 in Metliko 370, v
skupnem seštevku pa je zmaga pripa-
dla Metličanom z 2.360 podrtimi
keglji, sledijo pa: Rudar 2.229, Mer-
cator 2.162 in Novo mesto 1.568.

N. G.

**PINOZA KEGLJAČ
LETA**

SEVNICA — Ob koncu lanskega
leta so kegljači KD Rudi Kepa iz Se-
vnice organizirali že 19. prvenstvo dru-
štva, na katerem je zmagal Herjol s
1.673 podrtimi keglji, ob tej priložnosti
pa so naredili tudi obračun lanskega
dela. Ante Glavan je prejel pokal za
lanski najboljši rezultat, ko je v okviru
ligaškega tekmovanja v Krškem podrl
904 keglje, najbolj laskavo priznanje,
naziv kegljača leta, pa je pripadel
Marjanu Pinozi.

J. BLAS

DEŽURNE PRODAJALNE OB SOBOTAH DO 19. URE OD 1. 1. DO 30. 6. 1985

V NOVEM MEŠTU

- MERCATOR TOZD Standard
— Potrošniški center Ločna 5. 1., 16. 3., 1. 6.
— Potrošniški center Zagrebška 12. 1., 23. 3., 8. 6.
EMONA DOLENJKA TOZD ENGRO—DETAJL
— Market Drska 19. 1., 30. 3., 15. 6.
— Samopostrežba pri mostu 26. 1., 6. 4., 22. 6.
— Market Ljubljanska 2. 2., 13. 4., 29. 6.
— Market Ragovska 9. 2., 20. 4.
— Market Cesta herojev 16. 2., 4. 5.
— Market Kristanova 23. 2., 11. 5.
— Samopostrežba Šmihel 2. 3., 18. 5.
KZ »KRKA TOZD OSKRBA
— Blagovnica Žabja vas 9. 3., 25. 5.

V ŠENTJERNEJU

- MERCATOR Blagovnica 5. 1., 19. 1., 2. 2., 16. 2., 2. 3., 16. 3., 30. 3., 13. 4., 4. 5., 18. 5.,
1. 6., 15. 6., 29. 6.
EMONA DOLENJKA MARKET 12. 1., 26. 1., 9. 2., 23. 2., 9. 3., 23. 3., 6. 4., 20. 4., 11. 5.,
25. 5., 8. 6., 22. 6.

V DOLENJSKIH TOPLICAH

- KZ KRKA prod. Vrelci 5. 1., 19. 1., 2. 2., 16. 2., 2. 3., 16. 3., 30. 3., 13. 4., 4. 5., 18. 5., 1. 6.,
15. 6., 29. 6.
MERCATOR — prod. Rog 12. 1., 26. 1., 9. 2., 23. 2., 9. 3., 23. 3., 6. 4., 20. 4., 11. 5., 25. 5.,
8. 6., 22. 6.

V ŽUŽEMBERKU

- E-DOLENJKA prod. Grad 5. 1., 19. 1., 2. 2., 16. 2., 2. 3., 16. 3., 30. 3., 13. 4., 4. 5., 18. 5.,
1. 6., 15. 6., 29. 6.
KZ KRKA prod. Žužemberk 12. 1., 26. 1., 9. 2., 23. 2., 9. 3., 23. 3., 6. 4., 20. 4., 11. 5., 25.
5., 8. 6., 22. 6.

V STRAŽI

- KZ KRKA prod. Straža 5. 1., 19. 1., 2. 2., 16. 2., 2. 3., 16. 3., 30. 3., 13. 4., 4. 5., 18. 5., 1.
6., 15. 6., 29. 6.
EMONA DOLENJKA — MARKET 12. 1., 26. 1., 9. 2., 23. 2., 9. 3., 23. 3., 6. 4., 20. 4., 11.
5., 25. 5., 8. 6., 22. 6.

Trgovine z živili bodo ob delovnih sobotah (5. 1., 2. 2., 16. 2., 16. 3., 6. 4., 25. 5., 1. 6.,
in 15. 6.) odprte do 15. ure, ostale sobote pa do 13. ure.

**GKP Trebnje po sklepu DS
TOZD Gradbeništvo**

razpisuje

javno licitacijo za prodajo osnovnih sredstev izven
uporabe

1. Betonarna Gradis PN 500;
izklicna cena 2.925.740,00;
neizpravna;

Licitacija bo 12. 1. 1985 ob 9. uri v Trebnjem, Kolodvorska
ulica št. 1.

Ogled je možen 12. 1. 1985 od 7. ure dalje.

Pred začetkom licitacije plačajo potencialni kupci
varščino v višini 10% izklicne cene.

Izlicitirano blago mora kupec plačati pred prevzemom
oz. takoj po licitaciji.

Prometni davek plača kupec.

Poleg izklicne cene in prom. davka plača kupec stroške
demonataže.

Po prevzemu kupljenega blaga ne sprejemamo
reklamacij.

19/1-2-85

Vse od temeljev do strehe v prodajalni gradbenega materiala

OPEKARNE ZALOG

NOVO MESTO, tel.: 21-403, 22-291

Sprejemamo naročila za leto 1985!

Zagotavljamo datum dobave opečnih izdelkov lastnega proizvodnega programa listim
kupcem, ki bodo naročili potrebne količine že v decembru 1984 ter do konca januarja 1985.
Priporočamo nakup v naši prodajalni: cement, apno, salonitne plošče, tervol, armaturne
mreže, nosilce, preklade, polnilce itd.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, stare mame in prababice

KATARINE PETROVČIČ

rojene ZAJC
iz Vranovič pri Črnomlju

se iskreno zahvaljujemo sovaščanom, sorodnikom in prijateljem, ki ste nam v teh težkih trenutkih nesebično pomagali, izrazili sožalje in darovali cvetje, ter vsem, ki ste našo pokojno mamo v velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo osebju bolnišnice v Novem mestu, v prvi vrsti dr. Morelovi, dr. Novakovi, dr. Žuniču in dr. Kotarju za požrtvovalno in intenzivno nego bolnice ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je 31. decembra 19:4 za vedno zapustila naša draga mama, babica in prababica

ANGELA JAKLIČ

iz Dol. Straže

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrekli sožalje, pokojno spremili na zadnji poti, podjetju Novoles TOZD TVP in DSSS ter stanovalcem bloka 160 in 161 iz Gor. Straže za podarjene vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom za pomoč v teh posebno težkih dnevih. Lepa hvala župniku za opravljeni obred in tople poslovilne besede pokojnici. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Luka, otroci Kristina, Marija, Alojz, Štefan in Ivan z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega dragega moža, strica in brata

JOŽETA STARCA

iz Selske gore 12, Mirna

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, za tako številno podarjeno cvetje in vence, posebno pa sosedom za nesebično pomoč. Zahvaljujemo se tudi DO Dana Mirna, govorniku za poslovilne besede, pevcem in župniku za lepo opravljeni obred. Hvala tudi vsem ostalim, ki so pokojnega v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Žena Alojzija in ostali

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, babica, sestra in teta

TEREZIJA GAČNIK

iz Brune vasi 3 pri Mokronogu

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, podarjene vence, cvetje, maše in izraze sožalja. Hvala kolektivom Labod-TOZD Temenica Trebnje, Dana Mirna, Jutranjka — TOZD RADNA, pevcem iz Mokronoga za lepo zapete žalostinke, Cirilu Brzinu za poslovilne besede pri hiši žalosti, Štefki Uhan za slovo pri odprtem grobu in župniku za lepo opravljeni obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Po dolgi, težki bolezni nas je v 68. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, stara mama, babica, prababica in tašča

IVANA SKUBE

Adlešiči 25

Iskreno se zahvaljujemo sosedom in sorodnikom za pomoč in podarjeno cvetje in vence. Hvala nevrološkemu oddelku splošne bolnišnice za lajšanje bolečin, posebej dr. Bošnjaku, ZD Črnomelj, dr. Macanu, patronažni sestri za obisk na domu in delovnim organizacijam Belt, Iskra, Tonosa. Hvala pevkam in župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njeni

*Kje si, ljubi mož in ate,
kje tvoj veseli je obraz,
kje so tvoje pridne roke,
ki skrbele so za nas?*

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 80. letu starosti zapustil dragi mož, ate, stari ate in tast

JOŽE LUKEK

Grabovec pri Metliki

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjem trenutku pomagali, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi grabrovskim gasilcem, Zvezi borcev, duhovnikom za opravljeni obred, kolektivu Doma počitka in kolektivu Šestove.

Žalujoči: žena Magdalena, hčerka Slavica z možem, sin Jože z ženo, vnuka Tadej in Boštjan

*Srce krvaveče vpije zdaj:
»Dragi mož in očka,
vri se med nas nazaj!«
A kaj, ko sedaj vemo vsi,
da med nas nazaj vrnitve ni.*

V SPOMIN

9. januarja mineva leto žalosti in samote, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubljeni mož in očka

TOMAŽ POTOČAR — ČAMPA

Trška gora 75, Otočec

Ne moremo dojeti resnice, da si nas za vedno zapustil, naš ljubljeni mož in očka. Spomin nate globoko živi in v naših srcih nikoli ne zbledi. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, mu prižigate svečke in krasite njegov grob.

Njegovi najdražji

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 75. letu starosti zapustila draga sestra in teta

MARIJA STRMEC

roj. STRAJNAR
Sela — Šumberk 13

Prisrčno se zahvaljujemo dobrim sosedom pokojnice, še posebno Zaletelovim in Travnikovim, ki so ji med boleznijo kakorkoli izkazali pomoč, vsem, ki so nam ob smrti ustno ali pisмено izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje ter jo spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu in strežnemu osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto. Hvala župniku Zaletelju za lepo opravljeni obred in pevcem za zapete pesmi.

Žalujoči: sestri Frančiška in Lojzka ter nečakinja Olga z družino

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 69. letu za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče

IGNAC BRATKOVIČ

iz Dol. Brezovice

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in pokojnega spremili na zadnji poti. Prisrčna hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, OZS in sodelavcem ISKRE HIPOT in UPOROV Šentjerneje, KZ Krka-TOZD Brazda Šentjerneje, NK Šentjerneje, ZZB Šentjerneje, šentjernejski godbi in oktetu ter govorniku tov. Verbiču za poslovilne besede. Hvala zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto za dolgoletno zdravljenje ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

*Ko popoldan si odšel od doma,
od doma šel si daleč proč,
dragi mož in očka, nismo slišali te,
ko klical zvečer si nas na pomoč.*

V SPOMIN

Z bolečino v srcih se spominjamo 7. januarja 1984, ko je v najlepših letih ugasnilo življenje našemu možu in očku

JANEZU VOVKU

iz Biške vasi 27 pri Mirni peči

Težko se je sprizniti, da se nikoli več ne vrneš. Vsem, ki se ga spominjate s cvetjem in mir prižigate svečke ter nam pomagate, iskrena hvala!

Žalujoči: žena Anica, sin Andrej, hči Janja in drugo sorodstvo

*Za tabo, ljubi ata, hitijo naše misli,
zaman povsod te iščejo oči,
a v srcih naših si navzoč.*

ZAHVALA

V 78. letu je za vedno prenehalo biti srce našega dragega moža, ata, starega ata, strica in svaka

ALOJZA VRŠČAJA

FLETNOVEGA LOJZETA
z Mirne 39

Najprisrčneje se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste v trenutkih žalosti sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala ZBNOV Mirna, gasilcem za častno spremstvo, Društvu upokojeencev, trebanjski godbi, Agrostroju iz Ljubljane, Založbi Borec iz Ljubljane, vsem govornikom za poslovilne besede.

V tihi žalosti: žena Ančka, hčere Veronika, Marta in Jožica z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega očeta, starega očeta, brata in strica

JANEZA KUŽNIKA

iz Dobindola 15

se najprisrčneje zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni Blatnikovim in Fonovim za pomoč. Prav tako se zahvaljujemo kolektivom Kovinar Novo mesto, IMT—tozd proizvodnja avtomobilov, Krka—tozd gostinstvo — kavarna Novo mesto, GD Dobindol in Uršna sela, ZB Uršna sela. Lepa hvala govorniku Francu Grilu za poslovilne besede, patronažni sestri za obiske na domu in župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: sinovi Domine, Ivan, Miha, Polde, hčerki Micka in Nada z družinami ter brat France z družino

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 10. januarja — Viljem Petek, 11. januarja — Pavlin Sobota, 12. januarja — Tatjana Nedelja, 13. januarja — Veronika Ponedeljek, 14. januarja — Srečko Torek, 15. januarja — Pavel Sreda, 16. januarja — Marcel Četrtek, 17. januarja — Anton

LUNINE MENE

14. januarja ob 0,27 — zadnji krajec

KINIO

BREŽICE: 11. in 12. I. angleški film Skrivnostna moč, 13. in 14. I. ameriški film Vigilante, 15. in 16. I. ameriški film Bojevnik izgubljenega časa.

ČRNOMELJ: 10. in 13. I. nemški film Švedinje v internatu, 11. in 13. I. francoski film Razkropite se, kajziate, 15. I. angleški film Pobesneli Maks, 16. I. risani film Zajček Dolgouh, na mah dve muhi, 17. I. ameriški film Dvojna ekspozicija.

mali oglasi

SLUŽBO IŠČE

GRAFIČNA OBLIKOVALKA išče honorarno zaposlitev za dva meseca. Znanje tiskovnih postopkov (sitotisk) in šivanje. Tel. 24-452.

STANOVANJA

SOBO v Krškem (Videm) iščem. Šifra: GARSONJERA.

PRIPRAVNIK išče centralno ogrevano sobo v Novem mestu — Bršljin. Šifra: JANUAR.

V Novem mestu ali okolici iščeva sobo z možnostjo kuhanja. Javite se na telefon 22-441, interna 639.

Motorna vozila

PRODAM Z 101, letnik 1984 za 43 SM in 850 sport coupe 72 za 8 SM. Telefon 20-228

PRODAM ZASTAVO 750 special, perlit za fasado in 20 mm mesing palice. Lipar, Vrbovec, Šentjernej.

NUJNO prodam Z 750, letnik 4. februar 1975, za 4 SM. Markežič, Semič 18/a.

ZASTAVO 101, letnik 1974, v nevzornem stanju, prodam. Telefon (068) 82-679.

ZASTAVO 750, letnik 1974, prodam. Telefon 20-363.

R 4, letnik 1978, prodam. Jokič, Šegova 61, Novo mesto. Ogled v soboto popoldne in nedeljo cel dan.

WV, kompletno ali po delih, prodam. Struna, Dol. Podšumberk 5, Zučemberk.

SKODO 120 LS, letnik december 1982, 5000 km, prodam. Telefon (068) 67-020.

ZASTAVO 101 SC dobro ohranjeno, letnik 1979, prodam. Franc Novak, Soteska 4, Straža.

12. in 13. I. angleški film Ljubimec lady Chatterley, 13. I. ob 10. uri ameriški film Deset zapovedi — I. del, 16. I. ob 17. uri ameriški film Abot in Costelo srečata duhove.

KOSTANJEVICA: 12. I. film Bud jaha na zahod, 13. I. film Bombarder.

KRŠKO: Od 11. do 13. I. ameriški film Officer in gentleman, 15. I. francoski film Javna hiša v Parizu, 16. I. ameriški film Lov za izgubljenim zakladom.

SEVNICA: 10. I. ameriški film Kako se rešiti svojega šefa, 11. in 12. I. italijanski film Stevardesa in gangsterji, 13. I. ameriški film Bronco Billy, 16. in 17. I. angleški film Vzpon in padec Idi Amina.

NOVO MESTO: 10. I. ob 17. in 19. uri španska drama Demoni v vrtu, 11. in 13. I. ameriški film Deset zapovedi — I. del (ob 15., 17. in 19. uri), 12. in 14. I. isti film ob 17. in 19. uri, 12. I. (ob 15. uri) in 13. I. (ob 10. uri) film Fantomasova vrnitev, 14. in 15. (ob 10. in 15.) ameriški film Abot in Costelo srečata duhove, 16. I. italijanski film Vem, da veš (ob 17. in 19. uri), 16. in 17. I. ameriški film Bratje Marx v cirkusu (ob 10. in 15.), 17. I. film Trije prispevki k slovenski blaznosti (ob 17. in 19. uri).

SPAČKA, letnik 1975, prodam. Telefon (068) 21-393.

126 P, letnik 1980, prodam. Telefon 20-411.

PRODAM dele za Z 101 (športne gume z obroči, motor, menjalnik, odbijalce, masko, luči, prage, vrata in avtokasetofon). Tel. 21-078.

126 P, letnik 1981, prodam. Gorenc, Gor. Gradišče 1, Dolenjske Toplice.

PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1978, registrirano 9. 2. 1979. Za ostale informacije se oglasite na telefon 23-198, po 15. uri.

Z 101 mediteran, letnik 1979, pravkar registrirano, ugodno prodam. Telefon 24-022, popoldne.

PRODAM karamboliran FIAT 126 P. Karel Kocjan, Mokronog 174.

R 4, letnik 1979, 56000 km, karamboliran, vozen, prodam. Telefon 24-739 popoldne, 22-045 popoldne.

ZASTAVO 750, letnik 1978, dobro ohranjeno, prodam. Telefon 62-447.

Kmetijski stroji

NOV TRAKTOR minior praktik 4 prodam. V Brezov log 27, 68000 Novo mesto, telefon 24-987.

TRAKTOR UNIVERZAL 445, dobro ohranjen, prodam. Telefon (068) 61-863.

PRODAM traktor Zetor 5945 s kabino, pogon na štiri kolesa, letnik 1980, dobro ohranjen. Mihael Mečiko, Hudo Brezje 16, 68293 Studenec pri Sevnici.

PRODAM ali zamenjam za plug brane, originalno traktorsko desko za odstranjevanje snega. Naslov v upravi lista (5/85).

PRODAM traktor zetor 4911, 900 delovnih ur. Informacije na naslov: Marta Zabukovec, Gabrijele 29, Krmelj ali telefon 81-770.

PRODAM dvobrazdni premični plug Slavonac, Anton Brodarič, Griblje 79, Gradac.

PRODAM nov priključek — vlečno

frezo za motokultivator Honda F 600. Naslov v upravi lista (3/85).

PRODAM nakladalko SIP NRP 16-6. Franc Zorko, Dule 6, Bučka.

TRAKTOR STAYER (18) prodam ali zamenjam za težjega. Prodajam tudi živinsko prikolico in plug za TV. Naslov v upravi lista (2/85).

PRODAM traktor Zetor 47 z originalno kabino. Karol Pate, Dol. Kamenje 17, Novo mesto.

PRODAM traktor Zetor 4712. Alojz Jeglič, Orešje 1, 68220 Šmarješke Toplice.

OBIRALEC koruze Zmaj 211, traktorski, prodam ali zamenjam za avto, starejši traktor ali poltovornjak. Kranjc, Vrhovce 25, Radeče.

TRAKTOR VLADIMIREC (58 KM, pogon na vsa štiri kolesa) prodam. Franc Jožef, Šmarješke Toplice.

PRODAM

PRODAM »ARANA« (9—12 KS), je na podvožju ŠKODE, ter menjalnik za Z 750. Informacije: Pleskovič, Dol. Kamence 13.

PRODAM gumi voz (15 col). Mimir Kordič, Bojanci 8, Vinica.

PRODAM nove traktorske gume 13. Pavlič, Male Brusnice 8, Brusnice.

PRODAM rabljene kuhinjske elemente, Nečemer, telefon 22-291, dopoldne.

PRODAM kobilu, brejo 8 mesecev, dobro voznico, staro 7 let, in kravo, brejo 8 mesecev, sive barve, dobro mlekarico. Jože Lipar, Sp. Stari grad 53, 68270 Krško.

PRODAM kosmato belo jakno številka 36 in poročno obleko številka 38 krem barve. Telefon 85-978.

UGODNO prodam termoakumulacijsko peč (2,3 KW). Kruljag, Vrhovčeva 10, Novo mesto, tel. 24-870.

PRODAM kobilu, staro 7 let. Franc Primc, Koroška vas 20.

OTROŠKO POSTELJICO z jogijem, psiho Brežice in več gum 155/14 nujno in ugodno prodam. Irt, K Roku 76, Novo mesto, ali Loterija Novo mesto.

NOV MOŠKI PLAŠČ ovčji vešer in batonar, oba zimska podložena, številka 50, prodam. Tel. 23-443.

UGODNO PRODAM nove smuči Kneisler Intersport, dolžine 210 cm. Telefon 24-018, dopoldne.

PRODAM barvni televizor Gorenje za 4 M. Tel. (068) 22-597.

PRODAM rabljeno spalnico in kuhinjo s štedilnikom. Judež, Velika Cikava 10, Novo mesto.

POCENI PRODAM pohištvo Mozaik, Jež, Nad mlini 7 a, telefon 22-757.

PRODAM brejo kozo mlekarico, Dušan Gačnik, Petelinjek 37 (Potov vrh).

PRODAM žago Stihl 08. Telefon 75-591, po 16. uri.

PRODAM stružnico, delovna dolžina 1000 mm, z manjšim priborom. Tel.: 23-789, popoldne.

PRODAM plašč številka 40 po zelo ugodni ceni. Tel. 25-633.

PRODAM hladilnik z zamrzovalnikom in žensko poročno obleko, Telefon 23-906.

PRODAM 1 m³ suhih javorovih plovov (5 cm), okoli 7 a vinograda pa dam v najem brezplačno. Jože Plantan, Rumanja vas 18, Straža.

PRODAM smrekove fosne. Prosenik, Rožno 7, 68280 Brestanica.

PRODAM klavirsko harmoniko (120-basno), novo, znamke Horch, za 6 SM. Janez Zagorec, Vratno 8, 68310 Šentjernej.

PRODAM črno-beli televizor. Informacije popoldne od 15. ure dalje: Radivoje Kostič, Zagrebška 8 a, Novo mesto.

PRODAM 3100 l kurilnega olja z 10-odst. popustom. Tel. 21-241.

PRODAM električno kitaro Melodija Mengeš. Tel. 85-981.

PRODAM motorno žago Dolpina PS-290, novo. Roman Vodopivec, Armeško 12, 68280 Brestanica.

PRODAM dobro ohranjeno spalnico. Ogled možen po 16. uri. Kastelec, Otočec 89.

PRODAM hidrofor (180 l) z enofaznim motorjem in ostalimi priključki. Jože Šiler, Češča vas 17, Novo mesto.

PRODAM traktorske gume 11-2-10-28. Matija Šinkovec, Jelendol 9, Škocjan.

PRODAM stružnico za les (draksel). Tel. 21-826 interna 237.

UGODNO PRODAM Adria kamp prikolico za 4 osebe s predšotorom in gliser z motorjem Johnson (35 KM). Tel. (068) 56-759.

PRODAM sedežno garnituro. Telefon 23-893.

PRODAM kombinirano puško tatra, cal. 16 x 7 x 65 R in menjalnecevi 16 x 16. V Brezov log 27, 68000 Novo mesto, telefon 24-987.

PRODAM barvni televizor grundig, veliki ekran. Telefon 21-948.

PRODAM prašiča, Jablan 17, Mirna peč.

UGODNO PRODAM diatonično harmoniko 2,5 t. Jože Grom, Videm 18, Šentjanž, telefon (068) 88-845.

PRODAM žensko krzveno jakno številka 38 (ovca). Telefon (068) 32-075.

PRODAM posteljo spalnice »Alma« Novoles. Telefon 21-786, popoldne.

KUPIM

KUPIM Z 750, letnik 1980 ali mla-

jši, ki ima okvarjen motor. Telefon 21-078.

KUPIM dobro ohranjen traktor (do 18 KM). Anton Skrbinec, Dol. Leskovec 18, 68280 Brestanica.

KUPIM električni ali ročni posnelnik za mleko: Ivan Benkoč, Sela 20, Dobova, telefon (068) 67-518.

POSEST

V BREŽICAH prodamo novo stanovanjsko hišo. Telefon (041) 413-595.

PETSOBNO STANOVANJE v visokem pritličju z garažo, drvarnico in balkonom v Novem mestu prodamo najugodnejšemu ponudniku. Delno plačljivo s kreditom. Primerno tudi za mirno obrt. Vseljivo po dogovoru. Informacije na telefon (068) 22-278, popoldne.

PRITLIČNO HIŠO, zgrajeno do tretje faze, nad Šentlovrencem ugodno prodam. Telefon (061) 852-030.

PRODAM 1/2 ha obdelovalne zemlje 500 m iz Metlike v smeri Črnomlja. Naslov v upravi lista (4/85).

PRODAM starejšo kmečko hišo z dvoriščem, sadovnjakom in gozdom na Grabrovcu pri Metliki. Martina Černič, CBE 84, Metlika.

RAZNO

VDOVEC, invalidski upokojenec z lepo pokojnino, želi spoznati žensko, upokojenko od 50 do 60 let starosti, ki bi bila pripravljena živeti v Krškem. Imam krasno dvosobno stanovanje (spalnico, dnevno sobo, kuhinjo in kopalnico, vse opremljeno). Imam tudi vrt. Ni potrebno, da ženska kaj ima, važno je le, da ima pridne roke, saj bi samo kuhala in prala na pralnem stroju, to bi bilo vse. Le pridi in srečna boš! Naslov v upravi lista (1/85).

UPKOJENKA iščeta žensko od 45 do 60 let za pomoč v gospodinjstvu. Plača po dogovoru. Stanovanje preskrbljeno. Ivan Goričan, Srednja vas 4, Semič.

IŠČEM žensko za pomoč v gospodinjstvu v dopoldanskem času. Podrobnejše informacije po telefonu 25-662 v popoldanskem času od 17. ure dalje.

PREKLICI

DARKO ŠTERK, Trzin, Ljubljanska c. 37, 61234 Mengeš, prepovedujem tov. Slavu KOŽELJU iz Metlike, Vinogradniška 11, uporabljanje moje parcele v vasi Primostek, parc. številka 3456/2, vl. št. 829, k. o. Metlika.

JANEZ RUPAR, Štrit 22, Bučka, zahtevam, da Janez SIVC, Dobrava 54, Škocjan, v roku 15 dni prekliče preklci, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu proti meni. Če tega ne stori, ga bom sodno preganjal.

IVAN in ANTONIJA HOČEVAR iz Stare vasi 5 pri Škocjanu prepovedujeta vsako hojo in pašo živali.

IZDAJA: DIC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto.

USTANOVITELJICE LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Tone Jesenko.

UREDNIŠKI ODBOR: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Anton Jakše (vodja novinarskega servisa in EPS), Zdenka Lindič—Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 40 din. Letna naročnina 1.500 din. Za delovne in družbene organizacije 3.000 din, za tujino 15 ameriških dolarjev oz. 50 DM (ali ustrežna druga valuta v tej vrednosti). — Devizni račun 52100-620-970-257300-128-4405/9 (Ljubljanska banka — Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 460 din, za razpise, licitacije ipd. 650 din, 1 cm na določeni srednji ali zadnji strani 700 din, 1 cm na prvi strani 900 din. Vsak mail oglas do 10 besed 300 din, vsaka nadaljnja beseda 30 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK Novo mesto 52100-603-30624. Naslov: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p. p. 33, telefon uredništva (068) 23-606 in 24-200, telefon novinarskega servisa 23-610, telefon ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka 24-006. — Nenaročenih rokopiesov in fotografij ne vračamo — Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozđ Grafika, Novo mesto — Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

predvsem perutnine, po vrhovih in njih. Kdor tega ne bo upošteval od 15. februarja 1985 dalje, ga bova sodno preganjala.

FANI in ANTON HOČEVAR iz Stare vasi 4 pri Škocjanu prepovedujeta pašo in hojo živali, predvsem perutnine, po vrtu od 15. februarja 1985 dalje. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

IVAN in ANTONIJA LUZAR iz Gor. Suhadola 10 opozarjata Jerneja PILETICA iz Gor. Suhadola, naj preneha prodajati gozd in sekati les v gozdu na Škrnicah. Če tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala. Preklci velja tudi za vse ostale, ker bo za kršitelje postopek enak.

KAREL KOCJAN, Gor. Mokronog, Trebelno, prepovedujem hojo in vožnjo po mojih parcelah na Priči, KO Lakenc, in na parcelah KO Trebelno. Kršilce bom sodno preganjal.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SELAN iz ulice Cesta brigad 14. Vse ipeo, največ pa zdravja ji želim Zvonka in Frenk.

50. rojstni dan bo praznovala FANI SEL

Moj srp je rezal tvoje bilke,
moj znoj je močil tvoje trte,
moj plug oral je tvoja polja,
zdaj k tebi so oči uprte.

(A. Gradnik)

ZAHVALA

Ko je po 81. letih trdega dela prenehalo biti plemenito srce našega očeta

JANEZA DULARJA

iz Cegelnice pri Novem mestu

ste nam mnogi izrekli sožalje, ga prišli pokropit, se udeležili pogrebnega slavlja in ga zasuli s cvetjem. Vsem se iskreno zahvalujemo, zlasti pa škofu dr. Stanislavu Leniču za ubrane besede slovesa in za opravljen obred, vsem duhovnikom, pevcem iz Brezovice, domačim gasilcem za spremstvo in slovo ter vaščanom, zlasti sosedom za pomoč.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi moža, očeta, brata, zeta in svaka

PETRA GERLICA

iz Deče vasi

se najprisrčneje zahvalujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam pomagali in spremili pokojnega na njegovi zadnji poti. Najlepša hvala delovnim kolektivom TREGRAJ Trebnje, DSO in NOVOTEKS iz Novega mesta, učiteljem in sošolcem KMETIJSKE ŠOLE, vaščanom, posebno družini Prosen, sorodnikom in prijateljem za pomoč v najtežjih trenutkih. Prisrčna zahvala Jožetu Lipoglavšču za poslovilne besede ob grobu ter duhovniku in pevcem za lepo opravljeni obred.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 76. letu je za vedno prenehalo biti plemenito srce naše drage mame, stare mame, prababice, tete in sestre

JOŽEFE MRGOLE

Zbure 32 pri Šmarjeti

Posebno se zahvalujemo gasilcem iz Zbur in sosednjih društev za častno spremstvo. Hvala lepa Zvezi borcev Šmarjeta, Društvu upokojencev Novo mesto, kolektivom Mercator Novo mesto, IMV Novo mesto in Šmarjeta ter TZ Krka Novo mesto za podarjene vence. Prisrčna hvala za lepe poslovilne besede tov. Jožetu Novšaku, Janezu Pirnarju in Kristini Cvelbar. Za nesebično pomoč se zahvalujemo sosedovim iz gostilne Perše, družini Ančke Perše in zdravniku iz Škocjana. Hvala tudi pevcem iz Mokronoga in duhovniku za opravljeni pogreb. Še enkrat hvala vsem, ki ste pokojno imeli radi, in vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni poslednji poti.

Vsi njeni

Vsa sreča je pri nas minila,
ko tebe, draga mama, zemlja je pokrila.
Vse bolj osamljene naše so poti,
odkar v temnem grobu počivaš, ljuba mama, ti.

ZAHVALA

Po težki in neozdravljivi bolezni je v 65. zdetu starosti za vedno prenehalo biti plemenito srce naše dobre mame, stare mame, sestri in tete

ALOJZIJE PUST

iz Gor. Globodola 24. Mirna peč

Najprisrčneje se zahvalujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, ki so v trenutkih žalosti sočustvovali z nami. Posebna hvala zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto, onkološkemu oddelku Kliničnega centra Ljubljana, bolnišnici Golnik za zdravljenje težke bolezni. Hvala SGP Pionir Novo mesto, posebno še tov. Rafku Krevsu in Antonu Gazvodu iz TOZD MKI, Kinu Svoboda in pošti Ilirska Bistrica, Mimi in Mari Avbar ter župniku za opravljeni obred. Vsem, ki ste pokojni darovali vence in cvetje ter jo spremili k mirnemu počitku, še enkrat iskrena hvala!

V tihi žalosti: sinovi in hčere z družinami, sestre, brat ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Prezgodaj nas je v 67. letu starosti zapustila naša draga sestra in teta

ANKA GOŠEK

s Senovega

Ob boleči izgubi se zahvalujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala vsem, ki ste pokojni stali ob strani v njeni težki bolezni, posebno družini dr. Brgleza iz Brežic, osebju brežiške bolnišnice, Domu upokojencev in oskrbovancev Impolca z enotami v Brežicah, Krškem in Sevnici. Iskrena zahvala župniku, pevcem in govornikom za besede slovesa.

Žaluojači: vsi njeni

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je prezgodaj zapustil naš dober mož, oče, sin, brat in stric

ALBIN POLIČNIK

Loška vas 7 a, Dolenjske Toplice

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom, kolektivom Novoles TPI in žage Soteska, Tovorni promet Gorjanci, Mercator-TOZD Standard, Pionir OOS TOZD MKI, SŠGT Novo mesto. Hvala tudi govorniku za poslovilne besede, pevcem, godbenikom in župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat hvala!

Žaluojači: vsi njegovi

ZAHVALA

V 74. letu starosti je umrla naša nepozabna mama, babica, prababica, sestra in teta

ANA VENE

rojena Avsec
iz Dolenje vasi 5 pri Otočcu

Zahvaljujemo se sorodnikom, znancem, vaščanom in sosedom za pomoč v najtežjih trenutkih, sindikalnim organizacijam Varnosti in Obnove iz Ljubljane za podarjene vence, gasilcem in varstvenemu oddelku iz Novoteksa za izrečeno sožalje ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

Trud in trpljenje —
bilo je tvoje življenje.

V SPOMIN

Te dni mineva dvanajst let, odkar je prenehalo biti srce dobrega moža in očeta

JOŽETA BRUDARJA

z Rihpovca pri Trebnjem

Hvala vsem, ki se ga spominjate in mu prinašate cvetje.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Dve leti je minilo, kar nas je zapustila naša nepozabna kolegica, učiteljica

KATKA LAVRIN

z Vinjega vrha pri Semiču

Vedno se te spominjamo.

Tvoje ožje prijateljice in šolske kolegice
Ljubljana

Kjerkoli si, povsod sem jaz s teboj,
povsod je s tabo moj pozdrav,
in kjer sem jaz, si tudi ti z menoj,
zato ne misli, da si sam ostal.

V SPOMIN

14. januarja bo minilo leto dni, odkar je tiho odšel od nas

DRAGIŠA UNIČ — BRKO

Zahvaljujem se vsem, ki se ga še spominjajo.

Žena Lidija

ZAHVALA

V 6. letu starosti nas je zapustila naša draga hčerka in sestrica

RENATKA BUK

Najlepša hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam stali ob strani, naši Renatki darovali vence in cvetje ter jo spremili na njeni mnogo prerani zadnji poti. Hvala tudi proštu Lapu za lep poslovilni govor in opravljeni obred.

V tihi žalosti: vsi njeni
Novo mesto, Muenchen, Ljubljana, Zbure, Mainz

ZAHVALA

21. decembra nas je v 78. letu starosti za vedno zapustil naš dragi oče in stari oče

ALOJZ ŠTANGELJ

z Jame 1 pri Novem mestu

Prisrčna hvala dobrim sorodnikom, znancem, vaščanom, ki so pokojnega spremili na zadnji poti. Najlepša hvala župniku in kaplanu iz Šmihela za poslovilne besede in opravljeni obred. Zahvaljujemo se tudi pevcem iz Ruperč vrha, Slavki Rataj za pomoč in ostalim, ki so pokojnega spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Žaluojači: sinova Ivan in Lojze ter hčerka Cvetka z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 84. letu starosti je za vedno prenehalo biti plemenito srce naše drage žene, mame, tašče, stare mame, prababice in tete

ANE JAKOBČIČ

Dolenjci 12, Adlešiči

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, krajanom za nesebično pomoč in podarjeno cvetje ter tolažilne besede. Hvala tudi pevskemu zboru, govorniku in župniku, OOS Rudnik Kanižarica, OOS Tovarna prikolic in sodelavcem.

Vsi njeni

ALFONZ TRATAR

Pred poldrugim letom v Šentrupertu niso imeli več kot štiri telefone. Pred desetletjem ali kaj je bila marsikatera vas v tej krajevni skupnosti brez vodovoda. Še nekaj let nazaj ni bilo v šentruperski krajevni skupnosti niti metra asfalta. In zdelo se je, da bo kraj zamrl. Potem pa se je zgodil preobrat. Šentrupertčani so sklenili, da vzamejo zadeve v svoje roke. Razpisali so referendum o uvedbi samopriskevke in uspeli.

Prav natančno ni mogoče reči, kje je bil tedaj Alfonz Tratar. Morda je že končal kariero mladinskega funkcionarja in začel spet kot predsednik krajevne konference SZDL. Vendar pa vse to ni pomembno. Glavno je to, da je bil ves čas zraven. Da v krajevni skupnosti tako rekoč nobena pomembna akcija ni šla mimo njega. In tudi najprijetnejša lani ob koncu leta ne. Zvezna konferenca SZDL je namreč 10 najuspešnejšim krajevnim skupnostim iz Slovenije podelila diplome samoupravljanja. Med prejemniki tega priznanja je bila tudi šentruperska krajevna skupnost. Iz rok predsednika republiške konference SZDL Franca Šetince pa je priznanje prejel Alfonz Tratar, predsednik skupščine krajevne skupnosti Šentrupert.

»Nepravilno bi bilo reči, da je za vse, kar smo naredili, zaslužen en sam človek. Lahko bi rekel, recimo, da je imel precej zaslug pokojni Peter Zgonc, da jih ima precej tudi Jože Frelih. Sicer pa bi bilo nesmiselno navedati vsa imena. Jaz pravim, da smo za vse, kar smo naredili, zaslužni vsi krajanje. In bolj kot vsi metri asfalta, telefoni, vodovodi, je pomembna zavest o naši moči in o solidarnosti. Spoznali smo namreč, da je ni naloge, ki bi je ne mogli izpeljati s skupnimi močmi. Seveda pa do tega ni prišlo kar samo po sebi. Vse to nam je uspelo uresničiti in razviti to zavest tudi zaradi dela z ljudmi. Pri nas je delovala vrsta komisij, veliko smo naredili na ramena vaških odborov. Zlasti pomembno pa je, da so ljudje natančno vedeli, za kaj glasujejo pri vsakem izmed štirih samopriskevkov. Mi smo vedno rekli: tretjina gre za telefon, tretjina za ceste, tretjina pa dobe vaški odbori, ki naj najmanjše probleme v vaseh rešujejo sami in s svojim denarjem.« pripoveduje Alfonz Tratar.

Nemara je tudi šentruperski zglede pripomogel, da niti ena krajevna skupnost v trebanjski občini ni brez samopriskevke. Tratar sam pa je postal neke vrste specialist za to področje dela. Pomagal je že vrsti krajevnih skupnosti, da so srečno izpeljale referendum, pripravile programe. Pa tudi sicer je Alfonz Tratar v trebanjskem izvršnem svetu zadolžen za krajevne skupnosti.

Kako zmoro toliko dela v krajevni skupnosti poleg zahtevnega dela v Trimu, kjer je pomočnik predsednika poslovnega odbora? Z veliko dobre volje, z načrtnim delom, k vsemu pa veliko pripomorejo tudi izkušnje. Tratar je že več kot trideset let tako ali drugače dejaven. Le da mu zdaj večkrat zmanjka časa za šport in lov. Prvega je opustil že pred leti, slednjega je omejil na opravljanje tajniških poslov.

J. SIMČIČ

Z Vanjo in Martinom v novo leto

V novomeški porodnišnici se je prva rodila deklica, v brežiški deček

NOVO MESTO — V novomeški porodnišnici je bilo na Silvestrovo in čez noveleto praznike dokaj mirno. Samo 45 minut pred novim letom je drugega otroka, tokrat fantka, rodila 28-letna Marija Fember, delavka v metliškem Kometu, doma iz Ozlja. V letu 1985 pa je prva rodila ob 1.10.21-letna Helena Petrič iz Prečne pri Novem mestu. Njen prvi otrok, deklica, je povsem običajno privedela na svet, kot je povedal dr. Nikola Marina, dežurni ginekolog v porodnišnici. Zadnje noč

Sreča je v delu

NEMŠKA VAS PRI RIBNICI — »Zdaj že dve leti v prostem času delam po njih, pozimi pa vezem gobeline, medtem ko sem prej posedal po gostilnah in pil,« pravi 42-letni Janez Klun iz Nemške vasi, sicer zaposlen pri »Hrastu« v Dolenji vasi.

V dveh zimah je naredil že sedem velikih gobelinov. Ker ni zapravjal, mu je uspelo narediti vozniški izpit in kupiti avto. Medtem ko je prej prihajalo doma do preprirov, je zdaj zadovoljen on in družina. Pravi, da je šele zdaj srečen, saj se zaveda, da koristi sebi, družini in družbi. Priporoča tudi drugim, ki so prenehali piti, naj posnemajo njegov primer.

Želi pa si, da bi lahko svoje delo kje pokazal. Včasih so bile ob Ribniških sejnih tudi razstave ročnih del. Ponekod pa razstave takih del svojih članov kolektivna organizirajo delovne organizacije. Predlaga, da bise kaj takega spomnili tudi v Inlešu.

J. P.

v stašem letu sta mu poleg ostalega osebja pomagali predvsn dežurna babica in porodni sobi Jovanka Markovič in Ivanka Hrovat, dežurna sestra na oddelku.

Srečna mamica je drugi dan po porodu povedala: »Dva dni prejsem rodila, kot sem pričakovala. Zadnji dan leta 1984 sem povsem običajno preživela doma. Pripravljali smo silvestrsko večerjo, ker se je zbrala skoro vsa bližnja žlajta. Ravno smo povečerjali, ko sem začutila, da je nekaj narobe. Doma sem ob popadkih vzdržala še do polnoči, da smo si zaželeli srečno, potem me je mož odpeljal v porodnišnico. Dobro uro zatem sem že rodila.«

Deklici, prvorojenki v Petričevi družini, bo ime Vanja. Mamica in očka sta oba zaposlena v tovarni Krka. Porodnica Petričeva je pripravljalka embalaže, in kot pravi, doma nima nobenih težav. Stanujejo z moževimi starši v lastni hiši, otroka pasokajpada vsi veseli.

Novo leto se je torej v novomeški bolnišnici začelo z deklico, sicer pa so imeli po izjavi dr. Nikola Marine v preteklem letu 1803 porode, od tega 921 fantkov in 909 deklic. Imeli so tudi 25 dvojčkov in enkrat celo trojčke.

R. BAČER

Uredništvo se pridružuje čestitkam družinam za veseli dogodek in otrokoma želi vso srečo v življenju. Ob tem sporoča, da bosta novorojenca prejela hranilni knjižični z začetnima vlogama po 1.000 dinarjev kot darilo Dolenjskega lista.

BREŽICE — Zadnje noč v staršem letu so v tukajšnji porodnišnici preživeli brez vznemirjenja. Ob 6.30 zjutraj so sprejeli Višnjo Radek iz Savrščaka pri Samoboru, ki je že čez 25 minut povila štiri kilograme težkega dečka Martina. Višnja je pričakovala deklico, vendar je kljub temu srečna, saj bo njen dveletni Ivan posledji imel družbo v domači hiši. Ob prihodu v porodnišnico jo je bilo strah, ker so ji napovedovali carski rez zaradi nepravilne lege plodu v maternici. Na srečo to ni bilo potrebno.

Martin je potrpežljivo čakal novega leta, čeprav so mu napovedovali rojstni dan že veliko prej. Mamica Višnja je povedala, da bi po zdravniškem napovedi moral priti na svet 27. novembra, po ultrazvoku pa 20. decembra. Višnja je bila nazadnje na pregledu v bolnici 31. decembra dopoldne. Ostati ni želela in dr. Vladimir Kušević jo je naročil za 2.

Mraz je res prišel z Arktike

Se ponavlja leto 1929, ko so v Dobrniču na Dolenjskem namerili 37 stopinj pod ničlo? — Hladni anticikloni z daljnega severa

NOVO MESTO — V zadnjih nekaj dneh so se temperature v celinski Sloveniji ponoči in zjutraj približale minus 30° Celzija, v ponedeljek, ko to poročamo, so v Novem mestu ob šestih zjutraj namerili minus 21°C. Vremenska napoved pravi, da se bo mrzlo vreme nadaljevalo. Se nam po kromaj prebitem Orwellovem letu obeta ponovitev vremena iz leta 1929, ko 2. februarja na Slovenskem skoraj ni bilo kraja, kjer bi bilo topleje od -25°C?

Omenjenega leta je konec januarja in v začetku februarja zajel Evropo silen mraz, kakršnega najstarejši ljudje niso pomnili. Ko so pogledali v stare kronike, so ugotovili, da je bila to ena najhujših zim v tem tisočletju. Kot smo že omenili, je bilo najhujše 2. februarja. Najbolj mrzlo je bilo v Dobrniču na Dolenjskem, kjer se je živo srebro spustilo kar 37 stopinj pod ničlo. Reke so zamrzile, led je bil tako trden, da ni držal samo veselih otročaje, ampak tudi vprege. Hud mraz je ohromil promet, v hlevih je poginjala živina, v mestih je začelo primanjovati kurjave in hrane, zamrzili so vodnjaki, pokale vodovodne cevi, dreve in celo železni predmeti. Ko je strahoten mraz odnehal, so mu sledili snežni zameti, tem pa poplave. Skratka: leto 1929 bo v vremensloveskih kronikah in ljudskem izročilu zanesljivo obrobjeno z rdečim svinčnikom.

Z mrazom pa niso prizanašala tudi nekatera druga leta. Iz pregleda absolutno najnižjih temperatur od leta 1931 do 1960 na Slovenskem je razvidno, da je bilo 19. januarja leta 1957 v Črnomlju -22°C, v Kočevju so 23. januarja 1942 namerili -31,2° v Krškem

NOVOLETNI ŠAHOVSKI TURNIR

NOVO MESTO — Pred dnevi je bil v Novem mestu praznični novoletni šahovski hitropotezni turnir. Zmagal je Robert Rudman, sledijo pa: Stokanovič, Avsec, Milič, Lubej, Ščap, Hrovat, Brajkovič, dr. Lapajne, Božovič, Petkovič, Istenič, Miran Rudman in Roman. Ob tem pa se obvestilo: redni mesečni hitropotezni turnir SK Novo mesto za januar bo v nedeljo, 13. januarja, ob 9. uriv prostori šahovskega kluba.

17. februarja 1956 -21, za Brežice in Novo mesto pa navajamo podatke iz po mrazu znamenitega leta 1929, ko so 3. februarja v dolenski prestolnici namerili -30,8, v Brežicah pa je bilo najbolj mrzlo dan kasneje, ko so zabeležili -25,9° Celzija.

Neznanski mraz, ki od časa do časa zajame naše kraje, je posledica vdora mrzlega arktičnega zraka s severa. Gre za obsežna področja visokega zračnega pritiska (anticikloni). Hladni anticikloni so nad vzhodno Evropo najbolj

pogosti v zimskem času. Preko Panonske nižine se razširijo na jug, tudi k nam v Slovenijo. Hladni anticikloni so sestavljeni iz celinskega polarnega ali celo (to se dogaja te dni) arktičnega zraka. V teh zračnih masah so sorazmerno nizke temperature in nizka relativna vlaga, zato prinašajo pretežno suho in jasno vreme. Oblakov, ki bi v dolgih zimskih nočeh preprečevali ohlajevanje zraka ob zemeljski površini, ni, zato se zrak, posebno v dolinah in kotlinah, še nadalje ohlaja. Preprosteje bi temu rekli, da se mraz seštevata.

Razen posameznih izjem pa lahko za slovensko zimo v primerjavi z zimami drugod po celinski Evropi trdimo, da je v povprečju kar znosna. To je ugotovil že politistor Janez Vajkard Valvasor.

Takole je zapisal pred dvema stoletjema: »Čeprav je ponekod na Kranjskem toplota prehuda, je mraz znosnejši, ker ne zaostri preveč zraka. Tako se mraz pozimi, ko po pravici vlada, prav milostno kaže. Na splošno zemlja zmrzne šele v decembru in se odpre konec svečana (ali februarja), medtem ko mraz večkrat zajame in spet izpusti. Na splošno se pravi mraz začne kakor v mnogih krajih na Nemškem okoli novega leta in se drži prav resno do začetka svečana, ko se prelomi in postane milejši. Vendar so tudi glede mraza znatne razlike na Kranjskem zakaj na Gorenjskem je včasih še vse trdo od mraza in je sneg še prav visok, ko se v Dolenjskem že vse taja in poganja, a v Istri in tam okoli že vse cvete.«

M. B.

NA PREHODU ZBIL PEŠAKINJO

ČRNOMELJ — Prva prometna nezgoda v novem letu na dolenskih cestah se je pripetila 1. januarja na Kolodvorski cesti v Črnomlju. 74-letni domačin Franc Einsiedler je peljal osebni avto proti železniški postaji, pred lekarno pa ob prehodu za pešce opazil pešakinjo. Slednja je takrat nenadoma stopila na prehod, tako da Einsiedler navzlec zaviranju ni uspel preprečiti nezgode. Pešakinjo, 73-letno Franco Šušanj iz Črnomlja, je zbil po tleh. Poškodovanko so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

NATEČAJ ZA POPEVKO VESELE JESENI '85

Mariborsko društvo glasbenih delavcev Harmonija razpisuje javni natečaj za Popevko vesele jeseni '85, ki bo 14. septembra 1985 v Mariboru. Natečaja se lahko udeležijo vsi ustvarjalci zabavne glasbe s skladbami, ki še niso bile javno predvajane ali posnete. Izbranih bo 16 popevk z narečnimi besedili, vsak avtor pa lahko sodeluje z največ dvema. Melodije pošljite na kaseti ali note v treh izvodih z naznačeno harmonijo, tempom in podpisanim besedilom ter posebej natiskanim besedilom in besedila ter predloge za izvajalca in aranžerja. Skladbe pošljite najkasneje do 28. februarja 1985 na naslov: DGD HARMONIJA, Maribor, Gledališka 8, s pripisom »Za Popevko vesele jeseni '85«.

Na prireditvi bo podeljenih več nagrad po presoji organizatorja in občinstva.

V DOMU STAREJŠIH ŽE POLOVICA SAMOPLAČNIKOV

NOVO MESTO — V Domu starejših občanov v Šmihelu, ki razpolaga z 240 posteljami, je bilo v prvih devetih mesecih letos povprečno 227 oskrbovancev, od teh 154 iz novomeške občine, ostali pa so iz drugih občin. Za zdravstveni del oskrbe prispevajo sredstva zdravstvene skupnosti občin, iz katerih so zavarovanci, preostali del oskrbe pa plačujejo oskrbovanci sami ali pa socialno skrbstvo, če ti stroškov ne zmorejo. Trenutno je v domu približno polovica samoplačnikov, četrtini plačuje oskrbno socialno skrbstvo v celoti, četrtini pa prispevajo le doplačilo. Cena oskrbnega dne je bila letos že trikrat povečana, skupno je šlo za 29-odstotno podražitev.

Kočevje kot najbolj mrzlo slovensko mesto

Kako se mesto v teh dneh otepa s hudo zimo

KOČEVJE — Od sredine minulega tedna pa do ponedeljka je bilo Kočevje med najbolj hladnimi mesti v Sloveniji, saj so temperature gibale med minus 20 do minus 30 stopinj Celzija. Rinža je slabokotratno stavbo. Z mrazom so se otepli tudi v lekarni, kjer jim je odpovedala centralna kurjava.

Kljub kurjenju v soboto in nedeljo je bilo v ponedeljek v razredih stare gimnazije, kjer ima zdaj prostore kočevska osnovna šola. Zbora odposlancev, le 10 stopinj nad ničlo, da so šolarji zmrzovali. Za mraz krivijo predvsem staro in slabo izolirano stavbo. Z mrazom so se otepli tudi v lekarni, kjer jim je odpovedala centralna kurjava.

V bloku I in 3 v Kidričevi ulici se vedno (že 15 let) otepa jo z tolikokrat grajeno centralno kurjavo. Vse pritožbe so bile doslej

● V torek zjutraj so v Kočevju namerili -28, v bližnji Slovenski vasi pa kar -32 stopinj Celzija. Zaradi mraza ta dan niso delali v Itasu, zaprli pa so tudi vrata osnovnih šol v Željnah, Strugah in staro stavbo gimnazije, kjer ima pouk nekaj oddelkov osnovne šole Zbora odposlancev iz Kočevja.

zaman, saj za to ni odgovorna niti kemična tovarna, ki toploto daje, niti stanovanjska skupnost niti občinska skupščina niti inšpekcije (te so po njihovem zatrdilu pristojne le za kontrolo toplote v lokalih, ne pa v stanovanjih!), a tudi slovenska sodišča ne, ki so za take primere zavzela enotno stališče, da mora pač občan plačati toploto, pa če jo dobi ali ne, in da se posamezno stanovanje celo ne sme odklopiti iz centralnega ogrevanja.

Ob vsem tem pa je razveseljivo, da kljub snegu, ledu in mrazu že od novega leta na Kočevskem ni bilo niti prometnih nesreč niti požarov, ki so za zimo že nekaj običajnega. Tudi vse ceste, ki jih pluzi Cestno podjetje, so bile vseskozi prevozne, le v Dragarski dolini se je zataknilo za nekaj ur, ker se je pokvaril plug. Pri kočevskem tozdu Cestnega podjetja Novo mesto smo zvedeli, da so tudi ceste na območju ribniške občine prevozne in da je nekaj težav le tam, kjer je pluzenje zaupano drugim.

J. PRIMC

»LIPOV LIST«

LJUBLJANA — Turistična zveza Slovenije je v teh dneh izdala prvo številko nove slovenske turistične revije »Lipov list«, ki likovno in vsebinsko posodobljena nadaljuje četrtsletno tradicijo Turističnega vestnika.

Helena Petrič s prvorojenko Vanjo

Višnja Radek s korenjakom Martinom

kozerija

POGOVOR Z UPOKOJENIM KREDNIKOM

Upokojenega ravnatelja Krednika sem našel v sobi dvakrat tri metre. Sedel je za mizo, podobno katedru, in bil je videti zadovoljen.

— Po petinidesetih letih so me upokojili, so bile njegove prve besede, medtem ko mu je živec nad desnim očesom veselo poskakoval.

— Ste srečni? sem bil radoveden.

— Osemnajst tisočakov imam penzije. Zame je dovolj, nimam velikih potreb. Lahko bi celo rekli, da sem zadovoljen.

— Veliko generacij ste pospremili v svet. Kako gledate na to?

— Ponosen sem, ko jih vidim v mercedesih, bembajh, ladah, novih bajtah. Znašli so se v življenju.

— Še vedno vozite?

— Fičko mi je razpadel. Za novega ni bilo denarja.

— Bili ste cenjen, popularen pedagoški delavec.

— Res je, kar govorite. Kot mlad učitelj sem bil poleg popa na vasi glavni. Mlado in staro me je pozdravljalo, vabilo na domove. Lepo smose imeli. Vendar iz leta v leto slabše.

— Zdravje vam ni služilo, kajne?

— Ne, ne, telo in duh me nista izdala, samo odnos družbe do nas se je spremenil. Vedno manj so nas cenili. »Učitelj mora biti doberšen del entuziasta,« so govorili, medtem ko so si gradili hiše, vikende, si kupovali drage avtomobile, vzgajali otroke, ki so se nam smejali v nos. Prav so imeli: kaj bomo mi, uboge učiteljske pare!

— Dobili ste Žagarjevo nagrado...

— Tam na steni visi. Prav nič mi ne pomaga, ko pridejo pobirat denar za centralno kurjavo...

— V kakšnem položaju so po vašem danes prosvetni delavci?

— Veliko govorimo o vzgoji in izobraževanju. Referati so polni teh in podobnih reči. Od učitelja se zahteva vsak dan več. Nadomestil naj bi celo krhajoče se družine. V solni naj bi bil cel dan in še polovico noči povrhu. Po osebnem dohodku pa so prosvetarji na dnu družbene lestvice. To je njihov položaj.

— Se vam ne zdi, da so takšnemu stanju botrovali sami prosvetni delavci? Vse preveč so tiho.

— Ne bi rekel. Naša družba je humana družba. Posamezna dela plačuje toliko, kolikor jih ceni. Pray v našem primeru se lepo kaže, koliko je tej družbi do tistih, ki vzgajajo in izobražujejo mladino za bodoče čase.

TONI GAŠPERIČ